اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

دوشنبه • ۲۰ فروردین ۱۴۰۳ • ۲۸ رمضان ۱۴۴۵ • ۸ آوریل ۲۰۲۴ • سال هفتم • شماره ۱۲۸۰ • ۸صفحه • قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

تولید آلومینیوم به یک میلیون تن در سال خواهد رسید

رئیس سندیکای صنایع آلومینیوم ایران گفت: هم‌اکنون ۷۰۰ هزار تن آلومینیوم در کشور تولید می‌شود که با اضافه شدن ۳۰۰ هزار تن تولیدات شرکت آلومینیوم جنوب (سالکو)، مجموع تولیدات این فلز به یک میلیون تن در سال افزایش خواهد یافت.

۴

فولاد هرمزگان مرکز ثقل طرح‌های توسعه فولادی کشور در سال ۱۴۰۳

فولاد هرمزگان که در دو سه سال گذشته همواره یکی از پرچم‌داران رکوردشکنی و افزایش تولید بوده است، عزم خود را برای سال ۱۴۰۳ جهت رکوردشکنی و جهش تولید جزم کرده و دو رکورد تولیدی را در همین ابتدای امسال در واحد احیا مستقیم ثبت کرده است.

۶

«روزگار معدن» تاثیر افزایش نرخ دلار بر معادن را بررسی کرد:

دام دلار

۳

یادداشت‌ها

زغال‌سنگ، صنعت پرپتانسیل ۲

خطر در کمین تولید ۴

مس در سالی که گذشت آنچه در ۱۴۰۳ خواهید دید ۶

اقتصاد نفتی سد راه توسعه دانش‌بنیان ۷

تورم و بورس در سال ۱۴۰۳ ۸

تیترهای روز

تحول چشمگیر مخاطرات سرمایه‌گذاری در معدن ۲

از تامین آب تا حفظ محیط‌زیست ۷

یکه‌تازی شرکت فولاد خوزستان در رهبری بازار شمش و اسلب ایران در سال ۱۴۰۲

شرکت فولاد خوزستان در سال ۱۴۰۲، بزرگ‌ترین تامین‌کننده نیاز بازار داخلی به شمش فولادی و اسلب بوده است و با فاصله قابل توجه نسبت به رقبا، ۱۹ درصد بازار شمش ایران و ۳۵ درصد بازار اسلب ایران را به خود اختصاص داده است.

حجم کل معاملات شمش فولادی در بورس کالا در سال ۱۴۰۲، ۷ میلیون و ۹۴ هزار تن بوده است که از این معاملات بیش از ۱ میلیون و ۳۴۳ هزار تن آن، یعنی ۱۹ درصد کل حجم معاملات شمش در بازار داخلی، مربوط به عرضه‌های صورت‌گرفته توسط فولاد خوزستان بوده است.

همچنین فولاد خوزستان سهم بی‌بدیلی در تامین اسلب فولادی کشور داشته است و ۸۲۰ هزار تن اسلب از طریق رینگ داخلی بورس کالا جهت تامین نیازهای نوردکاران محصولات تخت فولادی به بازار تزریق کرده است که حاکی از سهم ۳۵ درصدی این شرکت از کل معاملات اسلب در ایران است. کل حجم معاملات اسلب در بورس کالا بیش از ۲.۳ میلیون تن بوده است.

فولاد خوزستان علی‌رغم محدودیت‌های انرژی در سال گذشته که باعث از دست رفتن ۵۴۰ هزار تن از تولید برنامه‌ریزی‌شده این شرکت تنها در تابستان سال ۱۴۰۲ به دلیل محدودیت‌های برق شد، توانست با مدیریت صحیح و تلاش شبانه‌روزی تمام کارکنان خود، نیازهای بازار داخلی فولاد را به بهترین نحو تامین کند.

آگهی مناقصه عمومی (نوبت دوم)

صبانور
شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی خاص)

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور به شماره ثبت ۱۲۹۲۶۶ و شماره اقتصادی ۴۱۱۱۵۸۳۷۸۳۴۸ در نظر دارد برای حمل محصولات خود در استان همدان و کردستان را با مناقصه عمومی به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید.

لذا از متقاضیان دعوت به عمل می‌آید جهت دریافت اسناد مناقصه جزئیات آن به سایت شرکت صبانور به آدرس www.sabanour.com مراجعه نمایند و یا با شماره ۲۷۶۴۵۰۰۰ داخلی ۳۰۵ تماس حاصل نموده و اسناد و اطلاعات مربوطه را دریافت کنند.

متقاضیان شرکت در این مناقصه می‌توانند پیشنهاد خود را تا تاریخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۸ آدرس: تهران - سعادت‌آباد - خیابان ۲۶ (حق‌طلب غربی) - پلاک ۴۹ طبقه ۳ - دبیرخانه ارسال یا تحویل نمایند.

مناقصه‌گذار اختیار کامل در زمینه رد یا قبول هر یک یا تمامی پیشنهادات را داشته و هیچ‌گونه ادعا و اعتراضی در این زمینه پذیرفته نخواهد بود.

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور

آگهی مزایده عمومی کافی‌شاپ سبزه رود شرقی

نوبت اول

شهرداری رویان

شهرداری رویان در نظر دارد نسبت به برگزاری مزایده به اشخاص حقوقی و حقیقی واجد شرایط به صورت BOT اقدام نماید. متقاضیان می‌توانند جهت دریافت اسناد مزایده به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(سامانه ستاد) مراجعه و اسناد مربوط به مزایده را دریافت نمایند.

۱- موضوع و موقعیت مزایده:

۱-۱- ساخت، بهره‌برداری و واگذاری کافی‌شاپ واقع در سبزه رود شرقی مطابق با اسناد مزایده مندرج در سامانه ستاد.

۲- مدت قرارداد:

۲-۱- مدت قرارداد شش سال می‌باشد.

۳- مبلغ تضمین شرکت در مزایده:

۳-۱- مبلغ تضمین شرکت در مزایده مبلغ ۳/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

۳-۲- ضمناً سپرده شرکت در مزایده باید بصورت ضمانتنامه معتبر بانکی یا واریز نقدی به حساب سپرده شهرداری رویان باشد.

۴- محل و مهلت دریافت اسناد: متقاضیان می‌توانند حداکثر تا ساعت ۱۶ مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۷ با ارائه فیش واریز شده هزینه خرید اسناد به سامانه ستاد مراجعه و نسبت به دریافت اسناد مزایده اقدام نمایند.

۵- مهلت و محل ارائه پیشنهاد: متقاضیان می‌بایست اسناد تکمیل شده را تا ساعت ۱۶ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۸ در سامانه ستاد بارگزاری نمایند.

۶- تاریخ و محل بازگشائی پاکات: پیشنهادات دریافتی در مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۹ در کمیسیون معاملات عمده شهرداری رویان بازگشائی و برنده مزایده اعلام خواهد شد.

۷- شهرداری در رد یا قبول پیشنهادات مختار است. ضمناً سایر اطلاعات و جزئیات در اسناد مزایده مندرج می‌باشد.

۸- هزینه خرید اسناد ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد که می‌بایست به شماره حساب ۰۲۱۹۰۶۳۴۸۱۰۰۷ نزد بانک ملی رویان بنام شهرداری رویان واریز و فیش مربوط به آن به واحد مالی ارائه گردد. ضمناً هزینه فوق به هیچ‌وجه مسترد نخواهد شد.

جعفر حسین‌زاده، شهردار رویان

روزگار معدن
دوشنبه
• ۲۰فروردین ۱۴۰۳ • ۲۸ رمضان ۱۴۴۵ • ۸ آوریل ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۲۸۰

یادداشت

زغال‌سنگ، صنعت پرپتانسیل

حجت‌الله دربانی
فعال صنعت زغال‌سنگ

صنعت زغال‌سنگ، یکی از صنایع مهم و استراتژیک در سطح جهان به شمار می‌آید که نقش بسزایی در تولید فولاد به روش کوره بلند و همچنین تامین برق صنایع مختلف دارد. با این وجود، این صنعت در داخل کشور ما مهجور واقع شده و در گذر زمان توسعه پیدا نکرده است. انحصار در مصرف، اختلاف قیمت زغال‌سنگ و کک وارداتی و صادراتی و عدم سرمایه‌گذاری‌های جدید به ویژه در حوزه زیرساخت، از جمله عوامل مهم در عدم توسعه‌یافتگی صنعت زغال‌سنگ کشور محسوب می‌شوند. بدون شک این صنعت از پتانسیل‌های فراوانی در زمینه‌های مختلف به ویژه افزایش اشتغال‌زایی، ایجاد رفاه و عدالت اجتماعی در مناطق کمتر توسعه‌یافته و ... برخوردار است که رفع چالش‌های موجود در آن، اصلاح نظام توزیع ارزش در زنجیره زغال‌سنگ با مساعدت و هم‌فکری فعالان صنعت زغال‌سنگ و فولاد کشور با مسئولان وزارت صنعت، معدن و تجارت به ویژه معاونت امور معادن و صنایع معدنی را می‌طلبد. انحصار در مصرف، مهم‌ترین چالش موجود در صنعت زغال‌سنگ کشور به شمار می‌آید که از دیرباز نیز وجود داشته و موجب عدم توسعه این صنعت شده است. باید توجه داشت که زغال‌سنگ به عنوان یکی از کامودیتی‌های شاخص و مهم، به طور عمده در بازارهای داخلی کشورهای مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد و مازاد نیاز آن، روانه بازارهای صادراتی می‌شود؛ ضمن اینکه ممکن است بنا به شرایط موجود، واردات آن هم صورت پذیرد. برای مثال، کشور چین به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده زغال‌سنگ در جهان، رتبه نخست مصرف این ماده معدنی را نیز در اختیار دارد و حتی نسبت به واردات زغال‌سنگ جهت تکمیل نیاز خود اقدام می‌کند. هند نیز همانند چین، یکی دیگر از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان زغال‌سنگ در جهان است که در حال ورود به مسیر توسعه و پیشرفت اقتصادی است و بدون شک، به یکی از بزرگ‌ترین بازارهای کامودیتی‌های مختلف جهان به ویژه زغال‌سنگ در دهه آینده تبدیل خواهد شد. اختلاف قیمت زغال‌سنگ و کک وارداتی و صادراتی، معضل دیگری است که ما در حال حاضر با آن مواجهیم. میزان واردات زغال‌سنگ کشور در سال گذشته، ۶۴۵ هزار تن و میزان صادرات آن، ۶۰۲ هزار تن بوده که عمده زغال‌سنگ وارداتی از نوع ککشو و عمده زغال‌سنگ صادراتی از نوع حرارتی بوده است. از طرفی، میزان واردات کک به عنوان محصول نهایی زغال‌سنگ خام ککشو در سال گذشته، ۷۶۶ هزار تن و میزان صادرات این محصول، تنها ۵۷ هزار تن بوده است. بر اساس آمار سازمان گمرگ کشور، نرخ میانگین قیمت زغال‌سنگ ککشو وارداتی و صادراتی کشور به ترتیب ۵۱۹ دلار و ۵۱ دلار به ازای هر تن و همچنین نرخ میانگین قیمت کک وارداتی و صادراتی کشور به ترتیب ۵۷۱ دلار و ۲۹۸ دلار به ازای هر تن بوده است. اختلاف قیمت تامل‌برانگیز ۱۰ برابری میان زغال‌سنگ وارداتی و صادرتی و همچنین تفاوت قیمت حدود دو برابری میان کک وارداتی و صادراتی، عاملی است که باعث شده تا صنعت زغال‌سنگ کشور طی سالیان اخیر مهجور باقی بماند. در سال ۱۴۰۱، مصرف‌کننده عمده زغال‌سنگ در کشور، حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن زغال‌سنگ خام ککشو از بازار داخلی و حدود ۴۲۳ هزار تن از این ماده معدنی به همراه حدود ۵۱۰ هزار تن کک از بازارهای خارجی خریداری کرده است. این آمار بیانگر آن است که میزان زغال‌سنگ خام ککشوی خریداری شده از بازار داخلی، رقمی در حدود مجموع زغال‌سنگ ککشو و کک تامین شده از بازارهای خارجی بوده و این بدان معناست که ما با کسری قابل توجهی در زغال‌سنگ تولید داخل مواجه هستیم؛ ضمن اینکه قیمت زغال‌سنگ خام ککشو در بازار داخلی در سال ۱۴۰۱، در حدود چهار میلیون و ۵۰۰ هزار تومان به ازای هر تن بوده و این ماده معدنی با قیمتی در حدود ۱۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان به ازای هر تن به کشور وارد شده است.در مجموع تمامی این مسائل باعث شده است که ما نتوانیم زغال‌سنگ را با قیمت واقعی آن به فروش برسانیم و قیمت نامناسب زغال‌سنگ داخلی، منجر به توسعه‌نیافتگی و عدم رشد متناسب صنعت زغال‌سنگ در کشور شده است. در حال حاضر کشور ما از یک سو با کسری تولید حدود دو میلیون تن زغال‌سنگ خام ککشو مواجه است و از سوی دیگر، مصرف‌کنندگان داخلی نیز به جای آنکه با واقعی کردن قیمت زغال‌سنگ به توسعه هرچه بیشتر این صنعت یاری رسانند، نسبت به واردات زغال‌سنگ خارجی اقدام می‌کنند. ضمن اینکه دولت، قدرت لازم جهت تنظیم بازار را نداشته و نمی‌تواند شرایط بازار را در جهت حفظ منافع ملی تنظیم کند. اصلاح نظام ارزش در زنجیره صنعت زغال‌سنگ، مهم‌ترین راهکار پیشنهادی ما جهت توسعه این صنعت است. مسئولان وزارت صنعت، معدن و تجارت و معاونت محترم امور معادن و صنایع معدنی این وزارتخانه، باید زنجیره ارزشی را با هم‌فکری و مساعدت فعالان صنعت زغال‌سنگ و فولاد و به طور کلی مصرف‌کنندگان زغال‌سنگ در کشور تعریف کنند تا بر اساس آن، منافع ملی حاصل از این زنجیره به بیشترین مقدار ممکن افزایش پیدا کند. باور ما بر این است که در حال حاضر به دلیل خرید ارزان‌قیمت زغال‌سنگ، ظلم و جفای بسیاری در حق این صنعت در کشور شده است و بدون شک ایجاد این زنجیره ارزشی می‌تواند گره از چالش‌های موجود در این صنعت بگشاید. زغال‌سنگ، یک صنعت بسیار مهم و استراتژیک در جهان محسوب می‌شود؛ به طوری که پشتوانه صنعت فولاد و اقتصاد در شمال ایالات متحده آمریکاست. حدود ۷۰ درصد فولاد جهان به ویژه در کشورهای پیشرفته صنعتی همچون چین و آمریکا، با استفاده از روش کوره بلند تولید می‌شود و تامین زغال‌سنگ، مهم‌ترین نقش را در تولید فولاد این کشورها دارد؛ برخلاف کشور ما که عمده تولید فولاد به روش احیا مستقیم انجام می‌شود و متاسفانه شاهد کمرنگ‌تر شدن تولید فولاد به روش کوره بلند در گذر زمان هستیم. باید توجه داشت که علی‌رغم کاهش رشد اقتصادی چین و با توجه به توسعه اقتصادی هند، آینده صنعت زغال‌سنگ در بازارهای بین‌المللی بسیار روشن خواهد بود اما متاسفانه نزدیک به دو دهه است که کشور ما توسعه چندانی نیافته و سرمایه‌گذاری کافی در حوزه زیرساخت صورت نپذیرفته است. بنابراین اگر بخواهیم در مسیر توسعه روزافزون گام برداریم، نیازمند افزایش تولید فولاد و به طبع آن، تولید زغال‌سنگ خواهیم بود که بر همین اساس می‌توان نتیجه گرفت صنعت زغال‌سنگ در بازار داخلی نیز از افق بسیار روشنی برخوردار است.

بیش از ۵۰۰ ناحیه معدنی در استان اردبیل بلوکه است

معاون مدیرکل صنعت معدن و تجارت استان اردبیل گفت: بیش از ۵۰۰ ناحیه معدنی در این استان بلوکه بوده و از هرگونه فعالیت‌های معدنی در این نواحی ممانعت می‌شود.

فریبرز شجاع روز یکشنبه در جلسه بررسی آخرین وضعیت نواحی معدنی و همچنین نحوه فعالیت کارگاه‌های شن و ماسه خلخال افزود: بیش از ۵۰۰ محدوده معدنی در استان به علت مخالفت دستگاه‌های اجرایی با فعالیت معدنی در این نواحی از طرف اداره کل صنعت معدن و تجارت بلوکه شده است.

معاون معدن اداره کل صنعت معدن و تجارت استان اردبیل اظهار کرد: هرگونه صدورمجوز و یا پروانه اکتشاف و بهره‌برداری از معادن بر اساس ماده ۲۴ قانون واگذاری معادن مصوب مجلس شورای اسلامی صورت می‌گیرد.

وی گفت: در خصوص فعالیت معادن سنگ و شن و ماسه خلخال همه مجوزها و پروانه‌های صادره از طرف اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان اردبیل در راستای اجرای قوانین کشور و پس از دریافت جواب استعلام از دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط صورت گرفته است.

شجاع اضافه کرد: در صورت صدور مجوز موافقت از سوی دستگاه‌های اجرایی همچون اداره کل حفاظت محیط زیست، منابع طبیعی، جهاد کشاورزی و سایر دستگاه‌های اجرایی مرتبط با صدور پروانه بهره‌برداری از معادن، اداره کل صنعت معدن و تجارت استان موظف به صدور پروانه فعالیت و بهره‌برداری است.

وی تصریح کرد: هرگونه مخالفت برای صدور پروانه بدون داشتن مستندات، مغایر قوانین مرتبط با صدور مجوز و پروانه فعالیت معادن کشور بوده و اداره کل سمت استان به عنوان متخلف از سوی قانون معرفی خواهد شد.همچنین در این جلسه فرماندار خلخال گفت: توسعه معادن و ادامه فعالیت کارگاه‌های شن و ماسه در خلخال مغایر با اهداف توسعه صنعت گردشگری دراین شهرستان است.سید جواد یحیی‌زاده اظهار کرد: صدور مجوز و پروانه راه‌اندازی و فعالیت کارگاه‌های شن و ماسه در این شهرستان در گذشته بدون لحاظ موافقت و یا اظهار نظر مسئولین محلی از طرف اداره کل صمت استان صورت گرفته و این کار منجر به نارضایتی مردم شده است.فرماندار خلخال گفت: در حالی که مجموع نفرات مشغول به کار در کارگاه‌های تولید شن و ماسه دانه بندی خلخال کمتر از ۱۲۰ نفر است، ادامه فعالیت‌های کارگاه‌های شن و ماسه و بارگیری صدها دستگاه کامیون از این کارگاه‌ها موجب از بین رفتن سطح آسفالت و زیرسازی تمامی راه‌های ارتباطی بین شهری این شهرستان شده است.

کلان طرح‌های سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور در سال ۱۴۰۳اعلام شد:

تحول چشمگیر مخاطرات سرمایه‌گذاری در معدن

گروه خبر

در راستای منویات مقام معظم رهبری(مدظله العالی) در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی در خصوص لزوم رسیدن به اقتصادی مستقل، بهره‌گیری مناسب از منابع طبیعی و انسانی کشور و توزیع عادلانه آن و همچنین تاکید ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران و وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت در ضرورت ایجاد تحول بنیادین در بخش علوم زمین و معدن کشور به عنوان یکی از مولفه‌های مهم اقتصادی، اشتغالزایی و توسعه-ای جمهوری اسلامی ایران در سال‌های پیش رو، سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور در قالب توافقنامه و برنامه‌ای مشارکتی با سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران(ایمیدرو) و معاونت امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام به تعریف برنامه‌ای تحولی در بخش زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایر جدید معدنی کشور نمود که پس از ماه‌ها بررسی و تحلیل فنی در کمیته راهبردی مشترک معدنی کشور با حضور مدیران و متخصصان این بخش، استان خراسان جنوبی به عنوان اولین هدف اجرای این برنامه در سال ۱۴۰۰ معرفی و برنامه‌ریزی اجرای پروژه تحول زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایرمعدنی برای آن طراحی و اجرا شد.

تحول چشمگیر در تولید اطلاعات پایه و کاهش مخاطرات سرمایه‌گذاری در حوزه معدن/پیش‌بینی آنالیز بیش از ۱۵۰ هزار نمونه معدنی طی برنامه هفتم/توسعه همکاری‌های بین‌المللی

به گزارش «روزگارمعدن» به نقل از روابط‌عمومی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور، با اجرای موفقیت‌آمیز این طرح در استان خراسان جنوبی، برنامه‌ریزی جهت اجرای هدفمند و منظم طرح از ابتدای سال ۱۴۰۱ بصورت رسمی آغاز شد که طی آن استان‌های هدف که شامل ۴۲۰ سلول اطلاعاتی در مقیاس یک پنجاه هزارم بود، انتخاب شد.

فاز اول: تولید اطلاعات زمین‌شناسی و اکتشافی

در این فاز مقرر است تا سه لایه زمین‌شناسی، زمین‌شناسی اقتصادی و اکتشافات ژئوشیمیایی در مقیاس یک پنجاه هزارم تهیه شود که با احتساب تهیه این سه لایه تعداد ۱۲۶۰ پروژه زمین‌شناسی و اکتشافی طی پنجسال و با پشتیبانی و تامین منابع هدفمند و مناسب اجرا خواهد شد که موجب تحولی چشمگیر در حوزه تولید اطلاعات پایه کشور و کاهش مخاطرات سرمایه‌گذاری در حوزه عمران، معدن و زیرساخت‌های کشور خواهد شد.

اهداف کلان این فاز:

-توسعه مناطق کم‌برخوردار و در راستای رونق بخش معدن

-تولید اشتغال مولد با نگرش ویژه بر نیروی انسانی بومی

-آمایش سرزمین در قالب کشف ذخایرجدید معدنی

-افزایش بازدهی و کاهش موثر زمان تبدیل کانسار به معدن

-تربیت نیروی انسانی متخصص بخش معدن (زمین‌شناسی و اکتشاف) در مناطق هدف پروژه تحول

-ایجاد تحرک در بخش خصوصی (جامعه مهندسین مشاور) در حوزه زمین‌شناسی، اکتشاف و آزمایشگاه‌های علوم زمین از طریق برون‌سپاری فعالیت‌ها

اهداف کمی مورد انتظار پروژه تحول استان کردستان (خرداد ۱۴۰۱ – خرداد ۱۴۰۲)

-برگ نقشه – گزارش (۳ عنوان لایه اطلاعاتی شامل زمین‌شناسی، ژئوشیمی و اقتصادی) مجموعا ۷۵ برگ نقشه- گزارش

-سطح پیمایش زمین‌شناسی و اکتشافی پروژه-ها به میزان ۴۶،۸۷۵ کیلومتر مربع در استان (هر پروژه ۶۲۵ کیلومتر مربع

-اجرای عملیات ژئوفیزیک هوایی به میزان ۲۲ هزار کیلومتر خطی از خرداد ماه ۱۴۰۱در پی عملیاتی‌سازی بالگرد سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور بعد از حدود ۵ سال

با توجه به تکمیل و به‌روزآوری مطالعات در بازه‌های زمانی مختلف به سبب ارتقای سخت‌افزار، دانش فنی و دقیقتر شدن مقیاس مطالعات فعالیت‌های اکتشافی و به دلیل ضعف‌های تکنولوژی و کاستی‌های دانش تخصصی و مهارتی، بازنگری در تولیدات تخصصی قبلی امری اجتناب-ناپذیر است.

اهداف کمی مورد انتظار پروژه تحول استان آذربایجان غربی (شهریور ۱۴۰۱- شهریور ۱۴۰۲)

-۱۲ برگ نقشه-گزارش (۳ عنوان لایه اطلاعاتی شامل زمین‌شناسی، ژئوشیمی و زمین‌شناسی اقتصادی) در مجموع۳۶ برگ نقشه- گزارش

سطح پیمایش زمین‌شناسی و اکتشافی پروژه‌ها به میزان ۲۲ هزار کیلومتر مربع در استان (هر پروژه ۶۲۵ کیلومتر مربع)

اهداف کمی مورد انتظار پروژه تحول استان قم-مرکزی- البرز و اصفهان (آذر ۱۴۰۱- آذر ۱۴۰۲)

- ۲۸ برگ نقشه-گزارش (۳ عنوان لایه اطلاعاتی شامل زمین‌شناسی، ژئوشیمی و زمین-شناسی اقتصادی) مجموعا ۸۴ برگ نقشه- گزارش

-سطح پیمایش زمین‌شناسی و اکتشافی پروژه-ها به میزان ۵۲،۵۰۰ کیلومتر مربع در استان (هر پروژه ۶۲۵ کیلومتر مربع)

اهداف کمی مورد انتظار پروژه تحول استان یزد (آبان ۱۴۰۲- آبان ۱۴۰۳)

-۱۳ برگ نقشه-گزارش در قالب مجموعا ۳۹ عنوان پروژه (۱۳ عنوان لایه اطلاعاتی شامل زمین-شناسی، ژئوشیمی و زمین‌شناسی اقتصادی)

=سطح پیمایش زمین‌شناسی و اکتشافی پروژه-ها به میزان ۲۴،۳۷۵ کیلومتر مربع در استان (هر پروژه ۶۲۵ کیلومتر مربع)

فاز دوم: اجرای عملیات اکتشاف به روش ژئوفیزیک هوابرد

در این فاز که همزمان با شروع طرح تحول زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایرمعدنی کشور و در دورجدید فعالیتهای سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور در حوزه ژئوفیزیک هوابرد طراحی شده، ۱،۵۰۰،۰۰۰ کیلومترخطی از مساحت کشور مورد پیمایش و شناسایی اکتشافی قرار می‌گیرد.

لازم به توضیح است که این روش برای شناسایی ذخایر پنهان و عمقی معدنی به کار می‌رود که تاکنون نیز منجر به اکتشاف کانسارهای خوبی در سطح کشور شده‌است.

اهداف کلان این فاز :

-اکتشاف ذخایر پنهان و عمیق

-شناسایی ساختارهای زمین‌شناسی

-شناسایی آب‌های نامتعارف و ژرف (آب کارستی)

-تکمیل عملیات اکتشاف ژئوفیزیک هوایی در بلوک دیواندره استان کردستان به وسعت ۲۲۴۰۰ کیلومتر خطی جهت شناسایی ذخایر پنهان معدنی (خرداد ماه ۱۴۰۱- خرداد ماه ۱۴۰۲)

-اجرای عملیات اکتشاف ژئوفیزیک هوایی در منطقه بردسکن استان خراسان رضوی (منطقه بردسکن- کاشمر- سبزوار) به وسعت ۸۸ هزار کیلومتر خطی جهت شناسایی ذخایر پنهان معدنی (بهمن ۱۴۰۱- بهمن ۱۴۰۲)

فاز سوم: طرح تحول زمین‌شناسی دریایی

این طرح با هدف تولید اطلاعات پایه در حوزه سواحل و محیط‌های آبی کشور اجرا خواهد شد که شامل سه لایه رسوب‌شناسی، ژئومورفولوژی و ژئوشیمی زیست محیطی خواهد بود.

اهداف کلان این فاز:

-»تحقق سیاست‌های کلی آمایش سرزمین با توجه به مزیت‌های بالفعل و بالقوه و اجرایی ساختن موارد برجسته آن با توجه ویژه بر دریا، سواحل، بنادر و آب‌های مرزی» بر اساس بند ۱۱ از سیاست‌های ابلاغی برنامه پنج ساله توسعه هفتم

-دستیابی به منابع و ذخایر طبیعی و معدنی در پهنه‌های آبی

-انجام مطالعات پایه زمین‌شناسی دریایی در قریب به ۵۰۰۰ کیلومتر از سواحل و محدوده‌های دریایی و دریاچه‌ای مغفول مانده از دیدگاه معدنی و دسترسی و بهره‌برداری از منابع اقتصادی موجود در آب‌های آزاد

-لزوم شناسایی آلاینده‌های زیست محیطی در محیط‌های دریایی

-اجرا و طراحی اصولی در پروژه‌های عمرانی و زیرساختی دریایی، جانمایی‌های دریایی و ایمن‌سازی آن‌ها

-تبیین نقش و جایگاه ژئوپلیتیک و ژئواستراتژیک ایران در اقتصاد بین‌الملل در پهنه‌ها و سواحل آبی

تامل بر روی جاذبه‌ها و پتاسیل‌های گردشگری دریایی

تعداد نقشه‌های ۱:۵۰۰۰۰ در پهنه‌های آبی شمال و جنوب کشور (با احتساب ۳ عنوان لایه اطلاعاتی)

-دریای کاسپین: ۸۱ عنوان پروژه

-خلیج فارس: ۲۰۴ عنوان پروژه

-دریای عمان: ۸۴ عنوان پروژه

▣ طرح پیشنهادی زمین‌شناسی دریایی غرب دریای کاسپین- گیلان در سال ۱۴۰۲

۲۷ عنوان پروژه به مساحت ۵۶۲۵ کیلومتر مربع طی ۹ برگه لسکوکلایه، آستانه اشرفیه، رشت، بندرانزلی، سنگرچین، رضوانده، هشتپر، چوبر و آستارا در قالب تهیه نقشه به شرح ذیل:

-نقشه‌های ژئوشیمی رسوبی و آلاینده‌های زیست‌محیطی

-نقشه‌های ژئومورفولوژی سواحل

-نقشه‌های رسوب‌شناسی

▣ پایگاه جامع داده‌های علوم زمین کشور

این طرح با هدف تجمیع، استانداردسازی و انتشار تمامی داده‌های علوم زمین کشور (زمین‌شناسی و اکتشافی) مطابق با اسناد و قوانین بالادستی مانند تبصره ۳ ماده ۵ قانون معادن، جزء ۴ بند ب ماده ۴۸ قانون برنامه هفتم پیشرفت، ماده ۷ قانون تمرکز امور صنعت و معدن و همچنین ماده ۷ قانون تاسیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور با مشارکت سایر مولفه‌ها دولتی بخش معدن (معاونت معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران) در حال پیگیری و اجراست. از اهداف این طرح ایجاد هم‌افزایی و تسهیل در نظام تبادل اطلاعات موردنیاز فعالیت‌های معدنی، عمرانی و زیرساختی کشور در حوزه اطلاعات پایه زمین‌شناسی و اکتشافی است.

▣ توسعه ظرفیت‌های آزمایشگاهی زمین‌شناسی و اکتشاف (آنالیز مواد معدنی)

با توجه به نیاز کشور به افزایش ظرفیت آزمایشگاه‌های بخش دولتی و خصوصی در حوزه آنالیز نمونه‌های زمین‌شناسی و اکتشافی این طرح با هدف ایجاد تحرک در بخش خصوصی عهده‌دار خدمت در این حوزه و همچنین ظرفیت‌سازی مناسب در بخش دولتی به اجرا درآمده است. از اهداف این طرح افزایش ظرفیت آنالیز نمونه‌های زمین‌شناسی و اکتشافی کشور (حاصل از اجرای طرح‌های تحولی) از ۲۰ هزار نمونه در سال به بیش از ۱۵۰ هزار نمونه در سال است. در این طرح که از سال ۱۴۰۰ به اجرا درآمده در سال ۱۴۰۱ میزان آنالیز نمونه‌ها به ۴۵ هزار نمونه در سال و در سال جاری به ۷۰ هزار نمونه در سال رسیده و انتظار می‌رود این میزان طی برنامه هفتم پیشرفت به بیش از ۱۵۰ هزار نمونه در سال برسد.

▣ همکاری‌های بین‌المللی

با توجه به نیاز بخش زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایرمعدنی کشور مبنی بر بکارگیری فن‌آوری‌ها و تبادلات فنی-مهندسی همکاری‌های بین‌المللی در این حوزه با کشورهای هدف تعریف شد که در گام اول و با توجه به اعلام آمادگی مجموعه‌های مورد فراخوان، همکاری با کشور روسیه (هلدینگ دولتی روس ژئو) در حوزه ورود خدمات فنی-مهندسی در حوزه تولید اطلاعات پایه زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایرمعدنی در دستور کار قرار گرفته است. این همکاری بر اساس توافقنامه سه جانبه بخش معدن کشور میان (معاونت معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت-سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی (ایمیدرو) طراحی شده و اجرا خواهد شد.

لازم به توضیح است رایزنی و همکاری با دیگر کشورها از جمله چین در حوزه ورود خدمات فنی و مهندسی در حال انجام است.

▣ شناسایی و پتانسیل‌یابی ژئوپارک‌ها در کشور

با توجه به وظیفه حاکمیتی این سازمان در شناسایی و پتانسیل‌یابی ژئوپارک‌ها به عنوان مقاصد گردشگری مبتنی بر پدیده‌های زمین‌شناختی و در راستای ارتقای معیشت و مشارکت جوامع محلی، این سازمان با نزدیک به سه دهه فعالیت در این حوزه طی سال ۱۴۰۰ تاکنون اقدام به پتانسیل‌یابی مناطق مختلفی جهت ثبت و معرفی ژئوپارک‌های ملی و جهانی کرده که همکاری در راستای جهانی شدن ژئوپارک قشم، ارس و طبس از جمله این فعالیت‌ها است که در حال حاضر نیز اجرا می‌شود.

وزن آب‌وهوایی معادن

با ایجاد تحول در عملکرد، صنعت معدن می‌تواند نقش بزرگ‌تری در رسیدگی به تغییرات آب‌وهوایی داشته باشد. رابرت فریدلند، موسس و مدیر اجرایی معادن ایوانهو در کنفرانس مواد معدنی حیاتی گفت: صنعت معدن می‌تواند نقش بزرگ‌تری در رسیدگی به تغییرات آب‌وهوایی ایفا کند، اما باید تغییراتی را در نحوه عملکرد خود اعمال کند.

در یک سخنرانی کلیدی در کنفرانس BMO در فلوریدا، فریدلند، چالش‌های پیش روی صنعت و اقداماتی که برای رسیدگی به آنها انجام می‌شود را تشریح کرد.

در میان اولویت‌های او بهبود درک از صنعت معدن به چشم می‌خورد.

▣ پاداش‌دادن به معدنکاری پایدار

به عقیده فریدلند برای تغییر نگرش‌ها و متقاعدکردن شرکت‌ها به پذیرش شیوه‌های معدنکاری پایدارتر، مدل‌های قیمت‌گذاری برای فلزات باید دوباره بررسی شود.

به عنوان مثال، او به وابستگی به شرکت‌هایی که برای تولید فلزات موردنیاز برای ساخت وسایل نقلیه الکتریکی، توربین‌های بادی و سایر راه‌حل‌های موردنیاز برای کاهش انتشار کربن، زغال‌سنگ می‌سوزانند، اشاره کرد و در پرسشی از حضار مطرح کرد: «اگر باید برای استخراج مس زغال‌سنگ بسوزانید، استخراج مس چه فایده‌ای دارد؟ منطق اساسی این موضوع چیست؟» منطقی نیست که معادن مس به ازای هر واحد مس تولید شده، این مقدار گاز گرمایش جهانی تولید کنند.

بخشی از راه‌حل در توسعه یک مدل قیمت‌گذاری است که به شرکت‌هایی که می‌توانند کالاهای حیاتی مانند مس را به روشی سازگارتر با محیط‌زیست تولید کنند، پاداش می‌دهد. به‌طور خاص، او خواستار قیمت‌گذاری متمایز فلزات بر اساس سازگاری با محیط‌زیست تولید شد و مدل تک قیمتی که در حال حاضر استفاده می‌شود را نامناسب نامید.

رویکردی که فریدلند تشریح کرد، مشابه تفاوت قیمت‌های نفت خام شیرین و ترش است.

او استدلال کرد: «اگر برای معدن، زغال‌سنگ می‌سوزانید، آن مس باید با تخفیف زیادی معامله شود.»

▣ کسری معدن

یکی از موارد مطرح شده توسط فریدلند پاداش استخراج بود که به گفته او این امر از نظر زیست محیطی ضروری است، اما به تنهایی برای حل بحران آب‌وهوا کافی نخواهد بود.

همچنین نیاز فوری به گسترش تولید فلزات پایه برای رفع نیازهای انتقال انرژی وجود دارد.

بر اساس گزارش بلومبرگ NEF، جهان باید تا سال ۲۰۵۰ حدود ۸۰ میلیون کیلومتر رشد شبکه اضافه کند، یک سرمایه‌گذاری ۲۱ تریلیون دلاری آمریکا.

اما همان‌طور که فریدلند اشاره می‌کند، شبکه برق ایالات متحده امروز قادر به انجام این امر نخواهد بود زیرا در تمام تاریخ تنها حدود ۷۰۰ میلیون تن مس استخراج کرده است.

فریدلند گفت: «صنعت باید در ۲۲ سال آینده به همان اندازه که ما در طول تاریخ بشر استخراج کرده‌ایم، مس استخراج کند، بدون اینکه برق‌رسانی شود و این ربطی به برقی شدن اقتصاد جهان ندارد.»

تغییر به سمت وسایل نقلیه الکتریکی کم یا با کربن صفر و نیاز بیشتر به مراکز داده انرژی‌بر برای پشتیبانی از رونق هوش مصنوعی، سیستم الکتریکی شکننده را بیشتر تحت فشار قرار خواهد داد.

او افزود که کمبود منابع معدنی و ژئوپلیتیک ممکن است زنجیره تامین معدن را پیچیده‌تر کند.

▣ آینده معدن

با وجود تمام چالش‌های پیش روی صنعت معدن، فریدلند به آینده خوش‌بین بود.

او در ردیف اول، روندهای شکل‌دهنده صنعت از جمله فناوری‌های جدید و نوآورانه‌ای را در اختیار دارد که برای یافتن بدنه‌های سنگ معدنی به شکل سریع‌تر و با دقت بیشتر، در حال توسعه هستند.

او همچنین نوآوری‌های جدید معدن و استخراج را در توسعه تشریح کرد که حفاری سریع‌تر و عمیق‌تر را با استفاده از حدود یک‌سوم انرژی ورودی روش‌های فعلی ممکن می‌سازد.

فریدلند خاطرنشان کرد: عربستان سعودی به عنوان یک شریک مهم در این مسیر برای تامین مالی و حمایت از اکتشاف معدن ظاهر می‌شود.

عربستان سعودی نه تنها ثبات انرژی موردنیاز را فراهم می‌کند که برای انتقال انرژی ضروری است، بلکه کشوری است که از معدنچیان استقبال می‌کند.

به گفته خالد المدیفر، معاون وزیر در امور معدن، وزارت صنعت و منابع معدنی، پادشاهی عربستان سعودی، که در صحنه به فریدلند پیوست، این کشور بیابانی قبلا ۱۰۰ میلیارد دلار برای ایجاد یک قطب صنعتی هوشمند متعهد شده است. به عنوان بخشی از این سرمایه‌گذاری، عربستان سعودی امیدوار است از نظر تخصصی و پایداری رقابتی شود.

المدیفر گفت: «ما از مزیت دیررس خود به نفع خود استفاده خواهیم کرد. ما در حال ساختن یک صنعت معدنی هستیم که رقابتی و متوازن است و به تدریج ESG را بر مبنای شرایط رقابتی و سرمایه‌محور پذیرفته است.»

در واقع، فریدلند بیان کرد که «عربستان سعودی می‌خواهد استخراج معدن را توسعه دهد و صادرکننده سرمایه به بقیه جهان باشد.»

روزگار معدن
دوشنبه
۲۰فروردین ۱۴۰۳ • ۲۸ رمضان ۱۴۴۵ • ۸ آوریل ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۲۸۰

مدیر مجتمع اعلام کرد:

ثبت دستاوردهای جدید فروکروم جغتای طی ۱۴۰۲

مدیرعامل مجتمع فروکروم جغتای اعلام کرد: این مجتمع، دستاوردهای جدیدی در بخش های «تولید» و «بهداشت، ایمنی و محیط زیست» طی سال ۱۴۰۲ ثبت کرد.

به گزارش بیرونیت به نقل از روابط عمومی ایمیدرو، احسان عزیزی با بیان این مطلب و با اشاره به عملکرد مجتمع فروکروم جغتای در سال ۱۴۰۲ گفت: این مجتمع با تولید حدود ۳ هزار و ۲۰۰ تن فروکروم پرکربن، موفق به ثبت رکورد جدید تولید در اردیبهشت سال گذشته شد که این میزان ۱۳.۷ درصد نسبت به رکورد قبلی افزایش داشت.

وی افزود: مجتمع فروکروم در سال ۱۴۰۲، رکورد جدید تولید ماهانه در بخش ریخته گری را در خرداد با تولید ۲ هزار و ۶۲۸ تن فروکروم پرکربن به ثبت رساند که این رقم تولید از ابتدای فعالیت مجتمع تاکنون بی سابقه بوده است.

مدیرعامل مجتمع فروکروم جغتای با اشاره به ثبت بالاترین تناژ حق السهم از ابتدای واگذاری مجتمع به بخش خصوصی از سال ۹۶ تاکنون برای نخستین بار، توضیح داد: در سه ماهه نخست سال گذشته با توجه به تولید بالا، تناژ حق السهم را با دریافت بیش از ۱۱۰۰ تن فروکروم به ثبت رساندیم.

عزیزی با اشاره به اینکه این شرکت سال ۱۴۰۲ یکی از بهترین و شاخص‌ترین سال‌های عملکرد مجتمع از زمان راه اندازی تاکنون در حوزه ایمنی و HSE را داشته، گفت: از جمله اقدامات صورت گرفته، شامل دریافت مجوز تاسیس نخستین مرکز بهداشت کار و افتتاح آن در شهریور و معرفی مجتمع فروکروم جغتای به عنوان شرکت برتر در حوزه کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار در استان خراسان رضوی است.

وی افزود: از دیگر دستاوردها، کسب عنوان نایب قهرمانی مسابقات آتش‌نشانی شرکت‌های وابسته به ایمیدرو در شانزدهمین دوره این مسابقات و همچنین دریافت مجوز تاسیس نخستین مرکز آموزشی جوار کارگاهی از اداره کل فنی و حرفه‌ای استان برای ارتقای سطح علمی کارکنان مجتمع است.

مدیرعامل مجتمع فروکروم جغتای خاطرنشان کرد: این مجتمع در سال گذشته، موفق به کسب عنوان واحد صنعتی سبز شایسته تقدیر در بیست و چهارمین همایش ملی واحدهای صنعتی و معدنی و خدمات سبز از بین ۳۵۰ واحدی صنعتی و معدنی در کل کشور و نیز، معرفی این مجتمع به عنوان یکی از واحدهای برتر ایمنی کشور و دریافت نشان عالی تک ستاره در هفتمین همایش ممیزی عملکرد مدیران در حوزه HSEE در بخش های راهبری و نظارت از بین ۵۲ مجموعه صنعتی و معدنی کشور شد

«روزگار معدن» تاثیر افزایش نرخ دلار بر معادن را بررسی کرد:

دام دلار

شهریار خادمی

اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۳ همچنان با خطر افت رشد اقتصادی، توقف قطار اشتغال‌زایی، کسری بودجه شدید دولت، فشار تحریم‌ها و البته خطای تصمیم‌گیری رنج می‌برد و در چنین وضعیتی بلاتکلیفی فعالان اقتصادی با توجه به فضای به‌شدت دوقطبی در عرصه سیاست داخلی و خارجی، باعث شده تا ثبات به اکسیری برای اقتصاد ایران تبدیل شود. سیر تحولات سیاسی و اختلاف‌ها اما نشانی از رفتن اقتصاد ایران به سمت ثبات مورد انتظار را ندارد و همچنان خطر تورم بالا اقتصاد را تهدید می‌کند. نیل به ثبات اقتصادی و رفع دغدغه‌های معیشتی جامعه از آرمان‌ها و آرزوهای مسئولان و کارگزاران کشور است. اما هرچقدر که این مسئولان و تصمیم گیران می‌کوشند به این مهم دست نمی‌یابند و ناپایداری اقتصادی همچنان وجود دارد. حال در این میان بخش معدن مثل دیگر بخش‌ها با افزایش قیمت‌ها و مشکلات اقتصادی دست و پنجه نرم می‌کند؛

از اواخر سال ۱۴۰۲ نرخ دلار در محدوده ۶۰ هزار تومان می‌چرخ که به‌تبع شاهد تاثیر آن بر بخش معدن به‌خصوص در زمینه خرید ماشین‌آلات و مواد معدنی بوده‌ایم. افزایش نرخ دلار را می‌توان در کنار بی‌ثباتی اقتصادی بررسی کرد که باعث بلاتکلیفی فعالان حوزه معدن شده تا با هراس از فردایی بهتر گام بردارند. در این میان برخی از دولت انتظار دارند که نقش مدیریتی خود را پررنگ‌تر کند و برخی نیز انتظار دارند از دخالت در اقتصاد کنار رفته تا بازار و بخش خصوصی خود روند طبیعی را پیدا کند.

روزنامه «روزگارمعدن» درباره نگرانی معدنکاران از شرایط فعلی اقتصاد و تاثیر بی‌ثباتی اقتصادی بر کار معدن با کارشناسان گفت‌وگو کرده است.

معضل بخشنامه‌های خلق‌الساعه

بهرام شاه‌ویسی کارشناس معدن در همین زمینه به «روزگارمعدن» گفت: برای عبور از این عرصه حساس اقتصادی نیازمند فراهم شدن ثبات در بازار هستیم. اتخاذ تدابیر اصولی و کارشناسی شده برای مدیریت بازار ارز مورد نیاز بوده و نباید با تصمیمات بدون مطالعه شده زمینه بی‌ثباتی در بازار را فراهم کرد. فضای موجود در کشور بیش از هر مقطع دیگری نیازمند آرامش بوده و با بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های شبانه و خلق‌الساعه نمی‌توان از شرایط خاص کنونی با موفقیت عبور کرد. رشد اقتصادی دامنه دار نیازمند فراهم آوردن فضای مساعد افزایش تولید و کارآفرینی است با برطرف‌سازی مشکلات زیرساختی ملی در حوزه صادرات می‌توان فضای مساعدی برای افزایش تولید فراهم کرد.

وی با بیان اینکه میزان بالایی از درآمدهای ارزی کشور در سال‌های اخیر کاهش یافته تصریح کرد: در یک قانون کلی، تقاضای ارز در تمام دنیا برای واردات کالا و خدمات فنی مهندسی است؛ بنابراین اگر عرضه ارز به اندازه کافی نباشد و تقاضای آن ثابت بماند، وضعیت از توازن خارج می‌شود.

شاه‌ویسی با اشاره به شرایط اقتصاد کشور گفت: مسئله مهم در کشور ما درحال‌حاضر این است که خرید ارز برای مردم بیشتر جنبه حفظ قدرت خرید پول را دارد. به این ترتیب جهش‌های اخیر به علت صرف سرمایه‌های سرگردان در بازار ارز اتفاق افتاده است. در این بین سرمایه‌های سرگردان حتی اگر وارد بخش مسکن شود، بهتر از این است که ارز خارجی از قدرت خرید پول ما نگهداری کند.

مسئله سفته بازی

این کارشناس معدن با اشاره به موضوع تحریم، تصریح کرد: باید پذیرفت که کشورمان رابطه مناسب و معقولی با جهان خارج ندارد و همین امر بر روی جنبه‌های مختلف زندگی مردم به خصوص معیشت و اقتصاد آنها گذاشته است و ناپایداری اقتصادی را باعث شده است. ثبات در جایی هست که یک کشور هم در سطح بین‌المللی بتواند تعامل سازنده داشته باشد و هم در سطح داخلی شرایطی ایجاد کرده باشد که اقتصاد، خودش بدون اتکا به دولت و بدون دخالت دولت بچرخد و مردم خودشان کارهای خود را انجام می‌دهند و داوطلبانه دادوستد می‌کنند، بدون اینکه نیاز به گرفتن مجوز از دولت یا امر و نهی دولت داشته باشند.

حتی در صورتی کالایی مانند ارز هم کمیاب شود، امنیتی نمی‌شود و از طریق مکانیسم عرضه و تقاضا خودش توازن را به‌دست می‌آورد. به‌طور دقیق می‌توان گفت که یکی از سیاست‌های فشار حداکثری تحریم‌ها این است که با ایجاد بار روانی بر مردم، سرمایه‌ها برای حفظ قدرت خرید تبدیل به ارز شود.

وی خاطرنشان کرد: با افزایش تقاضا برای خرید ارزهای بین‌المللی و کاهش عرضه به خاطر تحریم نفتی بر اقتصاد جهانی و کاهش نرخ نفت و تبدیل شدن نفت به یک کالای با نرخ پایین، نرخ برابری ارزهای بین‌المللی در مقابل ریال جهش بالایی داشته که این خود باعث رشد سهام شرکت‌ها در بورس اوراق بهادار به‌خصوص بخش معدن بوده است.

شاه‌ویسی در ادامه به افزایش سفته‌بازی به‌واسطه عرضه پول اشاره و تصریح کرد: عرضه پول در مقابل تقاضای نقدینگی به‌دلیل کسری بودجه ناشی از تحریم‌ها و بحران اقتصادی در کشور انجام می‌شود. بخش عمده از این عرضه پول برای تامین بودجه جاری کشور است و بخش دیگر دچار سفته‌بازی می‌شود که در بانک‌ها سپرده‌گذاری می‌شود و به آن سود تعلق می‌گیرد.

او ادامه داد: به این دلیل که نرخ تنزیل از نرخ سود بانکی بیشتر است، تقاضای سفته‌بازی پول در بورس شکل می‌گیرد. به همین دلیل امروز بازدهی بورس با بانک قابل مقایسه نیست و این تفاوت را در نماد معدنی‌ها در تابلو اعلانات بورس به خوبی می‌توان مشاهده کرد.

این کارشناس معدنی در پایان گفت: با افزایش نرخ ارز در برابر ریال، صادرکنندگان مواد معدنی، در صورتی که تحریم مزاحمتی برای آنها ایجاد نکند، ریال بیشتری به‌دست می‌آورند.

به این ترتیب بر خلاف سایر بخش‌ها، معدنی‌ها با توان صادرات مواد معدنی نسبت به سایر بخش‌های دیگر کشور، در شرایط فعلی کمتر دچار تلاطم و بحران‌های ناشی از مشکلات اقتصادی شده‌اند.

او در پایان تاکید کرد: آثار تحریم‌ها و کاهش برای تقاضای مواد معدنی ناشی از بحران اقتصادی به‌تدریج به سراغ آنها نیز خواهد آمد.

انتظاری از دولت نداریم

محمد فیروزی، کارشناس معدن و یکی از معدن‌داران استان مرکزی در پاسخ به این سوال که شرایط فعلی اقتصادی چه تاثیری بر بخش معدن می‌گذارد، به «روزگارمعدن» گفت: به موضوع مشکلات اقتصادی و تاثیر آن در بخش معدن باید از ۲ جنبه نگاه کرد؛ نخست اینکه چه تاثیری در فعالیت‌های تولیدی، فرآیند و هزینه‌های تولید داشته و دوم اینکه چه تاثیری بر فروش گذاشته است. واقعیت این است که هر ۲ مورد افزایش داشته؛ اما در برخی زمینه‌ها شرایط نامتناسبی فراهم شده است.

وی با بیان اینکه دخل و خرج ما در تولید به هم نمی‌خورد، تاکید کرد: از روز اول که با جهش نرخ دلار و افت ریال روبه‌رو شدیم، مواد اولیه و ماشین‌آلات معدنی را با ارز آزاد تامین کرده‌ایم. هر وسیله را که خواستیم تهیه کنیم، عدد دلاری آن را با دلار آزاد در نظر گرفتیم. متاسفانه برای تولید مجبور بوده‌ایم ۲۰ تا ۳۰ درصد ارزان‌تر عرضه کنیم اما برای خرید و تامین مواد اولیه و ماشین‌آلات همیشه با نرخ ارز آزاد پیش رفته‌ایم. این کارشناس معدن با اشاره به هزینه سرسام‌آور تهیه ماشین‌آلات معدنی خاطرنشان کرد: فعالیت معدنکاری به دلیل اینکه با هزینه بسیار بالای ماشین‌آلات همراه است، همیشه با مشکلاتی از قبیل تامین سرمایه در گردش رو به رو بوده است.فیروزی با بیان اینکه افزایش نرخ دلار از طرفی برای صادرات در بخش معدن مقرون به‌صرفه است، گفت: به دلیل اینکه قیمت‌ها رشد کرده‌اند، شرایط برای معدنکاران مثبت است و می‌توانند رشد کنند. در واقع کاهش ارزش ریال موجب افزایش ارزش صادرات و تولیدات شده است. از آنجایی‌که معادن صادرات محور هستند، اگر فضای صادرات تا حدودی بازتر شود، می‌تواند جهشی را در معدنکاری کشور ایجاد کند. البته متاسفانه از آنجایی‌که در شرایط فعلی تفکر بر این است که باید صادرات محدود شود؛ درنتیجه سرعت رشد معدنکاری هم کندتر شده است.این فعال معدنی در پاسخ به این سوال که در این شرایط چه انتظاری از دولت دارید، تصریح کرد: همه چیز را به عهده بازار بگذارد، دولت نه شرایط لازم را دارد و نه ما انتظاری از آن داریم؛ بنابراین بهتر است بگذارد اقتصاد راه خود را پیدا کند. اگر می‌خواهیم به رشد اقتصادی دست پیدا کنیم، باید اقتصاد تازه نفس و آزاد باشد. او تاکید کرد: یک اقتصاد پویا و فعال که بر مبنای بازار و فعالیت آزاد اقتصادی شکل گیرد، اشتغال و توسعه به وجود می‌آورد و باعث تولید و افزایش ثروت می‌شود.

موج معدن

پیوست مردمی اقتصاد معدنی

تعریف اهداف و استانداردها، نظارت و اندازه‌گیری عملکرد، گزارش نتایج، بررسی و تایید اطلاعات، آموزش تمرینات ESG و بهبودبخشی و همکاری و نوآوری برای تعالی ESG از مهم‌ترین استراتژی شرکت‌های معدنی برای بهبود شفافیت هستند.

معدن یک صنعت حیاتی است که مواد ضروری را برای بخش‌های مختلف اقتصاد فراهم می‌کند، اما از نظر مسائل زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی (ESG) نیز با چالش‌های مهمی مواجه است.

شرکت‌های معدنی باید شفافیت و پاسخگویی خود را بهبود بخشند تا اعتماد و حمایت ذی‌نفعان خود مانند سرمایه‌گذاران، تنظیم‌کننده‌ها، جوامع و مشتریان را به دست آورند. در این گزارش، برخی از استراتژی‌هایی را که شرکت‌های معدنی می‌توانند برای افزایش عملکرد و شهرت ESG خود استفاده کنند، بررسی می‌کنیم.

اهداف و استانداردهای ESG را تعریف کنید

اولین گام برای بهبود شفافیت و پاسخگویی، تعریف اهداف و استانداردهای ESG واضح و قابل اندازه‌گیری است که با انتظارات و الزامات ذی‌نفعان همسو باشد. شرکت‌های معدنی باید چارچوب‌ها و دستورالعمل‌های شناخته‌شده بین‌المللی، مانند ابتکار گزارش‌دهی جهانی (GRI)، شورای بین‌المللی معدن و فلزات (ICMM)، یا ابتکار شفافیت صنایع استخراجی (EITI) را برای ایجاد سیاست‌ها و شیوه‌های ESG خود اتخاذ کنند. این چارچوب‌ها زبان و معیارهای مشترکی را برای گزارش و افشای اطلاعات و عملکرد ESG ارائه می‌دهند.

نظارت و اندازه‌گیری عملکرد ESG

گام دوم برای بهبود شفافیت و پاسخگویی، نظارت و اندازه‌گیری عملکرد ESG عملیات و پروژه‌های معدنی است. شرکت‌های معدنی باید از شاخص‌ها و معیارهای قابل اطمینان و قابل تایید، مانند انتشار گازهای گلخانه‌ای، مصرف آب، مدیریت زباله، بهداشت و ایمنی، حقوق بشر، مشارکت جامعه و مبارزه با فساد برای ردیابی و ارزیابی اثرات و نتایج ESG خود استفاده کنند.

شرکت‌های ماینینگ همچنین باید از فناوری‌های دیجیتال مانند حسگرها، پهپادها یا بلاک‌چین برای جمع‌آوری و تجزیه‌وتحلیل داده‌های بلادرنگ و بهبود کارآیی و اثربخشی ESG خود استفاده کنند.

نتایج ESG را گزارش و با آنها ارتباط برقرار کنید

گام سوم برای بهبود شفافیت و پاسخگویی، گزارش و ابلاغ نتایج ESG و دستاوردهای فعالیت‌ها و ابتکارات معدنی است. شرکت‌های معدنی باید گزارش‌های منظم و جامع ESG را منتشر کنند که از استانداردها و اصول چارچوب‌ها و دستورالعمل‌هایی که اتخاذ کرده‌اند پیروی کند. این گزارش‌ها باید هم جنبه‌های مثبت و منفی عملکرد ESG و هم چالش‌ها و فرصت‌های بهبود را آشکار کنند.

شرکت‌های ماینینگ همچنین باید از طریق کانال‌های مختلف، مانند وب‌سایت‌ها، رسانه‌های اجتماعی، خبرنامه‌ها یا وبینارها با ذی‌نفعان خود تعامل داشته باشند تا داستان‌ها و بازخوردهای ESG خود را به اشتراک بگذارند.

اطلاعات ESG را بررسی و تایید کنید

گام چهارم برای بهبود شفافیت و پاسخگویی، ممیزی و تایید اطلاعات و داده‌های ESG است که شرکت‌های معدنی گزارش و ارسال می‌کنند.

شرکت‌های معدنی باید از طرف‌های خارجی مانند حسابرسان، مشاوران یا آژانس‌های رتبه‌بندی، برای تایید و تایید ادعاهای ESG و افشای آنها، به دنبال تضمین مستقل و معتبر باشند.

این طرف‌ها باید از روش‌ها و معیارهای دقیق و منسجمی برای ارزیابی و ارزیابی عملکرد ESG و انطباق شرکت‌های معدنی استفاده کنند.

فرآیند ممیزی و راستی‌آزمایی باید شکاف‌ها و خطراتی را که نیاز به رسیدگی و کاهش دارند، شناسایی کند.

حضور کارکنان و بسیجیان شرکت فولاد خوزستان در راهپیمایی روز قدس

کارکنان و بسیجیان شرکت فولاد خوزستان همراه و همنوا با دیگر آحاد جامعه، روز جمعه ۱۷ فروردین‌ماه در حمایت از مردم مظلوم غزه به خیابان آمده و در راهپیمایی روز قدس شرکت نمودند.

به گزارش خبرنگار روابط عمومی، راهپیمایی روز جهانی قدس، به عنوان یک حرکت حماسی نشان‌دهنده وحدت، اتحاد، همبستگی و بصیرت ملت در برابر استکبار جهانی و دفاع از ملت‌های مظلوم و آزاده است.

مراسم روز جهانی قدس سال جاری با حضور گسترده شیرمردان و شیرزنان مومن، متعهد و ولایتمدار و همیشه در صحنه استان سرافراز خوزستان از بهم پیوستن زلال انسان‌های پاک‌سرشت و نوع دوست ایران اسلامی، دریایی خروشان از حمایت و دلگرمی برای ملت‌های ستمدیده جهان آفرید و به تریبونی رفیع برای محکومیت غاصبان و جنایتکاران سرزمین فلسطین و نخستین قبله مسلمانان جهان تبدیل شد.

روز قدس فرصتی بود تا قدرت، ابهت و صلابت و اقتدار مسلمانان آزاده جهان به رخ ستمگران کشیده شود و ناقوس سقوط و تباهی و اضمحلال غارتگران و متجاوزان به صدا درآید.

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی سالیانه

شرکت فولاد کاوان حامی ایرانیان (سهامی خاص) به شماره ثبت ۶۲۲۵۱ و شناسه ملی ۱۴۰۰۷۹۸۹۷۷۶

بدینوسیله از کلیه سهامداران محترم **شرکت فولاد کاوان حامی ایرانیان (سهامی خاص)** دعوت به عمل می‌آید تا در جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه شرکت که رأس ساعت **۰۹:۰۰** صبح روز **دوشنبه** مورخ **۱۴۰۳/۰۲/۱۰** در محل دفتر مرکزی شرکت به آدرس اصفهان، خیابان ارتش، ضلع جنوبی خیابان ارتش، کوچه شهید اسماعیلی (۲۶)، پلاک ۶، ساختمان کیمیا تشکیل می‌شود، حضور بهم رسانند.

دستور جلسه:

۱. استماع گزارش هیئت‌مدیره، حسابرس و بازرس قانونی شرکت برای دوره مالی منتهی به ۱۴۰۲/۱۲/۲۹.
۲. بررسی و تصویب صورت‌های مالی شرکت مربوط به سال مالی منتهی به ۱۴۰۲/۱۲/۲۹.
۳. انتخاب بازرس قانونی و حسابرس برای دوره مالی منتهی به ۱۴۰۳/۱۲/۳۰ و تعیین حق‌الزحمه ایشان.
۴. تعیین روزنامه کثیرالانتشار.
۵. انتخاب اعضای هیئت‌مدیره.
۶. تعیین مبلغ حق حضور اعضای غیرموظف هیئت‌مدیره.
۷. سایر مواردی که در صلاحیت مجمع عمومی عادی باشد.

رییس هیئت‌مدیره

روزگار معدن
دوشنبه
۲۰فروردین ۱۴۰۳ • ۲۸ رمضان ۱۴۴۵ • ۸ آوریل ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۲۸۰

یادداشت

خطر در کمین تولید

مهرداد اکبریان
فعال بخش معدن

در هفته‌های پایانی اسفند، صدور بخشنامه‌ای مبنی بر الزام صادرکنندگان زنجیره فولاد به بازگشت ۱۰۰ درصد ارز صادراتی خود در سامانه نیما و تداوم این بخشنامه در امسال، چالش‌برانگیز شد. کارگروه بازگشت ارز حاصل از صادرات تمامی صادرکنندگان زنجیره فولاد از ابتدا تا انتهای زنجیره را مکلف کرد تا از اول فروردین سال ۱۴۰۳ نسبت به عرضه ۱۰۰ درصدی ارز خود در سامانه نیما اقدام کنند. این تصمیم با هدف اجرای بند یک ماده ۸ آیین‌نامه ذیل تبصره ۶ بند ح ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز ابلاغی طی مصوبه ۶۲۳۱۷۰ مورخ ۱۵ آذر سال ۱۴۰۱ هیات وزیران، ناظر بر تکلیف صادرکنندگان گروه فولادی و فلزات اساسی سنگین به بازگشت ارز حاصل از صادرات خود به‌صورت ۱۰۰ درصد از طریق فروش حواله در سامانه نیما و پیرو مصوبات پانزدهمین جلسه کارگروه بازگشت ارز حاصل از صادرات ناظر بر تکلیف عرضه ارز بخشی از زنجیره تولید فولاد در سامانه نیما وفق مصوبات ۱۹ جلسه کارگروه برگشت ارز مورخ ۲۳ بهمن ۱۴۰۲، صادر شده است.در ادامه شاهد بروز اعتراضات از سوی فعالان مختلف این زنجیره بودیم. تا جایی‌که انجمن نوردکاران در نامه‌ای خطاب به وزیر صنعت، معدن و تجارت، اجرای این مصوبه را زمینه‌ساز تعطیلی واحدهای نورد و بروز بحران اقتصادی و اجتماعی دانست.یکی از حوزه‌های مهم و تاثیرگذار بر تولید ناخالص داخلی در کشور، صادرات غیرنفتی است که می‌تواند از مجاری مختلفی، بر تولید ناخالص داخلی اثرگذار باشد. صادرات غیرنفتی دارای مشکلات متعددی است که برخی از آنها شامل موانع پیمان‌سپاری ارزی، نوسانات بالای نرخ ارز، نبود نظام ارزی مشخص، افزایش هزینه تولید، نبود بازاریابی مناسب و مستمر، ضعف دستگاه دیپلماسی اقتصادی و... است. در همین حال باید اذعان کرد سیاست‌های کلان سیاسی و اقتصادی کشور، مانعی بزرگ در مسیر توسعه صادرات غیرنفتی هستند و از این مسیر، تولید را هم متاثر می‌کنند.تعیین راهبرد مناسب تجاری برای کشور و نحوه تعامل با اقتصاد جهانی، از گام‌های مهم سیاست‌گذاری تجاری کشور بوده و وجود چنین راهبرد مناسبی، باعث می‌شود صادرکنندگان امکان برنامه‌ریزی برای بازاریابی محصولات خود و افزایش تولید و اشتغال را داشته باشند، اما چنین خواسته‌ای نه‌تنها محقق نمی‌شود، بلکه شاهد تغییر هرروزه مقررات حاکم بر صادرات و فروش محصولات مختلف در بازار جهانی هستیم.صادرات برای محصولاتی که میزان تولید آنها به‌مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود، تنها تکیه‌گاه تداوم تولید است. به‌بیان دیگر، تولید و توسعه ظرفیت‌های تولیدی، گذرگاهی به سوی ارتقای تولید و اجرای طرح‌های توسعه‌ای است؛ بنابراین انتظار می‌رود مسیر صادرات این دست محصولات تسهیل شود. صادرات محصولات تولیدشده در زنجیره فولاد کشور به‌دلیل توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌های حمل‌ونقل و همچنین تحریم ایران از سوی سایر کشورها، دشوار و هزینه‌بر است. در چنین موقعیتی از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود مسیر صادرات محصولات مختلف از جمله تولیدات در حلقه‌های مختلف زنجیره فولادی را اگر مازاد بر نیاز بازار داخلی باشد، تسهیل کنند.هر صنعتی برای تداوم فعالیت خود، نیازمند ارز برای تامین بخشی از نیازهای خارجی خود است. در چنین فضایی، الزام به بازگشت ۱۰۰ درصد ارز حاصل از صادرات با بهای دلار نیمایی که به‌مراتب پایین‌تر از نرخ این اسکناس در بازار آزاد است، روند فعالیت و سودآوری صنایع را با چالش‌های جدی روبه‌رو خواهد کرد. دولت در هفته‌های پس از اصلاح عوارض صادراتی، این بخشنامه را ابلاغ کرده است. یعنی صادرکنندگان فعال در حوزه معدن و صنایع‌معدنی موظف هستند، به‌ازای صادرات محصولات خود، عوارض پرداخت کنند، در نتیجه انتظار می‌رود مسیر تجارت این فعالان صنعتی در بازار جهانی، هر روز دشوارتر از قبل نشود.از مجموع موارد یادشده، می‌توان این‌طور برداشت کرد که در طول این سال‌ها، همواره اختلافی میان دولت و فعالان صنعتی برای کسب سود حداکثری از اختلاف نرخ ارز در بازار آزاد و نرخ این اسکناس امریکایی در سامانه نیما وجود داشته است. هرازگاهی زور دولت به صنایع می‌رسد و آنها را موظف به پیمان‌سپاری ۱۰۰ درصدی ارزی می‌کند. اقدامی که به‌اعتقاد بسیاری از فعالان صنعتی و اقتصادی، با هدف جبران کمبود درآمدهای دولت در قیاس با مخارج آن انجام می‌شود، اما باتوجه به اهمیت تولید و خطر توقف آن و بروز بحران‌های اقتصادی و اجتماعی، این دست سیاست‌های سختگیرانه، عموما برای مدت‌زمان طولانی، ادامه نخواهد یافت یا به‌بیان دیگر، در نهایت دولت ناچار خواهد شد تا زمین این بازی را به تولیدکنندگان بسپارد یا حداقل شرایط برد ـ بردتری را تعریف کند تا تولیدکنندگان نیز از این فضا، منتفع شوند.

روی موج خبر

بازار جهانی قراضه تحت فشار

بازار جهانی قراضه در اغلب بازارهای اصلی در ماه مارس در سکوت و تحت فشار است. در اروپا و امریکا نیز بازار قراضه به دلیل عدم تمایل به خرید ترکیه که از اوایل فوریه بازار راکدی دارد تحت فشار بیشتری قرار گرفته است. در ترکیه بازار فولاد در رکود است و با افت تقاضا و کاهش قیمت محصولات فولادی روبروست.در ماه فوریه قیمت قراضه در ترکیه ۶,۴ درصد افت داشته از ۴۱۹ تا ۴۲۲ دلار آخر ژانویه به ۳۹۵ دلار در ۲۹ فوریه رسید. قیمت های فعلی نیز نسبت به اوایل سال جاری ۸,۶ درصد افت داشته است. قیمت فعلی قراضه سنگین ۸۰-۲۰ نیز حدود ۳۷۹ دلار هر تن سی اف آر ترکیه است.فعالان بازار بر این باورند که به دلیل کاهش فعالیت بازار قراضه امریکا در شرایط فعلی، قیمت ها به روند کاهشی ادامه خواهند داد. طبق پیش بینی ها، قیمت ها ممکن است حداقل ۲۰ تا ۵۰ دلار در هر تن در معاملات مارس کاهش یابد. برخی امیدوارند که بهبود فصلی تقاضای فولاد از بازار قراضه حمایت کند، اگرچه کاهش قیمت هنوز اجتناب ناپذیر است. انتظار می رود قیمت های جهانی قراضه در کوتاه مدت به دلیل کندی تقاضای فولاد تحت فشار قرار گیرد. در بازار امریکا قیمت ها تثبیت خواهند شد، در حالی که در اتحادیه اروپا به دلیل ضعف تقاضای فولاد، به ویژه در بخش ساخت و ساز، اندکی کاهش خواهند یافت . در ترکیه، انتظار می‌رود کارهای بازسازی پس از زلزله در میان‌مدت افزایش یابد، که می‌تواند مقداری تقاضا برای فولاد را فراهم کند و به نوبه خود، نیاز به خرید قراضه را افزایش دهد.

رئیس سندیکای صنایع آلومینیوم ایران:

تولید آلومینیوم به یک میلیون تن در سال خواهد رسید

رئیس سندیکای صنایع آلومینیوم ایران گفت: هم‌اکنون ۷۰۰ هزار تن آلومینیوم در کشور تولید می‌شود که با اضافه شدن ۳۰۰ هزار تن تولیدات شرکت آلومینیوم جنوب (سالکو)، مجموع تولیدات این فلز به یک میلیون تن در سال افزایش خواهد یافت.

به گزارش «روزگارمعدن» و به نقل از باشگاه آلومینیوم، هوشنگ گودرزی با اشاره به اینکه بر اساس سند چشم‌انداز تا سال ۱۴۰۴ تولید آلومینیوم کشور باید به یک میلیون و ۵۰۰ هزار تن برسد، بیان کرد: برای رسیدن به هدف افق ۱۴۰۴، باید ۵۰۰ هزار تن به تولید آلومینیوم کشور اضافه شود.بنا به گفته متولیان این صنعت، فلز پایه آلومینیوم یکی از شاخص‌های پیشرفت در کشور است و از کاربردی‌ترین فلزات پس از آهن در بخش‌های مختلف صنایع محسوب می‌شود.آریا صادق‌نیت حقیقی، عضو سندیکای صنایع آلومینیوم ایران عنوان کرد: آلومینیوم فلز راهبردی است و باید به آن توجه ویژه‌ای داشت زیرا هم در صنایع مادر و هم در صنایع پایین‌دستی، کابردهای زیادی دارد.مهم‌ترین کاربردهای این فلز پرمصرف، در صنایع حمل‌ونقل، غذایی، نظامی، ساختمانی، برق، لوازم خانگی و صنایع خودروسازی است.بر اساس آمار وزارت صمت، آلومینیوم ایران (ایرالکو)، آلومینیوم جنوب (سالکو)، المهدی و آلومینای ایران، چهار شرکت تولیدکننده آلومینیوم در ۱۱ ماهه سال ۱۴۰۲ با تولید ۵۸۲ هزار و ۲۰۰ تن شش آلومینیوم در مقایسه با ۱۱ ماهه سال ۱۴۰۱، رشد ۵ درصدی را رقم زده‌اند.کارشناسان سبک وزنی، مقاومت در برابر خوردگی، شکل‌پذیری و رسانایی را از جمله ویژگی‌های استفاده از آلومینیوم می‌دانند.رئیس سندیکای صنایع آلومینیوم ایران دیگر ویژگی این فلز را سازگاری با محیط زیست یعنی برگشت دوباره آن به محیط دانست و گفت: خواص دیگر این فلز در فناوری‌های بالا (های‌تک)، وزن پایین و سختی بالاتر آن در مقایسه با فولاد است و نکته مهم‌تر اینکه در هر مرحله ۷۰ درصد قیمت خود را باز می‌گرداند.شایان ذکر است که صنایع بالادستی و پایین‌دستی آلومینیوم برای ۶۳ هزار نفر در کشور اشتغال ایجاد کرده‌اند.

گلایه فولادسازان از روند اعلام و اجرای مصوبه بهای برق صنایع

هدفمندی یارانه انرژی یا درآمدزایی برای دولت؟

مرضیه احقاقی

در نیمه پایانی اسفند ۱۴۰۲ خبری مبنی بر افزایش ۲برابری هزینه برق صنایع بزرگ اعم از واحدهای فولادی و پتروشیمی منتشر شد. به‌این‌ترتیب قبض برق صنایع فولاد و پالایشگاهی که از اردیبهشت تا دی به‌صورت علی‌الحساب صادر شده بود، با صدور دستورالعمل جدید با نرخ‌های اصلاح‌شده باید محاسبه شود.

پیش از این، بهای برق این صنایع ۶۰۰ تومان به‌ازای هر کیلووات ساعت مصرف برق بود. اکنون براساس مصوبه وزارت نیرو، بهای برق مشترکان صنایع فولاد و پالایشگاهی با قدرت قراردادی ۲ مگاوات و بیشتر در کل این دوره باید براساس تعرفه هزار و۲۰۰ تومان به‌ازای هر کیلووات ساعت پرداخت شود. گفتنی است، بخش بزرگی از صنایع مادر کشور با تکیه بر انرژی ارزان توسعه یافته‌اند، اما اعطای یارانه انرژی برای مدت زمان طولانی نه‌تنها نتیجه‌بخش نیست، بلکه زمینه بی‌توجهی به بهره‌وری مصرف انرژی را در صنایع فراهم می‌کند، در نتیجه کاهش و حتی حذف این‌دست مشوق‌ها ضروری به‌نظر می‌رسد. بااین‌وجود، نکته موردانتقاد در این دستورالعمل جدید، اعلام نرخ انرژی با تاخیر نزدیک به یک‌ساله است. در واقع صنایع عملا امکانی برای برنامه‌ریزی ندارند. در چنین شرایطی، نه‌تنها هدف بهره‌وری حداکثری مصرف انرژی محقق نمی‌شود، بلکه صنایع تنها درگیر چالش‌های مرتبط با برآورد سود و زیان خود خواهند بود.

تعرفه برق صنایع بزرگ اصلاح شد

اصلاح نرخ حامل‌های انرژی، سیاست‌گذاری و تخصیص بهینه منابع آزادشده از این محل، یکی از ضروریات توسعه اقتصادی کشور است. بیش از ۲۴ درصد مصرف انرژی کشور به حوزه صنعت و معدن اختصاص دارد که رقم قابل‌توجهی است و بهینه‌سازی مصرف انرژی را در این حوزه، حائزاهمیت می‌کند.سبد هزینه‌های تولید برای صنایع مختلف به عواملی همچون نوع انرژی مصرفی، فرآیند تولید، فناوری مورداستفاده، میزان بهره‌وری و سایر عوامل بستگی دارد. بااین‌وجود باید اذعان کرد که بهره‌وری مصرف انرژی در اغلب صنایع کشور، پایین است. کاهش یارانه ارائه‌شده به صنایع از محل مصرف انرژی می‌تواند یکی از اقداماتی باشد که فعالان صنعتی و تولیدکنندگان به‌سمت بهره‌وری هرچه بیشتر مصرف، گام بردارند، اما این خواسته در شرایطی محقق می‌شود که روند نزولی مصرف انرژی طبق برنامه‌ای از پیش تعیین‌شده، انجام گیرد.

در هفته‌های گذشته، قبض برق صنایع فولاد و پتروپالایشگاهی با قدرت قراردادی ۲ مگاوات و بیشتر برای بهمن سال ۱۴۰۲ براساس نرخ‌های قطعی صادر شد و تعرفه برق این صنایع به هزار و ۲۰۰ تومان به‌ازای هر کیلووات ساعت رسید. بخشنامه تعرفه برق صنایع عطف بماسبق شده و صنایع فولادی موظف هستند بهای برق مصرفی‌شان را از اردیبهشت تاکنون براساس نرخ جدید پرداخت کنند. این اقدام به‌منزله کاهش یارانه صنایع بزرگ است، اما همزمان شاهد موجی از اعتراضات از سوی فعالان صنعتی و تولیدکنندگان بودیم. بخش بزرگی از این اعتراض به‌سبب عطف بماسبق شدن این دستورالعمل بود، چراکه تولیدکنندگان در عمل امکانی برای برنامه‌ریزی هزینه‌های تولید و فروش خود نداشته‌اند.در ادامه باید خاطرنشان کرد صنایع انتظار دارند روند کاهشی تخصیص یارانه انرژی به بخش تولید، با افزایش سرمایه‌گذاری در حوزه بهبود زیرساخت‌های انرژی، همراه باشد. به‌بیان‌دیگر انتظار می‌رود درآمدهای حاصل از افزایش نرخ انرژی مصرفی صنایع به توسعه ظرفیت‌های انرژی و نوسازی آنها اختصاص یابد، این مهم می‌تواند زمینه‌ساز ارتقای ظرفیت تولید انرژی را در کشور فراهم کند، در نتیجه از مشکلات محدودیت انرژی صنایع در ماه‌های پرمصرف کاسته خواهد شد.

عدم ثبات، گریبان تولید را گرفت

مجید سعیدیان، فعال صنعت فولاد اظهار کرد: فعالان صنعت فولاد براساس مجموعه‌ای از هزینه‌های تولید، برای فعالیت خود برنامه‌ریزی کرده‌اند. هزینه برق نیز، بخشی از هزینه‌های انرژی را در هزینه تمام‌شده تولید به خود اختصاص می‌دهد. صنعت فولاد در رده صنایع انرژی‌بر قرار دارد؛ البته میزان مصرف برق در حلقه‌های مختلف این زنجیره، تفاوت‌هایی دارد، اما در مجموع باید اقرار کرد که سهم هزینه برق در هزینه تمام‌شده تولید در اغلب حلقه‌های زنجیره تولید فولاد، قابل‌چشم‌پوشی نیست، در نتیجه ۲برابر شدن نرخ این حامل انرژی و عطف بماسبق شدن آن، تاثیر بسزایی بر روند تولید و سودآوری واحدهای تولیدی خواهد داشت.

این فعال صنعت فولاد گفت: باتوجه به چالش‌های احتمالی تحت‌تاثیر اجرای این دستورالعمل، انجمن فولاد پیگیری برای اصلاح این دستورالعمل را آغاز کرده است. در واقع فعالان صنعت فولاد خواستار اصلاح تعمیم این بخشنامه به گذشته شده‌اند. بدون تردید صنعتگران نیز با سیاست دولت در اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها نیز موافق هستند، اما انتظار دارند این بخشنامه طبق برنامه‌ای از پیش تعیین‌شده، اجرا شود تا امکانی برای برنامه‌ریزی و همگامی فعالان صنعتی با آن وجود داشته باشد. حرکت براساس برنامه‌ای مدون به‌منزله برقراری امکانی برای ارتقای سطح بهره‌وری مصرف انرژی در صنایع خواهد بود.

این فعال صنعت فولاد افزود: بخشی از تغییر نرخ برق مصرفی صنایع فولاد و عطف بماسبق شدن آن برای یک دوره ۹ماهه، در نهایت بر نرخ تمام‌شده تولید، متمرکز خواهد شد، در نتیجه باید اقرار کرد از تولیدکننده تا مصرف‌کننده، همگی از سیاست‌های دولت و نبود برنامه‌ای مدون، رنج خواهند برد. سعیدیان خاطرنشان کرد: مجموع سیاست‌های دولت در سال‌های اخیر حکایت از آن دارد که اقدامات دولت در طول سالیان گذشته، عملا انگیزه صنعتگران را برای تداوم فعالیت، از میان برده است. در همین حال هرساله چندین مصوبه غیرکارشناسی از سوی دولتمردان منتشر می‌شود و عملکرد فعالان بخش تولید را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد. نبود تیم کارشناسی و اقتصادی در بدنه دولت و همچنین نبود فضایی برای مشورت با فعالان بخش تولید، یکی از مهم‌ترین دلایلی است که فعالان صنعتی و اقتصادی را با مشکلات جدی روبه‌رو خواهد کرد.

سعیدیان تاکید کرد: فعالان صنعت فولاد مشکلی با افزایش بهای انرژی ندارند، اما انتظار می‌رود روند رشد نرخ حامل‌های انرژی در یک برنامه منطقی، مدون و ازپیش‌تعیین‌شده، افزایش یابد تا این فعالان صنعتی بتوانند برای سازگاری با شرایط برنامه‌ریزی کنند.

امیدی به توسعه زیرساخت انرژی نداریم

رضا شهرستانی، فعال صنعت فولاد اظهار کرد: در طول دهه‌های اخیر، زنجیره فولاد کشور با ارائه مشوق‌های متفاوت، توسعه یافته است. در حال حاضر ظرفیت تولید فولاد کشور بالغ بر ۴۰ میلیون تن برآورد می‌شود و طرح‌های متعددی نیز در دست احداث قرار دارند. برای توسعه صنعت فولاد، سرمایه قابل‌توجهی از سوی دولت و بخش خصوصی جذب این زنجیره شده است.

شهرستانی افزود: بااین‌وجود در طول سالیان گذشته، چالش‌های متعددی در روند فعالیت تولیدکنندگان زنجیره فولاد ایجاد شده که عملا عملکرد آنها را تحت‌تاثیر منفی قرار داده است، این مشکلات به‌ویژه برای فعالان بخش خصوصی پررنگ‌تر هستند و از بهره‌وری تولید در این حوزه می‌کاهد. تصمیم‌گیری‌های خلق‌الساعه و نبود برنامه‌ای مدون و ازپیش‌تعیین‌شده، یکی از بزرگ‌ترین مشکلاتی است که فعالیت صنایع را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد.

این فعال صنعت فولاد گفت: محدودیت در تامین انرژی صنایع از جمله برق فولادسازان دیگر چالشی است که تولید در این بخش را در ماه‌های گرم سال، با محدودیت روبه‌رو می‌کند. در دهه اخیر مشکلات اقتصادی در زمینه سرمایه‌گذاری در صنعت نیروگاهی موجب عدم‌تناسب میان رشد تولید برق نسبت به افزایش فزاینده مصرف آن و ایجاد چالش‌های فراوان برای صنایع شده است. در واقع سیاست‌گذاران به توسعه همگام صنایع و صنعت برق، بی‌توجه بوده‌اند.

این فعال حوزه تولید فولاد افزود: بدون تردید انرژی یکی از مزیت‌های اصلی است که زمینه توسعه عملکردی صنایع را در کشور ما فراهم کرده و زنجیره فولاد نیز با تکیه بر منابع انرژی و همچنین منابع معدنی توسعه یافته است. تداوم عرضه یارانه انرژی به صنایع برای مدت‌زمان طولانی، منطقی نیست، اما انتظار می‌رود رشد بهای انرژی از پیش مشخص باشد تا صنایع بتوانند برای آن برنامه‌ریزی کنند. در همین حال، انتظار می‌رود درآمد حاصل از افزایش نرخ انرژی صنایع به رفع کمبودهای این بخش اختصاص یابد.

شهرستانی گفت: چنانچه یکی از اهداف اصلی اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها و واقعی‌سازی قیمت‌ها، کاهش مصرف است، بنابراین باید مسیر صرفه‌جویی در مصرف انرژی و بهره‌وری حداکثری در جریان تولید نیز، هموار شود، اما در شرایط کنونی، عموم تصمیمات دولت با هدف درآمدزایی برای دولت اتخاذ می‌شود. در نتیجه نمی‌توان به اثرگذاری مثبت این دست تغییرات امید داشت.

این فعال زنجیره فولاد افزود: از مجموع موارد یادشده، می‌توان این‌طور برداشت کرد که نبود ثبات در سیاست‌های حاکم بر فرآیند تولید، چالش بزرگی است که بر عملکرد صنعت فولاد تاثیر منفی دارد. در واقع، فعالان صنعتی نمی‌توانند برای آینده فعالیت خود برنامه‌ریزی کنند. این چالش در شرایطی گریبان فعالان صنعت فولاد را می‌گیرد که این صنعت در رده صنایع صادرات‌محور قرار دارد. به‌بیان‌دیگر، صادرات و حضور در بازار جهانی، تنها راه تداوم تولید در این صنعت است و نباید فراموش کرد که قوانین فروش جهانی ثابت هستند و به ثبات نیاز دارند. حال در شرایطی که هرازچندگاهی مقررات حاکم بر تولید و صادرات فولاد، تغییر می‌کند، عملا حضور موفق در بازار جهانی، بی‌معنی می‌شود.

وی گفت: در افق ۱۴۰۴، تولید ۵۵ میلیون تن فولاد هدف‌گذاری شده و تولید این حجم از فولاد نیازمند بازار فروش برای آن است. بازار داخلی حتی در بهترین شرایط که رکودی بر صنعت ساخت‌وساز، فعالیت‌های عمرانی و همچنین سایر صنایع مصرف‌کننده فولاد، حاکم نباشد، چنین مصرف گسترده‌ای ندارد، بنابراین صادرات بهترین و ماندگارترین روش برای تداوم تولید در این زنجیره خواهد بود. باتوجه به شرایط حاکم بر تولید و فروش در زنجیره فولاد کشور، از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود دقت‌نظر بیشتری در سیاست‌های حاکم بر زنجیره فولاد کشور داشته باشند.

کلام آخر

باتوجه به سهم مصرف انواع حامل‌های انرژی در صنایع معدنی کشور، این صنایع از اثرگذاری بالایی بر میزان تقاضا انرژی برخوردار هستند. در همین حال، اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها و آزادسازی نرخ انرژی نیز در این صنایع از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. به بیان دیگر، افزایش بهای انرژی، زمینه رشد هزینه تمام‌شده تولید را در بسیاری از صنایع معدنی فراهم می‌کند. بااین‌وجود همان‌طور که بارها تاکید شده است، اختصاص یارانه انرژی برای مدت‌زمان طولانی به صنایع، منطقی و حتی کارآمد نیست، در نتیجه هدفمندسازی تخصیص یارانه به صنایع، سیاستی صحیح و غیرقابل‌جایگزین است. بااین‌وجود فعالان صنایع‌معدنی انتظار دارند روند آزادسازی نرخ انرژی با مشورت فعالان بخش تولید و در برنامه‌ای مدون و از پیش تعیین‌شده، انجام گیرد. این اقدام زمینه‌ساز بهبود شرایط تولید خواهد بود، اما مصوباتی همچون تعیین بهای انرژی مصرفی صنایع در ماه‌های پایانی سال و تعمیم آن به ماه‌های گذشته، این سوءبرداشت را ایجاد می‌کند که دولت به‌دنبال تامین کسری بودجه خود یا درآمدزایی است. در واقع اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها در صنایع معدنی، خلاف انتظار به توسعه زیرساخت‌های انرژی در کشور اختصاص نخواهد یافت که جای بسی تاسف دارد.

ایران پرچمدار رشد تولید فولاد در جهان

بررسی وضعیت تولید انواع محصولات فولادی در دومین سال فعالیت دولت سیزدهم نشانگر رشد ۵.۸ درصدی تولید فولاد و رونق صادرات در تیرآهن، میلگرد، و کل مقاطع طویل فولادی است که منجر به ارزآوری و بهبود شرایط اقتصادی در این صنعت شده است.صنعت فولاد به عنوان یکی از صنایع مهم کشور که در بسیاری از صنایع وابسته نقش کلیدی دارد. از آنجایی که این صنعت یکی از صنعت‌های بزرگ کشور محسوب می‌شود از نظر اشتغال‌زایی و رونق تولید نقش بسزایی در اقتصاد کشور دارد. افزایش تولید فولاد نه‌تنها منجر به رونق اقتصادی و رفع نیازهای سایر صنایع می‌شود؛ بلکه رشد صادرات و ارزآوری در کشور را به همراه خواهد داشت. صادرات فولاد ایران شامل تمام مقاطع میانی مثل شمش و بیلت و محصولات نهایی مثل تیرآهن و میلگرد می‌شود.انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در گزارشی حجم و ارزش صادرات ۱۱ماهه سال گذشته زنجیره فولاد کشور را منتشر کرد که نشانگر رشد ۲۰ درصدی ارزش صادراتی زنجیره فولاد (معادل تقریبی ۱.۲ میلیارد دلار) بود.

صادرات حدود ۲۷ میلیون تن از محصولات زنجیره فولاد (جهش ۶۸ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته) به کمک کنسانتره و گندله سنگ آهن از دیگر دستاوردهای این صنعت در سال گذشته بود.همچنین افزایش ۶.۸ درصدی حجم (تناژ) صادرات فولاد میانی به لطف جهش حدود ۳۰ درصدی حجم صادرات اسلب، افزایش ۶.۷ درصدی حجم صادرات میلگرد و رشد حدود ۸۰۰ درصدی (۹ برابر شدن) حجم صادرات کنسانتره سنگ آهن به ثبت رسید.

ایران پرچمدار رشد تولید فولاد در میان ۱۰ کشور برتر

انجمن جهانی فولاد ایران در جدیدترین گزارش خود فهرست ۱۰ کشور برتر تولیدکننده فولاد را اعلام کرد که بر این اساس، ایران بالاترین رشد تولید فولاد خام را طی نخستین ماه ۲۰۲۴ میلادی با ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار تن در میان این کشورها با ۳۹.۳ درصد ثبت کرد. طبق این گزارش، ایران در رتبه نهم از بیشترین تولیدکنندگان فولاد قرار گرفت.بر اساس این گزارش، ۱۰ کشور برتر تولیدکننده فولاد خام در ماه ژانویه ۲۰۲۴ به ترتیب شامل چین (۷۷.۲ میلیون تن، کاهش ۶.۹ درصدی)، هند (۱۲.۵ میلیون تن، افزایش ۷.۳ درصدی)، ژاپن (۷.۳ میلیون تن، افزایش ۶ دهم درصدی)، آمریکا (۶.۸ میلیون تن، کاهش ۳ دهم درصدی)، روسیه (۶.۲ میلیون تن، افزایش ۱.۲ درصدی)، کره جنوبی (۵.۷ میلیون تن، افزایش ۱.۵ درصدی)، ترکیه (۳.۲ میلیون تن، افزایش ۲۴.۷ درصدی)، آلمان (۲.۹ میلیون تن، کاهش ۹ دهم درصدی)، ایران (۲.۶ میلیون تن، افزایش ۳۹.۳ درصدی) و برزیل (۲.۵ میلیون تن، کاهش ۷.۲ درصدی) است.

رشد ۵.۸ درصدی تولید فولاد در سال ۱۴۰۲

انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران گزارشی از وضعیت تولید فولاد در ۱۱ماهه سال ۱۴۰۲ را منتشر کرد بر اساس این گزارش، تولید فولاد میانی این مدت نسبت به دوره مشابه سال ۱۴۰۱ افزایش ۵.۸ درصدی و تولید آهن اسفنجی افزایش ۸.۸ درصدی داشته است.تولید فولاد میانی (بیلت و بلوم و اسلب) در ۱۱ ماه سال گذشته به ۲۹ میلیون و ۳۳۴ هزار تن رسید. از این مقدار، ۱۸ میلیون و ۴۵۲ هزار تن سهم تولید بیلت و بلوم و ۱۰ میلیون و ۸۸۲ هزار تن سهم تولید اسلب بوده است. تولید بیلت و بلوم افزایش ۹.۲ درصدی داشته و تولید اسلب هم ۰.۷ درصد افزایش داشته است.طبق این گزارش، رشد تولید مقاطع تخت فولادی منفی ۰.۱ درصد و رشد تولید مقاطع طویل هم فولادی منفی ۱.۹ درصد اعلام شده است.همچنین بررسی روند تحلیلی این گزارش نشان می‌دهد که تولید مقاطع تخت ۸ میلیون و ۳۲۷ هزار تن بوده که ۷ میلیون و ۸۹۸ هزار تن سهم ورق گرم، ۲ میلیون ۱۶۶ هزار تن هزار تن سهم ورق سرد و ۱ میلیون ۵۳۹ هزار تن سهم ورق پوشش‌دار بوده است. تولید ورق گرم کاهش ۱.۸ درصدی، تولید ورق سرد کاهش ۱.۹ درصدی و تولید ورق پوشش‌دار افزایش ۸.۸ درصدی داشته است.تولید تیرآهن در ۱۱ ماه سال گذشته با افزایش ۲.۹ درصدی نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۱ به یک میلیون و ۲۰۹ هزار تن رسیده است و تولید میلگرد هم با ۱.۹ درصد کاهش به ۹ میلیون و ۵۳۸ هزار تن رسید. در همین مدت تولید نبشی، ناودانی و سایر مقاطع طویل فولادی با کاهش ۹.۳ درصدی همراه بوده است.

بر اساس این گزارش که از سوی انجمن تولیدکنندگان فولاد منتشر شده است، تولید آهن اسفنجی با افزایش ۸.۸ درصدی به ۳۱ میلیون و ۴۶۶ هزار تن و تولید گندله نیز با افزایش ۶.۶ درصدی به ۵۳ میلیون و ۱۹۹ هزار تن رسید.

سرمایه‌گذاری ۴ میلیارد یورویی برای افزایش حجم تولید فولاد

سال گذشته با حضور رئیس‌جمهور در راستای ارتقای تولید و صادرات، چهار طرح فولادی در استان خوزستان مورد بهره‌برداری قرار گرفت، این طرح‌ها نه‌تنها به افزایش حجم تولید منجر شد؛ بلکه برای حدود چهار هزار نفر اشتغال‌زایی ایجاد کرد که بیشترین حجم اشتغال را به خود اختصاص داده است. ضمن اینکه راه‌اندازی این طرح‌ها، اقتصاد محلی را تحریک کرده و با اشتغال‌زایی افراد بومی به افزایش درآمد و سطح استانداردهای زندگی کمک می‌کند.در راستای توسعه تولید و افزایش حجم صادرات برای چهار طرح فولادی در استان خوزستان از جمله طرح‌های فاز دوم کارخانه فولاد جهان آرا، فاز توسعه کارخانه فولاد شادگان، طرح کارخانه فولاد آتیه خاورمیانه و طرح مگامدول آهن اسفنجی (زمزم) بیش از چهار میلیارد یورو سرمایه‌گذاری شد.طرح فولاد آتیه خاورمیانه اهواز، با ظرفیت تولید ۶۰۰ هزار تن، توسط بخش خصوصی و با همکاری اداره کل صنعت، معدن و تجارت خوزستان اجرا شد، محصول تولیدی این طرح، ورق‌های فولادی گرم است که ارزش سرمایه‌گذاری در این طرح ۵۰ هزار میلیارد ریال است. اجرای این طرح، برای یک هزار نفر اشتغال‌زایی کرده است.مجتمع فولاد شادگان یکی از هشت طرح مطالعات جامع فولاد کشور در راستای توسعه اشتغال در منطقه محروم شادگان در ۳۵ کیلومتری جنوب شرقی این شهرستان در سال ۱۳۸۲ موردمطالعه و بررسی قرار گرفت. فاز توسعه فولاد شادگان با تولید ۸۰۰ هزار تن شمش فولادی سال گذشته با حضور رئیس‌جمهور به بهره‌برداری رسید.فاز دوم کارخانه فولاد جهان آرا با سرمایه‌گذاری ۸۰ هزار میلیارد ریال از دیگر طرح‌های فولادی بود این مجتمع فولاد جهان آرا اروند در ۱۰ فاز طراحی شده است. علاوه بر سه فاز تولید تخته‌های فولادی یک واحد گندله‌سازی پنج میلیون تنی سه ماژول احیا و سه واحد نورد نیز در آن احداث خواهد شد. از دوم این کارخانه با ظرفیت ۱۲۰۰ هزار تن ورق‌های عریض فولادی و با سرمایه‌گذاری ۸۰ هزار سال گذشته به بهره‌برداری رسید.طرح مگامدول آهن اسفنجی (زمزم ۳) از دیگر طرح‌های توسعه‌ای فولاد است این طرح با هدف تامین کمبود آهن اسفنجی مورد نیاز، برای ایجاد پایداری تولید فعلی و توسعه‌های آتی شرکت فولاد خوزستان تعریف و در حال اجراست. از محل تفاوت سود حاصل از تولید در این کارخانه به جای خرید آهن اسفنجی، حدود سه هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان صرفه‌جویی سالیانه حاصل خواهد شد. ضمن اینکه این طرح دارای بالاترین ظرفیت تولید آهن اسفنجی با کیفیت مناسب در بین طرح‌های مشابه اجرا شده در کشور است.

روزگار معدن
دوشنبه
۲۰فروردین ۱۴۰۳ • ۲۸ رمضان ۱۴۴۵ • ۸ آوریل ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۲۸۰

برنامه تولید فلزات غیر آهنی ژاپن

پیش‌بینی تولید هشت شرکت بزرگ ذوب و پالایش غیرآهنی برای نیمه اول سال مالی ۲۰۲۴ (آوریل تا سپتامبر) فاش شده است. در این میان، از شش شرکت، سه شرکت قصد دارند تولید مس الکترولیتی را تقویت کنند که به افزایش کلی پیش‌بینی شده ۴,۲ درصدی (تقریباً ۳۳۰۰۰ تن) نسبت به مدت مشابه سال گذشته کمک می‌کند و به حدود ۸۱۵۰۰۰ تن می‌رسد.قابل ذکر است که سومیتومو متال ماینینگ افزایش تولید سالانه ۲۰ درصدی را به همراه سه تولیدکننده برتر مس پیش‌بینی می‌کند که نشان‌دهنده افزایش جمعی تولید مس از ارقام سال قبل است. علاوه بر این، از هر سه شرکت، دو شرکت قصد دارند تولید روی را افزایش دهند و پیش‌بینی می‌کنند که با افزایش ۸,۷ درصدی (حدود ۱۸۰۰۰ تن) به حدود ۲۲۹۰۰۰ تن برسد. علاوه بر این، از هر چهار شرکت، سه شرکت با پیش‌بینی افزایش ۵,۹ درصدی (حدود ۶۰۰۰ تن) به حدود ۱۰۳۰۰۰ تن، قصد دارند تولید سرب را افزایش دهند. در حوزه تولید مس الکترولیتی، پن پاسیفیک مس (PPC)، تامین‌کننده اصلی، به دلیل اقدامات انجام شده توسط ذوب و پالایش مشترک ژاپن فیلیپین، تولید را کاهش خواهد داد. با این حال، JX Nippon Mining & Metals Metalting آماده افزایش تولید است که منجر به افزایش کلی نهایی می شود. Sumitomo Metal Mining قصد دارد افزایش قابل توجه تولید در کارخانه تویو در استان Ehime داشته باشد، زیرا انتظار می رود هیچ اختلالی در تعمیر و نگهداری در این سال مالی وجود نداشته باشد.میتسوبیشی پیش‌بینی می‌کند که تولید خود را در کارخانه ذوب ناوشیما در استان کاگاوا افزایش دهد که به دلیل کاهش بازده در فرآیند الکترولیز در دوره مشابه سال قبل است.پیش‌بینی می‌شود در بخش روی، میتسویی کینزوکو، تولیدکننده پیشرو در جهان، تنها افزایش جزئی در تولید به ثبت برساند. با این حال، انتظار می‌رود که تولید کلی افزایش قابل توجهی را تجربه کند که ناشی از تصاحب مالکیت کامل آکیتا ذوب و پالایش (استان آکیتا) توسط هلدینگ DOWA در ماه مارس است. برعکس، پیش‌بینی می‌شود که تولید فرو نیکل به دلیل تعدیل‌های Sumitomo Metal Mining برای تولید در پاسخ به شرایط فروش و سایر عوامل کاهش یابد. در میان شرکت‌های طلا، انتظار می‌رود که از هر هفت شرکت، چهار شرکت تولید خود را کاهش دهند، اگرچه میتسوبیشی مواد در حال دستیابی به درصد افزایش دو رقمی در مجموع است که در درجه اول به دلیل افزایش قابل‌توجه در تولید منتسب به افزایش پذیرش مواد خام است. علاوه بر این، از هر هشت شرکت نقره، پنج شرکت در حال برنامه ریزی برای کاهش تولید هستند.

اروپا جایگزین چین در فروش گندله آهن

مهدی نجفی

شرکت Ferrexpo سومین صادرکننده عمده گندله آهن در جهان است. در سال ۲۰۲۲ به‌دلیل وقوع جنگ اوکراین و از بین رفتن بخشی از زیرساخت‌های تولید برق اوکراین، میانگین تولید کل محصولات این شرکت در این سال در حدود ۳۸ درصد نسبت به سال ۲۰۲۱ کاهش یافت.

با بسته شدن مسیر دسترسی این شرکت به دریای سیاه به‌دنبال جنگ اوکراین و عدم امکان صادرات محصولات از راه دریا فروش این شرکت به چین با ۶۳ درصد کاهش نسبت به سال ماقبل خود مواجه شد. بدین ترتیب فروش محصولات در بازار اروپا به‌عنوان جایگزین بازار چین و کشورهای جنوب شرقی آسیا با ۴۳ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۲۱ همراه شد.

شرکت Ferrexpo سومین صادرکننده عمده گندله آهن در جهان است که با ارایه گندله آهن با عیار بالا، علاوه بر بهبود بهره‌وری تولید فولاد از کوره‌بلند، امکان کاهش انتشار کربن تا ۴۰ درصد را در صنایع تولید فولاد فراهم کرده است. شرکت Ferrexpo مالک سه معدن سنگ آهن Yeristovo ،Poltava و Belanovo در اوکراین است. معدن Polvata بزرگ‌ترین معدن روباز این گروه است و ذخیره این معدن بالغ بر ۱ میلیارد تن سنگ آهن است.

انواع محصولات تولیدی این مجموعه عبارت‌اند از سنگ آهن معدنی استخراج‌شده، سنگ آهن فرآوری‌شده، کنسانتره آهن، گندله مورد استفاده در احیا مستقیم با عیار ۶۷ درصد آهن، گندله مورد استفاده در کوره‌بلند با عیار ۶۵ درصد و کنسانتره تجاری؛ همان‌طور که در نمودار ۲ مشخص است، میزان تولید کل محصولات در سال ۲۰۲۲ نسبت به سال ۲۰۲۱ به‌دلیل وقوع جنگ اوکراین کاهش یافته است.

مقدار این کاهش برای سنگ آهن استخراج‌شده و سنگ آهن فرآوری‌شده به‌میزان ۴۴ درصد، کنسانتره آهن ۴۲ درصد، گندله مورد استفاده در فرایند احیا مستقیم ۱۸ درصد و گندله مورد استفاده در کوره‌بلند و کنسانتره تجاری ۴۷ درصد بوده است. در اواخر سال ۲۰۲۲ به‌دنبال وقوع جنگ در اوکراین و از بین رفتن بخشی از زیرساخت‌های تولید برق در این کشور، عرضه برق در اوکراین با چالشی بزرگ مواجه شد؛ به‌گونه‌ای که مجموعه Ferrexpo به‌مدت ۱۰ هفته نتوانست به تولید پایدار دست یابد.به‌منظور کاهش ریسک عملیاتی کمبود برق، این مجموعه در حال افزایش موجودی گندله در مناطق استراتژیک و همچنین بررسی گزینه‌های مربوط به تولید برق توسط خود شرکت است. در سال ۲۰۲۲ در مقایسه با سال ۲۰۲۱ نوسانات قیمت کاهش یافت. در این سال در حالی که قیمت سنگ آهن ۲۵ درصد کاهش یافت، قیمت پرمیم گندله مورد استفاده در کوره‌بلند، ۲۰ درصد افزایش یافت که این موضوع نشان‌دهنده افزایش تقاضا برای محصولات با کیفیت بالا است.

▣ درآمد و بازار فروش محصولات شرکت Ferrexpo

درآمد این مجموعه در سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۱ روندی افزایشی را طی کرده است. در سال ۲۰۲۰ با شروع همه‌گیری کووید- ۱۹، Ferrexpo از موقعیت جغرافیایی مرکزی خود بین اروپا، خاورمیانه و آسیا به‌عنوان یک محافظ طبیعی در برابر ریسک در دوره تحولات بازار استفاده کرد. به‌موجب این موقعیت، بازار فروش محصولات این شرکت در این سال به‌سمت چین و جنوب شرقی آسیا تغییر یافت. در این سال تقریبا ۵۶ درصد از محصولات این گروه در بازار چین و جنوب شرقی آسیا به‌فروش رسید.در سال ۲۰۲۱ با افزایش درآمد به میزان ۴۸ درصد نسبت به سال پیشین، بیشینه درآمد این شرکت در سال‌های مورد بررسی با مقدار ۲ میلیارد و ۵۱۸ میلیون دلار رقم خورد. در این سال با پایان همه‌گیری کووید- ۱۹ ورفع محدودیت‌های تولید و حمل‌ونقل، میزان تولید این مجموعه افزایش قابل توجهی نسبت به سال پیشین خود داشت.در سال ۲۰۲۲ تحت تاثیر جنگ اوکراین و ایجاد مانع در دسترسی این کشور به دریای سیاه، میزان درآمد مجموعه Ferrexpo با کاهش چشم‌گیر ۵۰ درصدی به یک میلیارد و ۲۴۸ میلیون دلار رسید. این موضوع در حالی بود که حاشیه سود با افزایشی هفت درصدی نسبت به سال پیشین خود، به ۶۳.۳۰ درصد تا پایان سال ۲۰۲۲ رسید.در سال ۲۰۲۲ با کاهش چشمگیر صادرات به چین و جنوب شرقی آسیا، سبد فروش شرکت Ferrexpo به خریداران اروپایی اختصاص یافت؛ به‌طوری که فروش به بازار اروپا ۴۳ درصد رشد و فروش محصولات به چین با ۶۳ درصد کاهش همراه شد. این موضوع نشان‌دهنده آن است که اگرچه بازار اروپا تا حدودی جایگزین افت فروش به بازار چین و جنوب شرق آسیا شد، اما در مجموع تقاضای محدود اروپا در قیاس با بازار جنوب‌شرق آسیا، افت محسوس تولید و فروش شرکت Ferrexpo را در سال ۲۰۲۲ به‌همراه داشته است. سهم موارد مختلف از هزینه‌های عملیاتی در این سال به‌دلیل کاهش چشمگیر میزان تولید نسبت به سال پیشین خود، تغییراتی داشته است؛ به‌طوری که هزینه‌های ثابت در این سال سهم بیشتری را نسبت به کل هزینه‌ها در قیاس با سال ۲۰۲۱ به‌خود اختصاص داده‌اند. تغییرات مهم هزینه‌های عملیاتی در سال ۲۰۲۲ نسبت به سال ۲۰۲۱ عبارت‌اند از: افزایش ۱۸ درصدی در هزینه‌های گاز و سوخت زیستی، افزایش ۳۲ درصدی در سوخت شامل گازوییل، کاهش ۲۶ درصدی در مواد مصرفی، افزایش ۸۰ درصدی هزینه‌های تعمیرات و نگه‌داری و افزایش ۴۹ درصدی هزینه‌های مربوط به حقوق دولتی.

▣ اهداف زیست‌محیطی شرکت Ferrexpo تا سال ۲۰۵۰

در سال ۲۰۲۲ سهم بیشتری از تولید گندله این مجموعه متعلق به گندله با عیار ۶۷ درصد مورد استفاده در احیا مستقیم بوده است. انتشار گاز کربن در این روش پایین‌تر است. ردپای کربن این مجموعه در درجه اول به سه فعالیت کلیدی مربوط می‌شود؛ مصرف گازوییل در ناوگان معدنی گروه (Scope ۱)، مصرف برق در کارخانه فرآوری (Scope ۲)، و گاز طبیعی جهت تولید گندله (Scope ۱).در مجموع این سه ماده مصرفی ۸۰ تا ۹۰ درصد از انتشار کربن Scope ۱ و Scope ۲ گروه را تشکیل می‌دهند. این سه حوزه، تمرکز اصلی شرکت Ferrexpo جهت کاهش انتشار گاز کربن است. انتشارات گازکربن در شرکت Ferrexpo در Scope ۱ و Scope ۲ در سال ۲۰۲۲ در هر تن به‌میزان یک درصد کاهش یافت. با توجه به اختصاص سهم ۸۹ درصدی صنایع تولید فولاد از کل انتشار، میزان انتشار گاز کربن (شامل Scope ۳) در سال ۲۰۲۲ در نتیجه افزایش تولید گندله احیا مستقیم، ۱ درصد کاهش یافت.این مجموعه هدف کاهش انتشار کربن را در Scope ۱ و Scope ۲ به ۵۰ درصد کاهش تا سال ۲۰۳۰ ارتقا داده است. امکان دارد که این اهداف و برنامه‌ها تحت تاثیر محدودیت‌های اعمال‌شده در اثر جنگ اوکراین قرار گیرد؛ اما گروه هدف استراتژیک خود مبنی بر دستیابی به کربن صفر در scope ۱ و Scope ۲ تا سال ۲۰۵۰ را حفظ می‌کند. همچنین هدف این گروه کاهش ۱۰ درصدی انتشار کربن در Scope ۳ تا سال ۲۰۳۰ و کاهش ۵۰ درصدی آن تا سال ۲۰۵۰ است.

چین بزرگ‌ترین واردکننده فولاد خام در سال ۲۰۲۲

تجارت فولاد خام در جهان در سال ۲۰۲۲ معادل ۵۵ میلیون و ۷۰۰ هزار تن بود که نسبت به سال ۲۰۲۱ کاهش ۲۵.۸ درصدی داشته‌است. روند واردات فولاد خام توسط کشورهای جهان طی سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲ متغیر و میانگین آن رقمی معادل ۶۴ میلیون و ۴۰۰ هزار تن بود.

بیشترین واردات فولاد خام در سال ۲۰۲۲ توسط سه کشور چین، ترکیه و آمریکا صورت گرفت. این کشورها در سال ۲۰۲۲ مجموعا ۱۶ میلیون و ۳۰۰ هزار تن فولاد خام وارد کردند که معادل ۲۹.۳ درصد کل واردات فولاد خام جهان در این سال بود. فولاد یکی از پرمصرف‌ترین آلیاژهای جهان است که نقش مهمی در رشد و توسعه صنایع کشورهای جهان دارد. امروزه تولید و مصرف فولاد، یکی از شاخص‌های توسعه‌یافتگی کشورها به شمار می‌رود. بیشترین کاربرد فولاد در صنایع زیرساخت و ساختمان است. در سال ۲۰۲۲ حدود ۵۲ درصد از فولاد مصرف شده در جهان، در بخش زیرساخت و ساختمان مورد استفاده قرار گرفت. صنایع خودروسازی، صنایع تولیدکننده تجهیزات مکانیکی و الکتریکی، تولیدکنندگان محصولات فلزی و صنایع تولیدکننده لوازم خانگی از دیگر مصرف‌کنندگان فولاد هستند.در سال ۲۰۲۲ کشورهای جهان در مجموع ۵۵ میلیون و ۷۰۰ هزار تن فولاد خام وارد کردند که در مقایسه با سال ۲۰۲۱ حدود ۲۵.۸ درصد کاهش داشته‌است. فولاد خام به شکل‌های اسلب، بیلت، بلوم و شمش تجارت می‌شود و از آن برای ساخت محصولات نهایی فولادی استفاده می‌شود. آمریکا، ترکیه و چین بزرگ‌ترین واردکنندگان فولاد خام در جهان هستند. این کشورها با وجود آنکه از تولیدکنندگان بزرگ فولاد در جهان محسوب می‌شوند، برای تامین بخشی از نیازهای خود به واردات آن نیز وابسته هستند.چین بزرگ‌ترین تولیدکننده فولاد خام در جهان است. این کشور در سال ۲۰۲۲ حدود یک میلیارد و ۱۸ میلیون تن فولاد خام تولید کرد که معادل ۵۳.۹ درصد تولید فولاد خام جهان در این سال بود. با وجود حجم بالای تولید فولاد، چین از واردکنندگان بزرگ این آلیاژ نیز محسوب می‌شود. این کشور در حال توسعه به دلیل جمعیت زیاد و صنایع رو به رشد خود به حجم بالایی از فولاد نیازمند است. ازاین رو بخشی از نیاز خود به فولاد را از طریق واردات تامین می‌کند. در سال ۲۰۲۲ چین حدود ۶ میلیون و ۴۰۰ هزار تن فولاد خام از سراسر جهان وارد کرد و از نظر واردات فولاد خام در رتبه اول جهان قرار گرفت. طی سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲ نیز چین از نظر واردات فولاد خام رتبه سوم جهان را در اختیار داشت. با وجود اینکه حجم واردات فولاد خام چین نسبت به دیگر کشورها زیاد است، اما سهم واردات به تولید آن رقمی کوچک است و بخش اعظم نیاز این کشور به فولاد خام توسط خود آن تامین می‌شود. واردات فولاد خام چین در سال ۲۰۲۰ با جهش زیادی به رقم ۱۸ میلیون و ۴۰۰ هزار تن رسید. این رقم بالاترین میزان واردات فولاد خام این کشور طی سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲ بوده‌است. این کشور در سال ۲۰۲۰ بعد از کنترل پاندمی کرونا، اقدام به افزایش سرمایه‌گذاری در بخش زیرساخت کرد و همین امر مصرف فولاد را در این سال به‌طور قابل توجهی افزایش داد. کشورهای روسیه، ژاپن، برزیل و ویتنام از مهم‌ترین تامین‌کنندگان فولاد خام چین به شمار می‌روند. روسیه در سال ۲۰۲۲ حدود ۲ میلیون و ۲۸۰ هزار تن فولاد خام به چین صادر کرد. این رقم معادل ۳۵.۶ درصد واردات فولاد خام چین در این سال بود.

▣ ترکیه در جایگاه دوم واردات فولاد خام در سال ۲۰۲۲

در سال ۲۰۲۲ ترکیه ۴ میلیون و ۹۹۰ هزار تن فولاد خام از سراسر جهان وارد کرد و از نظر واردات این آلیاژ در رتبه دوم جهان قرار گرفت. ترکیه با وجود اینکه از تولیدکنندگان بزرگ فولاد در جهان است، برای تامین نیازهای خود به واردات آن نیز وابسته است. در سال ۲۰۲۲ ترکیه حدود ۳۵ میلیون تن فولاد خام تولید کرد و در رتبه هشتم جهان از نظر تولید فولاد قرار گرفت. ترکیه علاوه بر مصرف بالای فولاد در بخش‌های ساخت‌وساز، از صادرکنندگان محصولات پایین‌دست فولاد نیز به شمار می‌رود. از این رو تولید و واردات فولاد خام این کشور نسبتا بالاست. ترکیه طی سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲ نیز از نظر واردات فولاد خام جایگاه دوم جهان را به خود اختصاص داد. واردات فولاد خام این کشور طی این ده سال متغیر و میانگین آن رقمی معادل ۵ میلیون و ۱۰۰ هزار تن بود. کشورهای روسیه و اوکراین اصلی‌ترین تامین‌کنندگان فولاد خام ترکیه هستند. در سال ۲۰۲۲ ترکیه حدود ۳ میلیون و ۴۰۰ هزار تن فولاد خام از روسیه وارد کرد که معادل ۶۸.۱ درصد واردات فولاد خام ترکیه در این سال بود.

▣ آمریکا بزرگ‌ترین واردکننده فولاد خام از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲

به‌طور میانگین طی سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲ آمریکا بزرگ‌ترین واردکننده فولاد خام در جهان بوده‌است. میانگین واردات فولاد خام این کشور طی این مدت ۶ میلیون و ۷۷۰ هزار تن بود. واردات فولاد خام آمریکا در سال ۲۰۲۲ حدود ۴ میلیون و ۹۲۰ هزار تن بود که نسبت به سال ۲۰۲۱ حدود ۲۹.۴ درصد افت داشته‌است. آمریکا در این سال از نظر واردات فولاد خام بعد از چین و ترکیه در جایگاه سوم جهان قرار گرفت. آمریکا از بزرگ‌ترین کشورهای تولیدکننده فولاد خام در جهان نیز به شمار می‌رود. در سال ۲۰۲۲ این کشور با تولید ۸۰.۵ میلیون تن فولاد خام، در رتبه چهارم جهان قرار گرفت. این کشور توسعه یافته به دلیل مصرف بالای فولاد در بخش‌های مختلف زیرساخت، ساخت‌وساز، خودروسازی و بسیاری از صنایع دیگر، ناچار است بخشی از نیاز خود را از طریق واردات تامین کند. کشورهای برزیل، روسیه، مکزیک و کانادا از اصلی‌ترین تامین‌کنندگان فولاد خام آمریکا هستند. این کشورها در سال ۲۰۲۲ مجموعا ۳ میلیون و ۴۵ هزار تن فولاد خام به آمریکا صادر کردند که این رقم معادل ۶۱.۹ واردات فولاد خام آمریکا در این سال بود.

عوامل تاثیر گذار در تجارت گندله؛ نوسانات قیمت و حجم تولید فولاد

شورهای آفریقای جنوبی، برزیل و سوئد به ترتیب تامین‌کنندگان اصلی گندله جهانی طی سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲ بوده‌اند. در سال ۲۰۲۲ حجم تجارت جهانی گندله نسبت به سال قبل از آن ۱۵ درصد کاهش داشت. سهم آفریقا به‌عنوان بزرگترین تامین‌کننده در این بازار در سال ۲۰۲۲ برابر با ۲۴ درصد بود.بزرگترین واردکنندگان گندله در جهان کشورهای چین، آلمان، کانادا و ژاپن بودند. در سال ۲۰۲۲ تقاضا برای واردات گندله با کاهش همراه بود، بررسی‌ها نشان داد که تولید فولاد در کشورهای برتر واردکننده گندله جهان در سال ۲۲۲۰ کاهش داشت و این امر در کاهش حجم واردات گندله در این سال تاثیرگذار بود. به‌طور کلی طی سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲ حجم تجارت جهانی گندله کاهش داشت.گندله سنگ آهن گلوله‌های آهنی کوچک با قطر ۱۰ تا ۲۰ میلی‌متر هستند که برای تغذیه واحدهای کوره بلند (BF) و احیای مستقیم (DRI) مورد استفاده قرار می‌گیرند. گندله سنگ آهن معمولا حاوی ۶۴ تا ۷۲ درصد آهن است که برای تنظیم خواص متالوژیکی آن با موادی مانند سنگ آهک، دلومیت و بنتونیت ترکیب می‌شود.گندله سنگ آهن به‌عنوان ماده اولیه برای فولادسازی به جای کانه‌های آهن ریزدانه مورد استفاده قرار می‌گیرد. نرمه‌های سنگ آهن، در فرآیند فولادسازی به روش کوره بلند و همچنین در کارخانه احیای مستقیم اختلال ایجاد می‌کنند، بنابراین نرمه‌های آهن را به‌صورت گندله در می‌آورند و به‌عنوان فرآورده میانی از معدن تا کوره‌های تولید آهن و فولاد در نظر گرفته می‌شود. صنعت فولادسازی با توجه به گسترش ساختمان‌سازی، رشد اقتصادی کشورها و رشد صنعت خودروسازی طی سال‌های آتی در حال رشد خواهد بود. با این وجود، عواملی مانند نوسانات قیمت سنگ آهن و در دسترس بودن محصولات جایگزین احتمالا مانع رشد بازار گندله طی سال‌های آتی خواهند شد. از دیگر عوامل تاثیر گذار در تقاضای وارداتی گندله سنگ آهن در کشورهای مختلف، تغییرات در حجم تولید فولاد و تاسیس واحدهای جدید گندله‌سازی است. در صادرات گندله سنگ آهن کشورهای آفریقای جنوبی و برزیل حدودا نصف بازار تجارت جهان را در دست دارند.

▣ تجارت جهانی گندله سنگ آهن

تجارت جهانی گندله سنگ آهن طی سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲ به‌طور میانگین سالانه بیش از ۱۷۵ میلیون تن بوده‌است. با توجه به نمودار یک، روند تجارت گندله آهن دنیا کاهشی بود و از بیش از ۱۸۶ میلیون تن در سال ۲۰۱۳ به حدود ۱۵۲ میلیون تن در سال ۲۰۲۲ کاهش یافت. تجارت گندله در سال ۲۰۲۲ نسبت به سال قبل از آن ۱۵ درصد کاهش داشت که بیشترین کاهش در دوره مورد بررسی بود. بزرگ‌ترین صادرکنندگان گندله جهان در این دوره کشورهای آفریقای جنوبی، برزیل و سوئد بودند. حجم صادرات گندله سنگ آهن برزیل نسبت به دیگر صادرکنندگان این بازار کاهش بیشتری داشت و سهم برزیل در بازار تجارت جهانی گندله از ۲۵ درصد در سال ۲۰۱۳ به حدود ۱۳ درصد در سال ۲۰۲۲ کاهش پیدا کرده‌است. سهم کشور آفریقای جنوبی به‌عنوان بزرگ‌ترین صادرکننده در این بازار طی سال ۲۰۲۲ برابر با ۲۴ درصد بود و طی این دوره تغییر زیادی نداشت.با توجه به نمودار یک، سهم سایر کشورها به جز ۳ کشور اصلی از جمله آفریقای جنوبی، برزیل و سوئد در تامین گندله سنگ آهن طی این دوره افزایش داشت و از ۴۳ درصد در سال ۲۰۱۳ به ۵۲ درصد در سال ۲۰۲۲ رسیده بود. یکی از کشورهایی که طی این دوره حجم صادرات گندله خود را افزایش داد کشور هند بود؛ صادرات گندله سنگ آهن هند از یک میلیون و ۵۰۰ هزار تن در سال ۲۰۱۳ به بیش از ۷ میلیون و ۵۰۰ هزار تن افزایش یافت. کشور هند در سال ۲۰۲۲ سهم ۵ درصدی در این بازار داشت و جزو ۱۰ کشور برتر تامین‌کننده گندله جهان قرار گرفت. بیشترین صادرات گندله کشور هند در سال ۲۰۲۰ ثبت شد که حدود ۱۴ میلیون تن بود.

▣ واردکنندگان گندله آهن جهان

طی این دوره کشورهای چین، آلمان، ژاپن، کانادا و مصر بزرگ‌ترین واردکنندگان گندله سنگ آهن در جهان بوده‌اند. با توجه به نمودار ۲، حدود ۵۳ درصد از سهم واردات جهانی گندله به سایر کشورهای واردکننده به جز ۵ کشور برتر اختصاص داشت. بررسی‌ها نشان می‌دهد که حجم واردات گندله در سال ۲۰۲۲ نسبت به سال قبل از آن ۹ درصد کاهش داشت. به‌طور کلی حجم واردات طی این دوره کاهشی بود و از ۱۲۸ میلیون تن در سال ۲۰۱۳ به ۹۹ میلیون تن در سال ۲۰۲۲ کاهش یافت.واردات گندله چین به‌عنوان بزرگترین واردکننده در جهان، طی این دوره نوسانی بوده و در سال ۲۰۲۰ به بیشترین مقدار خود یعنی حدود ۴۵ میلیون تن رسید، از سال ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۲ روند واردات کاهشی شد و به ۱۶ میلیون تن در سال ۲۰۲۲ کاهش یافت. با توجه بررسی های انجام شده، تولید فولاد چین در سال ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ به ترتیب ۵ و ۳ درصد کاهش داشت. از این رو یکی از عوامل کاهش واردات گندله در سال ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ به کشور چین به‌عنوان بزرگ‌ترین واردکننده گندله جهان را می‌توان کاهش تولید فولاد و افزایش قیمت گندله طی این سال‌ها دانست.

در سال ۲۰۲۲ حجم تولیدات فولاد در کشورهای دیگر واردکننده از جمله آلمان، کانادا و ژاپن نیز کاهش داشت از این رو یکی از عوامل کاهش ۹ درصدی تقاضای وارداتی گندله می‌تواند به دلیل کاهش تولید فولاد توسط کشورهای برتر وارد کننده باشد.تقاضا برای واردات گندله سنگ آهن طی دوره مورد بررسی با کاهش همراه بود، این مورد می‌تواند تحت تاثیر عوامل متعددی باشد از جمله کاهش تولید فولاد در کشورهای اصلی واردکننده گندله، افزایش قیمت گندله و محصولات جایگزین گندله در صنعت فولادسازی باشد. یکی از مصارف اصلی گندله در فولادسازی به روش کوره بلند است و سینتر یکی از موادی است که امکان جایگزینی آن در این صنعت با گندله وجود دارد. طبق بررسی‌های صورت‌گرفته مشخص گردید که گرایش به معامله سنگ‌آهن به‌صورت دانه‌بندی و کنسانتره که عمده مصرف آن برای تولید سینتر است، در سال‌های اخیر افزایش یافته است و در مقابل حجم تجارت گندله کاهش‌یافته است

برمدار جهان

تکنولوژی جدید تولید آلومینا

پروژه «AlSiCal» قصد دارد با اجرایی کردن یک فناوری که تولید پسماند و همچنین تولید گازهای گلخانه‌ای را به صفر می‌رساند، یک انقلاب صنعتی در بخش فلزات و مواد معدنی ایجاد کند.از سال ۲۰۰۹، شرکت نوردیک ماینینگ در حال توسعه یک فناوری جدید برای تولید آلومینا به عنوان جایگزینی پایدار برای روش‌های تولید فعلی (فرایند بایر) بوده است. این فناوری با مشارکت شرکت ماینینگ و موسسه فناوری انرژی «IFE» با موفقیت توسعه یافته و در چندین کشور از جمله نروژ، روسیه، ایالات متحده آمریکا و کانادا توسط اداره ثبت اختراع اروپا به ثبت رسیده است.در ماه ژوئن ۲۰۱۹، شرکت نوردیک ماینینگ اعلام کرد که برنامه افق ۲۰۲۰ اتحادیه اروپا، مبلغ ۵/۹ میلیون یورو برای پروژه «AlSiCal» برای توسعه بیشتر این فناوری اعطا کرده است. «AlSiCal»، یک پروژه تحقیقاتی و نوآوری بلندپروازانه برای تحقیقات بیشتر، توسعه و کاهش خطر فناوری و ارزیابی امکان‌سنجی فنی و اقتصادی است.این فناوری که فناوری Aranda-Mastin (فناوری AM) نام دارد، جایگزینی با ضایعات کم و ردپای کربن کم برای تولید آلومینای فعلی است. تولید آلومینای امروزی، عمدتا بر اساس منابع بوکسیت تصفیه شده از طریق فرایند بایر است. استخراج و فرآوری بوکسیت به دلیل تولید بسیار زیاد پسماندهای سمی، انتشار کربن و استفاده از زمین زیاد، اثرات زیست‌محیطی زیادی دارد. فناوری جدید جایگزینی نوآورانه بر پایه سنگ‌های آلومینا – کلسیم غنی مانند آنورتوزیت است. آنورتوزیت یک سنگ فلدسپات غنی از آلومینا با ۳۰ درصد آلومینا محسوب می‌شود. با فناوری جدید، آنورتوزیت می‌تواند به طور کامل برای تولید آلومینا همراه با محصولات جانبی سیلیس و کربنات کلسیم مورد استفاده قرار گیرد. این فناوری شامل یک مرحله فرایند مصرف کربن است که اجازه می‌دهد ردپای کربن پایینی داشته باشد.فرایند تولید بر اساس انحلال مواد معدنی با اسید هیدروکلریک در دما و فشار متوسط است. سیلیس در فرایند لیچینگ پسماندی تشکیل می‌دهد و به عنوان محصول جانبی استخراج می‌شود. آلومینیوم از طریق فرایند «Sparging» استخراج شده و متعاقبا برای تشکیل آلومینا کلسینه می‌شود. کربنات کلسیم رسوبی با استفاده از دی‌اکسید کربن در فرایند تولید می‌شود. کربنات کلسیم، کالایی است که به عنوان پرکننده در کاغذ، پلاستیک و رنگ کاربرد دارد و سیلیس به عنوان پرکننده در لاستیک‌ها و پلاستیک‌ها و در تولید سیمان استفاده می‌شود. این فرایند به طور بالقوه می‌تواند نزدیک به ۵۰۰ هزار تن دی‌اکسید کربن در هر میلیون تن آلومینا مصرف کند که معادل انتشار آلودگی از یک سکوی گاز با سایز متوسط است. گاز دی‌اکسید کربن را می‌توان به طور ایمن ذخیره کرد و یا به عنوان بخشی از تولید کربنات کلسیم مورد استفاده قرار داد. هدف این فرایند، عاری بودن از ضایعات است زیرا انتظار می‌رود که تقریبا تمام اجزای آنورتوزیت محصولات قابل فروش باشند. با اعطای پروژه «AlSiCal»، یک برنامه کاری بلندپروازانه چهار ساله برای توسعه بیشتر این فناوری در حال اجراست. کنسرسیوم پروژه «AlSiCal» متشکل از ۱۶ شریک بین‌المللی از ۹ کشور است. این پروژه در چهار مرحله زیر توسعه می‌یابد:

▣ مرحله یک: منابع جدید

نقشه‌برداری، ارزیابی و کیفیت آنورتوزیت و سایر منابع جایگزین توسط تیم بین‌المللی ما با در نظر گرفتن گزینه‌های جهانی.

▣ مرحله ۲: فرایند نوآورانه

این پروژه فناوری Aranda-Mastin (AM) را بیشتر توسعه داده و خطرات از بین خواهد برد. برای بهینه‌سازی فرایند، کار آزمایشی فشرده بر روی لیچینگ منبع، جداسازی و خالص‌سازی سیلیس، تولید آلومینا و تولید بی‌کربنات کلسیم (PCC) با جذب کربن دی‌اکسید به صورت یکپارچه انجام خواهد شد. این پروژه بخشی از فرایند را در مقیاس آزمایشی تایید می‌کند و مبنایی را برای ارتقای مقیاس فناوری در آینده به عنوان یک کل فراهم می‌کند.

▣ مرحله ۳: جذب و استفاده یکپارچه «CO۲»

این پروژه ادغام فناوری جذب «CO۲» برای آن دسته از سایت‌هایی که انرژی تجدیدپذیر در دسترس ندارند را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. ادغام جذب کربن دی‌اکسید با فرایند Aranda-Mastin (AM) از هم‌افزایی انرژی و مواد بهره‌مند خواهد شد. علاوه‌براین، فناوری (AM) از «CO۲» در فرایند استفاده می‌کند. این نشان‌دهنده تعادل منفی «CO۲» در جایی است که انرژی تجدیدپذیر وجود دارد و یا انتشار «CO۲» در جایی که از انرژی تجدیدپذیر استفاده نمی‌شود.

▣ مرحله ۴: مواد خام سبزتر

یک منبع، مکان و فرایند، منجر به چندین مزیت مورد انتظار می‌شود و این امر تاثیر تولید مشترک روی محیط زیست را به حداقل می‌رساند. این پروژه شامل تجزیه و تحلیل فنی اقتصادی، ملاحظات بازار و کسب‌وکار، تجزیه و تحلیل چرخه عمر و تجزیه و تحلیل ریسک و اثرات زیست‌محیطی و اجتماعی است تا اطمینان حاصل شود که این فناوری، در واقع روشی پایدارتر برای تولید این مواد است.

آخرین وضعیت پروژه در سال ۲۰۲۳ اعلام شده در سایت پروژه:-ارزیابی چرخه زندگی (LCA): مزایای فناوری «AlSiCal»در طول پروژه «AlSiCal»، ارزیابی دقیق چرخه زندگی (LCA) توسط سه عضو از اعضای کنسرسیوم (AdMiRIS با همکاری UNIZAR و IFE) انجام شده و چند گزینه در این مطالعه ارزیابی شده است:

-فرایندهای «AlSiCal» با فرض استفاده انرژی تجدیدپذیر؛

-همان فرایندهای «AlSiCal» اما با فرض استفاده از سوخت‌های فسیلی؛

-فناوری‌های صنعتی فعلی با استفاده از به‌روزترین فناوری برای تولید محصولات مشابه در «AlSiCal»؛

قابل اجرا بودن به لحاظ اقتصادی:

پروژه «AlSiCal» قصد دارد با اجرایی کردن یک فناوری که تولید پسماند و همچنین تولید گازهای گلخانه‌ای را به صفر می‌رساند، یک انقلاب صنعتی در بخش فلزات و مواد معدنی ایجاد کند. مطالعات فنی اقتصادی انجام گرفته، بیانگر درک جامعی از پتانسیل فناوری «AlSiCal» و رقابت آن در بازار موجود است.یافته‌های مطالعه امکان‌سنجی نشان داده‌اند که فرایند «AlSiCal-IFE»، بهینه‌سازی شده برای ظرفیت پردازش واقعی و مصرف مواد، چشم‌انداز اقتصادی امیدوارکننده‌ای را نشان می‌دهد. این نشان‌دهنده پتانسیل پروژه «AlSiCal» برای تاثیر قابل‌توجهی بر بخش معدن است. علی‌رغم سطح آمادگی فناوری پایین «AlSiCal» که مستلزم درجه مشخصی از عدم قطعیت بوده، نتایج برای ادامه توسعه فناوری «AlSiCal» به سمت صنعتی‌سازی و تجاری‌سازی بسیار دلگرم کننده است.

روزگار معدن
دوشنبه
۲۰فروردین ۱۴۰۳ • ۲۸ رمضان ۱۴۴۵ • ۸ آوریل ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۲۸۰

یادداشت

مس در سالی که گذشت آنچه در ۱۴۰۳ خواهید دید

سیداحمد مشکانی
عضو هیئت مدیره انجمن مس ایران

یکی از کشورهای برتر در زمینه منابع مس به شمار می‌رود و براساس داده‌های موجود، به واسطه دارا بودن ۵۴ میلیون تن مس محتوی کشف شده رتبه هفتم را در میان کشورهای جهان به خود اختصاص داده است. از سوی دیگر نیز ایران با تولید سالانه در حدود ۳۱۰ هزار تن مس رتبه ششم آسیا و رتبه پانزدهم را در دنیا دارد. اما با وجود میزان ذخیره کشف شده مس از نظر تولید از رقبای خود عقب افتاده است.

برای بررسی روند تغییرات قیمت مس و بازار آن در ایران و جهان در سال ۱۴۰۲ باید به دو نکته اصلی اشاره شود؛ نکته اول کاهش بروز پاندمی کرونا و رفع محدودیت‌های ناشی از آن است. این موضوع که باعث شده بود قیمت مس افزایشی و سپس کاهشی شود، همزمان با کاهش شرایط کرونایی در نهایت به ثبات و رشد قیمت مس منجر شد. نکته دوم تولید ماشین‌های های هیبریدی و برقی و استفاده از انرژی تجدید پذیر است که باعث افزایش تدریجی قیمت مس شد.هر چند که بازار داخلی از بازار جهانی به عنوان پایه و مبناء تبعیت می‌کند، به دلایلی همچون نوسانات نرخ ارز نیمایی و عدم تعادل در قیمت گذاری در بورس و بازار آزاد نمی‌توان بازار جهانی مس را با بازار داخلی در یک سناریو یکسان بررسی کرد. در اوایل سال میلادی ۲۰۲۳ قیمت جهانی مس در حدود ۸ هزار و ۵۰۰ دلار بر تن رسید و در ماه‌های مارس و آوریل عدد ۹ هزار دلار و بالاتر را لمس کرد. سپس نرخ مس تا ۷ هزار و ۹۰۰ دلار سقوط کرد و طی چند ماه نوسانی تا سقف ۸ هزار و ۶۰۰ دلار در نوسان بود. قیمت مس در روزهای پایانی سال گذشته میلادی قیمت ۸ هزار و ۷۴۵ د لار بر تن را به ثبت رساند.به نظر می‌رسد میانگین نرخ مس در بازارهای جهانی در سال گذشته در حدود ۸ هزار و ۴۰۰ دلار بر تن بود که با توجه به تورم جهانی قیمت مناسبی برای صنعت مس محسوب می‌شود و نشان می‌دهد نرخ مس کمتر دستخوش تغییر شده است. جنگ اسرائیل و فلسطین نیز از عواملی بود که بر قیمت جهانی مس تغییرانی ناگهانی نداشت و فقط بعد از شروع جنگ قیمت مس که در کف خود قرار گرفته بود روند صعودی خود را آغاز کرد. به طور کلی تولیدات جهانی مس سال آرامی پشت سر گذاشت.

در ایران قیمت مس علاوه بر قیمت‌های جهانی ناشی از چند پارامتر دیگر از جمله قیمت بورس، نرخ دلار آزاد و تفاوت آن با قیمت ارز نیمایی، میزان عرضه و تقاضا است. قیمت مس در بورس کالا مشخص است، لیکن در بازار آزاد تا حدودی به شکلی که در ادامه گفته می‌شود تعیین می‌شود.

کمترین قیمت مس در بازار آزاد در حدود ۳ الی ۱۰ در صد کمتر از قیمت بورس بوده و بیشترین آن در حدود ۲ الی ۵ درصد از قیمت بورس بالاتر بوده است. در این میان شایان ذکر است که قیمت یک تن مس در بورس کالا بین ۴۰ تا ۷۰ میلیون تومان پایین‌تر از نرخ‌های جهانی تعیین شده است. متأسفانه این امر از نرخ ارز نیمایی نشأت می‌گیرد که به تولید کنندگان خصوصی و معادن کوچک و متوسط زیان وارد کرده است.کمترین قیمت یک تن مس در بورس کالا بدون ارزش افزوده در حدود ۳۲۵ میلیون تومان و بیشترین آنکه در اواخر سال بود در حدود ۴۲۰ میلیون تومان به ثبت رسید. این عدد که نسبت به به بازار جهانی تغییرات بیشتری از خود نشان داد و از رشد حدود ۲۵ درصدی حکایت دارد. درصورتیکه این نوسانات در بازار آزاد از ۲۹۵ تا ۴۳۰ میلیون تومان در نوسان بود که واسطه‌ها و دلالان در این تغییرات نقش به سزایی داشتند.به نظر می‌رسد که برای یکدست بودنقیمت‌ها در بازار بهتر است نرخ دلار آزاد شود تا قیمت‌ها در بازار آزاد و بورس کالا تفاوت چندانی نداشته باشد و به قیمت جهانی نزدیک شود تا واسطه‌های ذینفع از این فضای خالی بهره‌مند نشوند. به نظر می‌رسد در سال ۱۴۰۳ قیمت مس تحت تأثیر عواملی همچون عرضه و تقاضا، اقتصاد و سیاست جهانی، ماشین آلات و خودروهایی که با انرژی پاک کار می‌کنند قرار بگیرد. باتوجه به نیاز کلی جهان به مس انتظار می‌رود قیمت جهانی مس در سال جدید در مقایسه با سال گذشته بهتر باشد و به طور میانگین قیمت یک تن مس در بازارهای جهانی در حدود ۸ هزار و ۷۰۰ تا ۹ هزار دلار برسد.

به امید شکوفایی صنعت مس در کشور ایران زمین

روی موج معدن

سرمایه‌گذاری در معدن کمتر از هزینه سیگار مردم ایران است

آمارها نشان می‌دهد در سال‌های اخیر سهم بخش استخراج معدن در تولید ناخالص داخلی کشور رشد قابل توجهی داشته اما همچنان زیر ۳ درصد است.

طبق این داده‌ها، سهم بخش معدن از تولید ناخالص داخلی ایران از زیر یک درصد تا سال ۱۳۹۵ به ۲,۵ تا ۳ درصد در سال‌های اخیر رسیده است.

با این حال، کارشناسان بخش معدن معتقدند با هدفگذاری‌های انجام شده در بخش معدن در برنامه هفتم توسعه و مهم‌تر از آن، با ظرفیت‌هایی که بخش معدن کشور دارد، هنوز این سرمایه‌گذاری‌ها رقم قابل توجهی نیستند و باید اقداماتی برای جذابیت سرمایه‌گذاری در بخش معدن انجام شود.

براساس داده‌های مرکز آمار ایران رقم سرمایه‌گذاری در بخش استخراج معدن کشور در سال ۱۳۹۶ حدود ۲ هزار و ۱۶۹ میلیارد تومان بوده که این مقدار تا سال ۱۴۰۱ به ۱۳ هزار و ۳۴۱ میلیارد تومان رسیده است.

در ظاهر سرمایه‌گذاری در بخش استخراج معدن رشد قابل توجهی داشته اما آمارها نشان می‌دهد رقم سرمایه‌گذاری در معادن کشور سالانه از ۳۰۰ میلیون دلار فراتر نرفته است.

همچنین شاید مقایسه فنی و دقیقی نباشد اما مقایسه میزان سرمایه‌گذاری در بخش معادن کشور با مصرف دخانیات خانوارهای ایرانی یک نکته تلخی را نشان می‌دهد، اینکه رقم سرمایه‌گذاری در بخش معدن طی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۱ همواره کمتر از هزینه دخانیات خانوارهاست.

برای مثال در سال ۱۴۰۱ درحالی رقم هزینه دخانیات ایرانی‌ها حدود ۱۷,۷ همت بوده که رقم سرمایه‌گذاری در بخش معدن ۱۳,۳ همت است.

رکوردشکنی ده ساله تولید و ارسال زغالسنگ در زغال‌سنگ البرز مرکزی

مدیرعامل شرکت زغال‌سنگ البرز مرکزی از شکستن رکورد تولید و ارسال زغال‌سنگ این شرکت طی سال گذشته خبر داد و عنوان کرد رکورد تولید این شرکت در ده سال اخیر بی سابقه بوده است.نوید نیکو مدیرعامل شرکت زغال سنگ البرز مرکزی درباره آخرین دستاوردهای این شرکت گفت: طی سال گذشته ۱۲۶ هزار تن کنسانتره زغال‌سنگ تولید کردیم که این تولید در ۱۰ سال اخیر بی سابقه بود.

وی افزود: رکورد تولید شرکت پیش از این به سال ۱۴۰۱ با حداکثر ۱۱۴ هزار تن تولید تعلق داشت و در سال گذشته که مزین به شعار افزایش تولید نیز بود، رکورد جدیدی در زمینه تولید به ثبت رساندیم.

نیکو همچنین از افزایش استخراج و تولید زغالسنگ از معدن گلیران خبر داد و تاکید کرد: در حالی که این معدن پس از یک دوره توقف فعال شد، تولید آن در سال گذشته به ۵۲ هزار تن رسید.وی ادامه داد: راه مواصلاتی معدن گلیران به طول ۳۰ کیلومتر با بودجه ۳۵۰ میلیارد تومانی در حال زیرسازی و آسفالت است و معدن زغال‌سنگ کردآباد بزرگ که پروانه فعالیت آن به نام شرکت زغال سنگ البرز مرکزی است مراحل پایانی اخذ مجوزات قانونی منابع طبیعی، محیط زیست و آب منطقه‌ای را به منظور بهره برداری طی می‌کند.

وی اضافه کرد: با دریافت این مجوزها، شروع فعالیت در معدن مذکور و انجام اکتشافات تکمیلی در آن و اصلاح طرح بهره برداری قدیمی، عملیات تجهیز، آماده سازی و استخراج آن بر اساس داده‌ها و طرح بهره‌برداری جدید آغاز خواهد شد .

مدیرعامل شرکت زغال‌سنگ البرز مرکزی در خصوص رفع مشکل باطله‌های زغالسنگ توضیح داد: مساله باطله‌های زغال‌سنگ از مشکلات اولویت‌دار شرکت زغال سنگ البرز مرکزی است که بخشی از آن بازیافت و در حال بازفرآوری است و همین موضوع موجب کاهش باطله‌های زغال‌سنگ شده و علاوه بر تلاش در راستای حفاظت از محیط زیست و خروج از آلایندگی، ارزش افزوده نیز ایجاد کرده است.

وی تصریح کرد: مرحله مطالعاتی تولید پودر آلومینا از باطله‌های زغال‌سنگ با دانشگاه شریف به اتمام رسیده و ضمن نظر مساعد مدیران محیط زیست و تصویب آن در کمیته پسماند، فراخوان جذب سرمایه‌گذار انجام و در سامانه جامع دولت نیز بارگذاری شده است .

نیکو در پایان خاطرنشان کرد: با پیشرفتی که در تولید، ارسال و اجرای طرح‌ها در ۲ سال گذشته داشتیم، امسال نیز با لطف خداوند و همت و تلاش مدیران و پرسنل شرکت، شاهد اتفاقات خجسته و ثبت رکوردهای جدیدی خواهیم بود.

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان مطرح کرد:

فولاد هرمزگان مرکز ثقل طرح‌های توسعه فولادی کشور در سال ۱۴۰۳

گروه خبر

سال ۱۴۰۲ با همه فراز و نشیب‌های آن گذشت و رهبری سال ۱۴۰۳ را سال «جهش تولید با مشارکت مردم» نام‌گذاری کردند. فولاد هرمزگان که در دو سه سال گذشته همواره یکی از پرچم‌داران رکوردشکنی و افزایش تولید بوده است، عزم خود را برای سال ۱۴۰۳ جهت رکوردشکنی و جهش تولید جزم کرده و دو رکورد تولیدی را در همین ابتدای امسال در واحد احیا مستقیم ثبت کرده است. سال ۱۴۰۲ با همه فراز و نشیب‌های آن گذشت و رهبری سال ۱۴۰۳ را سال «جهش تولید با مشارکت مردم» نام‌گذاری کردند. فولاد هرمزگان که در دو سه سال گذشته همواره یکی از پرچم‌داران رکوردشکنی و افزایش تولید بوده است، عزم خود را برای سال ۱۴۰۳ جهت رکوردشکنی و جهش تولید جزم کرده و دو رکورد تولیدی را در همین ابتدای امسال در واحد احیا مستقیم ثبت کرده است.

البته فولاد هرمزگان طی دو سه سال اخیر عمده تمرکز خود را بر اجرای طرح‌های توسعه‌ای و حرکت به سمت دانش و تکنولوژی‌های جدید قرار داده است.

به گزارش «روزگارمعدن»، خبرنگار روابط عمومی برای آگاهی و اطلاع‌رسانی وضعیت شرکت فولاد هرمزگان در سال ۱۴۰۲ و برنامه‌های سال ۱۴۰۳، با عطاالله معروفخانی، مدیرعامل شرکت گفت‌وگویی انجام داده است که متن کامل آن را در ادامه خواهید خواند:

◉ صنعت فولاد کشور سالی پرفرازونشیب را پشت سر گذاشت؛ این سال را برای فولاد هرمزگان چطور دیدید؟

صنعت و اقتصاد کشور طی چند سال گذشته به دلیل تورم، افزایش نرخ ارز و تحریم‌های ظالمانه وضعیت پرنوسانی را پشت سر می‌گذارد. اما یک بنگاه مترقی و متعالی، فارغ از این نوسانات که همواره در فضای کسب‌وکار جهانی وجود دارند، برای خود هدف‌گذاری و استراتژی تعیین می‌کند و به دنبال تحقق آن می‌رود. فولاد هرمزگان نیز به تأسی از هلدینگ فولاد مبارکه و رهنمودهای مدیرعامل این هلدینگ، طی چند سال گذشته تدوین استراتژی سه‌ساله را که هر سال بازنگری می‌شود، در دستور کار قرار داده و مطابق با آن، اهداف و برنامه‌ها را برای اجرا مشخص می‌کند. این امر باعث شده بتوانیم در شرایط پرتلاطم اقتصادی بهترین عملکرد را بروز دهیم. این امر را می‌توان از تولید، توسعه، رویدادهای دانش‌بنیان، مسئولیت‌های اجتماعی و... در فولاد هرمزگان مشاهده کرد که به‌صورت متوازن این موارد را پیش بردیم.

◉ آیا در سال ۱۴۰۲ محدودیت‌های انرژی کمتر شد؟ کمبود انرژی چه تأثیری بر عملکرد شما گذاشت و در حوزه تولید چه عملکردی داشتید؟

سال ۱۴۰۲ در حوزه تأمین انرژی، سال به‌مراتب سخت‌تری داشتیم و محدودیت‌های بیشتری بر تأمین انرژی اعمال شد. در تابستان تعداد روزهای دارای محدودیت برق بسیار بیشتر از سال ۱۴۰۱ بود؛ همچنین در خصوص محدودیت‌های گاز نیز در سال ۱۴۰۲ حتی تا واپسین روزهای سال نیز محدودیت‌ها اعمال شدند. با همه این اوصاف محدودیت‌ها مانع رکوردشکنی ما نشدند و در حوزه تولید توانستیم ۲۸ رکورد را در سال ۱۴۰۲ به ثبت برسانیم و حتی در تولید آهن اسفنجی رشد داشتیم. ضمن اینکه در این سال هم در واحد فولادسازی و هم در واحد احیا مستقیم دو شات‌دان بسیار سنگین اجرا کردیم تا این دو واحد برای تولید با تمام قوا در سال ۱۴۰۳ به‌ویژه هنگامی که محدودیت انرژی وجود ندارد، به‌طور کامل آماده شوند. نکته مهم در خصوص شات‌دان احیا مستقیم این است که نسوز کوره A پس از ۱۴ سال تعویض شد و همین امر می‌تواند بر کیفیت و کمیت تولیدات آن اثرگذار باشد. خوشبختانه در ابتدای سال جاری توانستیم در این واحد دو رکورد تولیدی به ثبت برسانیم که به‌نوعی لبیک گفتن ما به شعار تعیین‌شده از سوی رهبری مبنی بر «جهش تولید با مشارکت مردم» است و امیدواریم با تدابیر اتخاذشده بتوانیم شاهد رکوردشکنی‌های دیگری نیز باشیم. در مجموع برای حوزه تولید علاوه بر رشد، به دنبال تولید محصولاتی با کیفیت بهتر و دارای ارزش‌افزوده بیشتر هستیم تا در زمان محدودیت انرژی، با افزایش نرخ فروش، به‌نوعی فروش از دست رفته جبران گردد.

در حوزه توسعه، فولاد هرمزگان در این سال‌ها یکی از سرآمدان اجرای طرح‌های توسعه‌ای بود و امسال هم اتفاقات خوبی افتاد. در این خصوص توضیحاتی بفرمایید.

توسعه اساساً یکی از ارکان بقای هر بنگاه تولیدی و اقتصادی در دنیا به شمار می‌رود و امروزه برای رقابت‌پذیری ضروری است. به‌طور حتم با اجرای پروژه‌های توسعه‌ای، خونی تازه در شریان‌ها و مویرگ‌های هر بنگاه اقتصادی به جریان خواهد افتاد. در همین حال توسعه موجب افزایش تحرک و انگیزه کارکنان خواهد شد. نکته قابل‌توجه دیگر این است که توسعه موجب ارتقای سطح کمّی و کیفی محصولات و بهبود فرایندها شده و ضمن افزایش ظرفیت تولید و ایجاد اشتغال در کشور، برای کارکنان و سهام‌داران ارزش‌افزوده اقتصادی به همراه می‌آورد.فولاد هرمزگان همواره بقای خود در فضای رقابتی کسب‌وکار را در توسعه پایدار می‌داند. بر این اساس، از سال ۱۴۰۰ و ابتدای دولت سیزدهم، عملیات اجرایی چهار طرح بزرگ توسعه‌ای را آغاز کردیم. در این خصوص باید گفت که طرح توسعه فولاد هرمزگان را با سه هدف اصلی اجرا می‌کنیم؛ نخست توسعه ظرفیت به ۳.۲ میلیون تن در سال فولاد خام برای دست‌یابی به چشم‌انداز تولید ۱۰ میلیون تن فولاد خام در منطقه ویژه خلیج‌فارس، دوم توسعه تولید محصولات با ارزش‌افزوده بالاتر و سوم توسعه پایین‌دستی زنجیره ارزش با احداث واحد نورد گرم. ازاین‌رو، طرح‌های توسعه‌ای شرکت را در سه بخش آهن‌سازی، فولادسازی و نورد و زیرساخت‌ها تقسیم‌بندی کردیم و به دنبال آن پروژه‌های مربوط به هرکدام از آن‌ها نیز تعریف شدند. در این خصوص بیستم بهمن‌ماه سال ۱۴۰۰، به مناسبت چهل‌وسومین سالگرد انقلاب شکوهمند اسلامی، اجرای ۴ طرح بزرگ توسعه‌ای را در دستور کار قرار دادیم و توانستیم پروژه‌های بزرگی همچون مگامدول دوم احیا مستقیم به ظرفیت یک‌میلیون و ۷۲۰ هزار تن، سیلوهای ذخیره‌سازی آهن اسفنجی به ظرفیت ۳۰ هزار تن، واحد دوم گازهای صنعتی به ظرفیت ۱۰ هزار نرمال مترمکعب بر ساعت و مگامدول احیا مستقیم ستاره سیمین هرمز به ظرفیت یک‌میلیون و ۷۲۰ هزار تن را کلنگ‌زنی کنیم. هم‌اکنون این پروژه‌ها از پیشرفت خوبی برخوردارند و درصورتی‌که با همین سرعت پیش روند، در موعد مقرر به بهره‌برداری می‌رسند.

البته توسعه‌های فولاد هرمزگان با این پروژه‌ها پایان نیافت و در نخستین روز از دهه فجر سال ۱۴۰۲ در ادامه روند روبه‌رشد خود با سرمایه‌گذاری‌های هدفمند در زنجیره فولاد، ۴ طرح بزرگ توسعه‌ای دیگر را کلنگ‌زنی کردیم. این طرح‌ها عبارت‌اند از: افزایش ظرفیت فولادسازی از یک‌میلیون و ۵۰۰ هزار تن به ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار تن در سال، ریخته‌گری و نورد پیوسته به میزان یک‌میلیون و ۷۰۰ هزار تن، مدول چهارم احیا مستقیم به میزان یک‌میلیون و ۶۰۰ هزار تن در سال و واحد تولید گازهای صنعتی شماره ۳ به میزان ۱۰ هزار نرمال مترمکعب در ساعت. همچنین پروژه آهک کلسینه شرکت سنگ و فولاد هرمزگان را که بزرگ‌ترین واحد تولید آهک در جنوب کشور است، با حضور وزیر صمت به بهره‌برداری رساندیم.

جمع سرمایه‌گذاری صورت‌گرفته توسط فولاد هرمزگان در پروژه‌های توسعه‌ای، به ۲ میلیارد و ۳۵۰ میلیون یورو می‌رسد و با بهره‌برداری از این طرح‌ها، برای بیش از ۳ هزار نفر از هم‌وطنانمان اشتغال‌زایی خواهد شد. همچنین با بهره‌برداری از این طرح‌ها، مجموع ظرفیت آهن‌سازی فولاد هرمزگان به حدود ۵ میلیون تن در خود شرکت، ظرفیت تولید فولاد به ۳.۲ میلیون تن و ریخته‌گری و نورد گرم ۱.۷ میلیون تن رسیده و به بزرگ‌ترین تولیدکننده محصولات زنجیره تولید فولاد در استان هرمزگان تبدیل خواهیم شد. به این ترتیب گامی بلند در جهت سند چشم‌انداز بیست‌ساله صنعت فولاد کشور در افق ۱۴۰۴ مبنی بر تولید ۱۰ میلیون تن فولاد در استان هرمزگان برداشته خواهد شد و فولاد هرمزگان نقشی اساسی در این زمینه ایفا خواهد کرد.

با توجه به مزیت‌های بسیار خوبی که در استان زرخیز هرمزگان وجود دارد، سهم قابل‌توجهی از افزایش ظرفیت این صنعت در کنار آب‌های نیلگون خلیج‌فارس هدف‌گذاری و جانمایی شده است. طبق سند چشم‌انداز قرار است استان هرمزگان تولید ۱۰ میلیون تن فولاد به قطب نخست فولاد کشور تبدیل شود و با توجه به قرارگیری در کنار آب‌های آزاد و دسترسی به بنادر بین‌المللی، طبعاً به قطب نخست صادرات فولاد نیز تبدیل شود.

◉ فولاد هرمزگان در سال‌های اخیر حرکت به سمت نوآوری سرلوحه کار خود قرار داده است. در این حوزه سال ۱۴۰۲ چه عملکردی داشتید؟

فولاد هرمزگان در راستای ایجاد ارزش‌افزوده، تولید ثروت، کارآفرینی، سرمایه‌گذاری و اشتغال مولد، حرکت به سمت تولید دانش‌بنیان را در دستور کار خود قرار داده و با الگو قرار دادن شرکت‌های بزرگ فولادی دنیا طراحی و آماده‌سازی نظام مدیریت تکنولوژی و انتقال فناوری، همچنین تدوین نقشه راه فناوری را انجام داده است.

در این خصوص با بهره‌گیری از توان شرکت‌های دانش‌بنیان و همکاری با پارک علم و فناوری استان هرمزگان و دانشگاه‌های معتبر، با استقرار نظام مدیریت و تکنولوژی و ایجاد تحول در نظام نوآوری، موفقیت‌های متعددی را در مواردی همچون تولید محصولات جدید و دانش‌بنیان، اجرای طرح‌های دانش‌بنیان در راستای کاهش مصرف انرژی، بومی‌سازی و مهندسی معکوس قطعات و تجهیزات تکنولوژیک و دانش‌بنیان کسب کردیم. ضمن اینکه رویدادهای مختلفی را طی چند سال اخیر در حوزه‌های فناوری و نوآوری برگزار کرده‌ایم که ازجمله آن‌ها می‌توان به برگزاری ۳ دوره کنفرانس فولادسازی و ریخته‌گری مداوم که سومین دوره آن در بهمن‌ماه برگزار شد، برگزاری رویداد علم داده، برگزاری ششمین همایش سرمایه‌گذاری شرکت‌های دانش‌بنیان موسوم به «فولادی شو» و غیره اشاره کرد.

◉ در حوزه فولاد سبز فولاد هرمزگان در چه مراحلی قرار دارد؟

فولادسازان بزرگ دنیا تا پایان سال ۲۰۵۰ میزان انتشار دی‌اکسید کربن خود را به صفر برسانند و فولاد سبز تولید کنند. در کشور ما نیز در این حوزه قدم‌هایی برداشته شده که فولاد هرمزگان به تبعیت از سیاست‌های هلدینگ فولاد مبارکه در تلاش است هم با استفاده از هیدروژن در فرایند تولید و هم بهره‌برداری از نیروگاه خورشیدی، تا حد امکان، انتشار دی‌اکسید کربن را در فرایند تولید خود کاهش دهد.برای نخستین بار توسط فولاد هرمزگان استفاده از هیدروژن طی توافقی با شرکت نفت ستاره خلیج‌فارس در صنعت فولاد عملیاتی می‌شود. باید توجه داشت که از سویی هیدروژن مازاد در پالایشگاه نفت ستاره خلیج‌فارس سوزانده می‌شود و آلایندگی قابل‌توجهی را ایجاد می‌کند. از سوی دیگر، فولاد هرمزگان با چالش تأمین گاز طبیعی در فصل زمستان مواجه است؛ بنابراین این شرکت بخشی از گاز طبیعی را با هیدروژن جایگزین خواهد کرد . این اقدام علاوه بر کاهش آلایندگی‌های محیط زیستی در منطقه ویژه خلیج‌فارس، برای فولاد هرمزگان نیز منافعی به همراه خواهد داشت. علاوه بر این فولاد هرمزگان می‌تواند از کاهش تولید در فصل زمستان به دلیل کمبود گاز جلوگیری کند. به این ترتیب این شرکت می‌تواند برای نخستین بار در کشور و میان فولادسازان، گام‌های اولیه را برای تحقق رؤیای تولید فولاد سبز بردارد.

◉ یکی از موفقیت‌های بزرگ فولاد هرمزگان در سال ۱۴۰۲، کسب دومین تندیس بلورین تعالی سازمانی بوده است. چه اقداماتی در راستای دست‌یابی به این موفقیت صورت دادید؟

حرکت در مسیر سرآمدی لازمه حضور موفق سازمان‌ها در فضای رقابتی و پرتلاطم کسب‌وکار امروزی است و رونق تولید از سازمان‌ها و بنگاه‌های متعالی حاصل می‌شود و زمانی می‌توان به رونق تولید امید داشت که سازمان در مسیر تعالی قرار گیرد. ازاین‌رو، سازمانی سرآمد است که بتواند رضایت همه ذی‌نفعان سازمان ازجمله سهام‌داران، کارکنان، مشتریان، شرکای تجاری، جامعه و همه افراد و سازمان‌هایی را که از سود سازمان منتفع و از ضرر آن متضرر می‌شوند برآورده سازد.

شرکت فولاد هرمزگان نیز به‌عنوان یکی از شرکت‌های پیشرو در صنعت فولاد کشور، در جهت خلق ارزش مشترک برای همه ذی‌نفعان سازمان همواره خود را متعهد به حرکت در مسیر تعالی می‌داند که صد البته کسب نتایج موفقیت‌آمیز فولاد هرمزگان مهر تأییدی بر تعهد کارکنان و حرکت این شرکت در مسیر تعالی است. به همین سبب در بیست‌ویکمین همایش ملی تعالی سازمانی، فولاد هرمزگان موفق شد برای دومین بار و با امتیاز بیشتر نسبت به دوره قبلی، تندیس بلورین جایزه ملی تعالی سازمانی را کسب کند.ثبت ده‌ها رکورد تولیدی کمی و کیفی در دو سال گذشته، آغاز طرح‌های توسعه‌ای بزرگ و ارزش‌آفرین، کسب افتخارات متعدد ملی و بین‌المللی، حرکت بر لبه تکنولوژی روز و دانش، اجرای طرح‌های بهره‌ور، شروع تحول دیجیتال، استفاده از نیروهای نخبه و کارآمد و ده‌ها مورد دیگر از توانمندی‌ها و افتخارات فولاد هرمزگان در دو سال اخیر نشان می‌دهد علاوه بر اینکه توانسته‌ایم بر تمامی مشکلات غلبه کنیم، موفق شدیم مسیر تعالی را استوارتر از قبل بپیماییم و به تعالی هرچه بیشتر سازمان در سال‌های آتی بیندیشیم.

در ادامه مسیر سرآمدی خود قصد داریم با به‌کارگیری الگوها و رویکردهای موفق جهانی مسیر رشد و تعالی را حفظ کنیم و مانند سال‌های گذشته با تکیه‌بر دانش و تلاش همکاران پرتلاش خود بتوانیم شاهد افتخارآفرینی و شکوفایی در مسیر تعالی و کسب امتیازهای بیشتر و تندیس‌های ارزشمندتر تا دست‌یابی به تندیس زرین تعالی سازمانی باشیم.

◉ فولاد هرمزگان در سال ۱۴۰۲ چه افتخاراتی را کسب کرده است؟

در سال ۱۴۰۲ موفق به کسب افتخارات متعددی ازجمله دریافت تندیس بلورین در بیست و یکمین جایزه ملی تعالی سازمانی شدیم. از دیگر افتخارات فولاد هرمزگان می‌توان به این موارد اشاره کرد: دریافت تندیس حمایت از تولید ملی از پنجمین جشنواره حاتم؛ کسب عنوان مؤدی خوش‌حساب مالیاتی کشور در سیزدهمین همایش سیاست‌های مالی و مالیاتی ایران؛ کسب عنوان سازمان برتر در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی؛ کسب تندیس رضایتمندی مشتری در سیزدهمین اجلاس سراسری رضایتمندی مشتری؛ کسب نشان عالی پیشرفته در سومین دوره جشنواره روابط عمومی و مسئولیت اجتماعی؛ کسب عنوان واحد صنعتی نمونه استانی از همایش تجلیل از صنعتگران و معدنکاران نمونه استان هرمزگان؛ کسب تندیس سه ستاره دومین همایش ملی ساخت ایران؛ کسب تندیس مدیریت رویداد در بیستمین کنفرانس بین‌المللی روابط عمومی و سومین جشنواره مردم‌داری؛ کسب لوح سپاس برند ملی با رویکرد مسئولیت اجتماعی از همایش سراسری یک‌صد برند ملی؛ کسب نشان ویژه مدیر ارشد تعالی‌گر در دهمین دوره آیین تقدیر از سرآمدان روابط عمومی ایران؛ کسب تندیس جشنواره مسئولیت اجتماعی در سومین جشنواره مسئولیت اجتماعی (قاف)؛ کسب تندیس و لوح سپاس کارفرمای پیشرو در ورزش کارگری و کمیته برتر حفاظت فنی و بهداشت‌کار استان هرمزگان در سی و چهارمین جشنواره امتنان از کارگران؛ دریافت تقدیرنامه از سیزدهمین جشنواره بهره‌وری برای پروژه «کاهش زمان تخلیه تا تخلیه کوره‌های قوس الکتریکی از ۷۱ دقیقه به ۶۷ دقیقه».

◉ به نظر شما رویکرد فولاد مبارکه در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی در سال‌های اخیر چگونه بوده است؟ سال ۱۴۰۲ چه اقداماتی انجام داده‌اید؟

عمل به مسئولیت‌های اجتماعی سرلوحه فولاد هرمزگان است و همواره در عمل به مسئولیت‌های اجتماعی کوشیده و از هیچ اقدامی در این خصوص دریغ نکرده است. ازجمله اقدامات در زمینه مسئولیت‌های اجتماعی می‌توان به کمک به مسجد قدس بندرعباس با هدف کمک به دانش‌آموزان بی‌بضاعت، تحت پوشش قرار دادن ۲۰ هزار یتیم هرمزگانی، کمک به خیریه‌ها و حمایت از صنایع‌دستی و کودکان سرطانی با برگزاری نمایشگاه، کمک به آزادسازی زندانیان جرائم غیرعمد استان، مساعدت مالی به مراکز فرهنگی، مساجد، حسینیه‌ها و خیریه‌ها اشاره کرد.همچنین تجهیز آزمایشگاه هنرستان جوار فولاد هرمزگان و تجهیز آزمایشگاه متالورژی و مواد دانشگاه هرمزگان، تأمین ۳۳۰ تن ورق فولادی جهت طرح‌های آب‌رسانی و تأمین آب شرب روستاهای استان هرمزگان، تکمیل پروژه بیمارستان فوق تخصصی ۱۲۰ تختخوابی کودکان بندرعباس و اهدای آهک جهت دفع فاضلاب و پسماند، اهدای اکسیژن به بیمارستان‌های استان هرمزگان، اهدای نیتروژن به دانشگاه‌های استان هرمزگان و استقرار تیم سیار انتقال خون به‌صورت متناوب در شرکت از دیگر اقدامات در این حوزه بوده است.فولاد هرمزگان در عرصه ورزش نیز بسیار مؤثر و فعال عمل کرده و جزو سه بنگاه بزرگ کشور در حوزه باشگاه‌داری ورزشی است. این شرکت در حال حاضر ۶۰ تیم حرفه‌ای و کارگری را تحت پوشش قرار داده است. ضمن اینکه فولاد هرمزگان در بازسازی ورزشگاه خلیج‌فارس بندرعباس و ورزشگاه ساحلی غدیر مشارکت کرده است.

◉ فولاد هرمزگان چه اقداماتی را در حوزه منابع انسانی انجام داده است؟

به‌طورکلی سازمان‌هایی موفق هستند که از نیروی انسانی کارآمد، بهره‌ور و خلاق بهره‌مندند و خوشبختانه فولاد هرمزگان از این موهبت برخوردار است و همه موفقیت‌های خود را مرهون نیروهای انسانی متخصص و متعهد خود می‌داند. بر این باوریم که توجه به نیروی انسانی در همه ابعاد موجب شکوفایی سازمان خواهد شد؛ چراکه همه اتفاقات سازمان توسط نیروی انسانی رقم می‌خورد و موفقیت یا شکست سازمان وابسته به عملکرد نیروهای انسانی است. فولاد هرمزگان نیروهای انسانی خود را سرمایه‌ای بی‌بدیل می‌داند و برای این منظور تمهیداتی اندیشیده است. توجه به معیشت کارکنان در اولویت نخست مدیریت شرکت است. همچنین مطابق با قانون حقوق همه کارکنان پرداخت می‌شود و طبقه‌بندی مشاغل در فولاد هرمزگان اجرا شده است. ضمن اینکه برای رفاه حال کارکنان، همه پیمانکاران و کارکنان اصلی از بیمه تکمیلی و بیمه بیماری‌های خاص برخوردارند.در فولاد هرمزگان به همه دیدگاه‌ها و پیشنهادهای کارکنان اهمیت داده می‌شود و نظام پیشنهادها بسیار فعال است. در این خصوص توانستیم یکی از طرح‌های بسیار مهم یعنی طرح «فراوری گرم سرباره کوره‌های قوس الکتریکی» را با همین نظام پیشنهادها اجرا کنیم که منافع زیادی برای ما به همراه داشت. علاوه بر این برای تشویق کارکنان به ارائه مقالات علمی، تمام هزینه‌های حضور در همایش‌های داخلی و بین‌المللی و ارائه مقالات کارکنان توسط شرکت پرداخت می‌شود.

◉ فولاد هرمزگان با توجه به نام‌گذاری سال ۱۴۰۳ با عنوان «جهش تولید با مشارکت مردم» چه چشم‌اندازی را برای خود ترسیم کرده است؟

امسال فولاد هرمزگان تولید را با رکوردشکنی آغاز کرده است و قطعاً تلاش خواهیم کرد در مواقعی که با محدودیت انرژی مواجه نیستیم رکوردشکنی و جهش تولید در اولویت ما باشد. بااین‌حال اولویت نخست ما در این سال‌ها، اجرای پروژه‌های توسعه‌ای خواهد بود که به‌نوعی با راه‌اندازی پروژه‌ها در سال‌های آتی، جهش واقعی در تولید رخ خواهد داد و در این راه تمام تلاش خود را به کار خواهیم بست، زیرا با اجرای این پروژه‌ها، همان‌طور که پیش از این نیز بیان شد، از تک‌محصولی بودن خارج می‌شویم و نخستین تولیدکننده محصولات پایین‌دستی فولاد در استان هرمزگان خواهیم بود. در چشم‌انداز خود تولید ۵ میلیون تن آهن اسفنجی، ۳.۲ میلیون تن تختال فولادی و ۱.۷ میلیون تن ورق گرم را دیده‌ایم. ان‌شاءالله با همراهی و همکاری هلدینگ فولاد مبارکه و همراهی مسئولان محترم استانی مرکز ثقل طرح‌های توسعه‌ای فولادی کشور خواهیم بود.

روزگار معدن
دوشنبه
۲۰فروردین ۱۴۰۳ • ۲۸ رمضان ۱۴۴۵ • ۸ آوریل ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۲۸۰

تداوم رشد اقتصادی کشور از محل بخش نفت و گاز!

ایران در میان ۳۰ اقتصاد برتر دنیا پس از هند بیشترین رشد اقتصادی در سال ۲۰۲۳ را داشته است. این ۳۰ اقتصاد که مجموعا ۸۳ درصد از تولید ناخالص داخلی دنیا را به خود اختصاص داده‌اند شامل اقتصادهای توسعه یافته‌ای مثل امریکا و آلمان و کشورهای در حال توسعه‌ای مثل ایران، ترکیه، کره جنوبی و چین هستند. به گزارش خبرنگار «تعادل»، در میان این اقتصادها، هند با رشد ۶,۷ درصدی در سال ۲۰۲۳ مواجه شده که بیشتر از هر کشور دیگر بوده است. پس از هند، ایران با رشد ۵.۴ درصدی دررتبه دوم این کشورها از نظر رشد اقتصادی قرار گرفته است. فیلیپین با رشد ۵.۳ درصدی پس از ایران در رتبه سوم قرار گرفته است.

محوریت اصلی تحقق این رشد، بخش نفت و گاز بوده است که نقشی کلیدی در سال گذشته داشته است. در بخش توسعه و بازآفرینی تجار نفت خام ایران، با تمرکز بر بازارسازی گسترده در مینی‌ریفاینری‌های شرق آسیا سیاست پالایشگاه فراسرزمینی به توسعه صادرات نفت خام اقدام کردیم و در پایان ۲۰۲۳، تولید نفت خام ایران به ۳.۵ میلیون بشکه در روز و نزدیک به زمان اوج تولید نفت خام برجام رسید و قیمت نفت نیز دو برابر آن زمان است.

از طرف دیگر در بخش گاز نیز با تکیه بر همین بازطراحی تجارت، تحولات بزرگی در بخش تجارت خارجی و صادرات گاز ایران رخ داده است. تلاش‌های ایران برای بازطراحی چشم‌انداز تجارت انرژی خود پیشرفت چشمگیری به‌ویژه در زمینه‌های صادرات گاز و توسعه زیرساخت‌های پالایشگاهی داشته است.

رشد قابل توجه صادرات گاز، با ارزش بیش از ۲.۲ میلیارد دلار در نیمه اول سال و نرخ رشد ۱۲۵ درصد، نشان‌دهنده موفقیت این کشور در گسترش دامنه بازار و سرمایه‌گذاری بر منابع گاز طبیعی است.

به علاوه، تصمیم استراتژیک ایران برای تضمین بازار تضمین شده برای تجارت نفت خام خود از طریق ابتکارات بازسازی و نوسازی پالایشگاه، نشان‌دهنده رویکردی آینده نگر برای افزایش کارایی، رقابت و ارزش پیشنهادی محصولات انرژی خود در بازار جهانی است.

بنابراین رشد اقتصادی ایران در ۲۰۲۳، به میزان زیادی به ابتکارات حوزه انرژی مرتبط بوده است که نتیجه به کارگیری توان داخلی، رویکرد فناورانه و ظرفیت دانش‌بنیان‌ها بوده است و باید این وضعیت در سال آتی با تکیه بیشتر بر توان بخش خصوصی و همچنین مشارکت سرمایه‌های مردمی با سازوکار جذاب برای مردم باید تداوم یابد.

«روزگارمعدن» ارزش‌های زیست‌محیطی بازچرخانی آب صنایع را بررسی کرد

از تامین آب تا حفظ محیط‌زیست

مهتاب دمیرچی

بازچرخانی و استفاده مجدد از آب، فرآیندی است که در اغلب موارد، شاهد تجربه‌های موفقی از آن در جهان بوده‌ایم. گفتنی است، علاوه بر مصرف بی‌رویه آب‌های شیرین، ورود آلاینده‌های شیمیایی و میکروارگانیسم‌های متعدد به آنها در نهایت سلامت طبیعت و محیط‌زیست را به‌خطر انداخته است. به‌همین‌دلیل راهکارهای متعددی برای جلوگیری از مصرف بیش از اندازه آب‌های شیرین و آلوده شدن آنها در زندگی صنعتی و شهری ارائه شده است. کارخانجات و بخش‌های صنعتی، نقش زیادی در ورود مواد آلاینده شیمیایی به آب‌های موجود در طبیعت دارند؛ به‌همین دلیل لازم است قبل از انتقال پساب‌های صنعتی به طبیعت، فرآیندهای تصفیه انجام شود. یکی از کاربردهای آب اصلاح‌شده، استفاده مجدد از آنها در بخش‌های صنعتی است؛ برای مثال در صنعت نساجی که آب بسیار زیادی در مراحل پشم‌شویی و شست‌وشو، رنگرزی و آهارزنی استفاده می‌شود، پس از طی کردن مراحل متعدد، می‌توان از آنها در سایر بخش‌ها استفاده کرد. به‌گفته کارشناسان، باتوجه به شرایط منابع آبی کشور، امروزه این فرآیند از گزینه انتخاب خارج و تبدیل به الزام شده است. در این گزارش به اهمیت بازچرخانی آب در صنایع پرداخته است.

■ بازچرخانی، فرآیندی دو سر سود

بهمن یارقلی، عضو هیات‌علمی سازمان تحقیقات جهاد کشاورزی: باتوجه به وضعیت منابع آب در کشور، بازچرخانی آب در هر بخشی از جمله کشاورزی، صنایع و ... از دایره اختیار خارج و به یک الزام تبدیل شده است. بازچرخانی در ۳ عرصه مصرف آب، تاثیرات متفاوتی دارد. در بخش کشاورزی به‌عنوان مصرف‌کننده اصلی آب در کشور، آثار ملموس‌تری دارد. در بخش شرب به‌عنوان دومین مصرف‌کننده آب هم، آثار مشخصی دارد، اما در صنعت بیش از اینکه بازچرخانی آثار کمی داشته باشد، آثار کیفی و اقتصادی دارد؛ چراکه حجم مصرف آب در صنعت کم است، اما از منظر کاهش میزان آلودگی، بازچرخانی آب صنایع، بسیار موردتوجه و اهمیت است، چراکه پساب‌های صنعتی، ظرفیت بالایی در میزان آلودگی محیط اطراف دارند. حال اگر فرآیند بازچرخانی با کیفیت بالایی انجام شود، آب تصفیه‌شده و سالم، وارد منابع آب زیرزمینی می‌شود یا در مسیر رودخانه قرار می‌گیرد و می‌تواند منجر به ارتقای کیفی آب مناطق اطراف شود.

ضمن اینکه همواره بازچرخانی آب صنعت برای استفاده مجدد همان صنعت مطرح است و آب بازچرخانی‌شده برای صنعت ارزش فراوانی دارد؛ چراکه صنایع مبلغ بیشتری برای آب پرداخت می‌کنند و آب کالایی ارزشمند است. به‌همین دلیل در تلاش هستند که تا چند مرحله آب را بازچرخانی کنند. گفتنی است، حجم آبی که به‌نوعی قابل‌بازچرخانی نیست، معمولا بعد از تصفیه در فضای سبز همان صنعت استفاده می‌شود. به‌عبارت روشن‌تر ،اولویت اصلی این صنایع این است که تا حد ممکن از آب بازچرخانی‌شده در خود صنعت بهره بگیرند و مورد استفاده قرار دهند، اما زمانی که دیگر آب مورداستفاده در چرخه صنعت قابل استفاده نباشد، متناسب با کیفیت آن در فضای سبز صنعت و محوطه، مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد.امروزه یک مهندس صنعتی باید توانایی رسم دقیق چرخه آب در صنعت متبوع را داشته باشد تا پساب یک واحد در بخش دیگر مورداستفاده قرار بگیرد و در بخش آخر که دیگر آب در چرخه صنعتی کاربردی ندارد، در بخش‌های دیگری چون فضای سبز و چاه‌های جذبی برای کاهش میزان فرونشست استفاده شود.بی‌شک اگر شرکت‌های صنعتی استانداردهای دفع پساب را رعایت نکنند، به‌شدت آلاینده خواهند بود و باتوجه به اینکه در شرایط کنونی، شدت جریان منابع آب کمتر شده است و عموما حداقل جریان را دارد، خودپالایی منابع آب کاهش پیدا کرده و پذیرش آلودگی هم به‌حداکثر رسیده است؛ بنابراین این میزان از آلودگی، آسیب‌پذیری زیادی را ایجاد می‌کند. در این شرایط سرعت بحران تشدید می‌شود و اگر به تالاب‌ها برسد، منجر به آلودگی زیادی می‌شود؛ در نهایت کارگرد زیست‌محیطی قبلی را ندارد.

بنابراین مدیریت صحیح بازچرخانی آب صنایع می‌تواند منجر به حفاظت کیفی آب صنایع شود. گفتنی است، دورنمای منابع آب در کشور نشان می‌دهد که به‌شدت با کمبود رو به افزایش مواجهیم و روزبه‌روز با معضلات مصرف روبه‌رو خواهیم شد. از آنجایی که آمایش مصرف آب در بسیاری از صنایع لحاظ نشده است و از طرفی همچون بسیاری از استان‌ها، محدودیت شدید آبی داریم که صنایع آب‌بر هم در آن مستقر هستند، بنابراین در تامین نیاز آب صنایع با مشکلاتی مواجهیم که این معضل در آینده زیادتر هم خواهد شد؛ بنابراین فناوری بازچرخانی آب، کمک‌کننده خوبی برای آنها است. بازچرخانی آب صنایع امروز توجیه اقتصادی دارد به‌گونه‌ای که در سال‌ها آتی بسیار پررنگ‌تر خواهد بود و اگر صنایع این پازل را در برنامه خود داشته باشند، می‌توانند بهره‌وری اقتصادی قابل‌توجهی داشته باشند و در صورت بی‌توجهی به آن ممکن است در سال‌های آینده با چالش‌های متعددی مواجه شوند.

■ چگونه از پساب‌ها استفاده کنیم؟

عباسقلی جهانی، عضو سابق شورای جهانی حکام آب: بازچرخانی آب به‌منظور استفاده مجدد از آب‌های مصرف‌شده و غیرمتعارف یکی از مولفه‌های اصلی و مهم در پایداری عرضه و تقاضای آب در دنیا محسوب می‌شود و اغلب دولتمردان و کارشناسان در اجلاس‌های بین‌المللی به توسعه این فرآیند تاکید می‌کنند، همچنین در مکان‌هایی که با تنش آبی دست و پنجه نرم می‌کنند، این روش یکی از مهم‌ترین اقداماتی است که می‌توان برای مقابله با بحران آب، آن را به‌کار گرفت.

بنابراین استفاده از پساب‌های تصفیه‌شده در ماهیت خود، امری درست است، اما مسئله مهم این است که چگونه باید از این پساب‌ها استفاده کنیم تا به‌طورواقعی به ناترازی عرضه و تقاضای آب کمک کند. پساب‌ها منشأهای گوناگونی دارند که این امر می‌تواند حاصل مصارف آب شهری، کارخانجات صنعتی و کشاورزی هم باشد. به‌عبارت‌روشن‌تر، هر آبی که بعد از مصرف؛ چه در بخش کشاورزی، چه در صنعت و چه در مصارف خانگی و شرب به‌دست بیاید، پساب است و استفاده مجدد آن، نیازمند سازکار مدیریتی است تا مصرف دوباره آن، فاقد هرگونه آسیب زیست‌محیطی باشد.

■ مهم کیفیت آب است

در اینجا مولفه اصلی، کیفیت آب و هدف، یکسان کردن کفه عرضه و تقاضای آب است. بنابراین استفاده استاندارد از پساب‌ها، نیازمند برنامه مشخص نظارتی است. حال اگر نتوانیم سازکار مدون و مشخصی را برای آن تعیین کنیم، این پدید و روند به ضد خود تبدیل می‌شود، به‌گونه‌ای‌که نه‌تنها معضل آب را حل نمی‌کند، بلکه موجب بروز آسیب‌های زیست‌محیطی به‌ویژه برای انسان نیز می‌شود.

■ درآمدزایی ممنوع

فروش پساب به قصد درآمدزایی برای سازمان‌ها، نه‌تنها کمکی به بهبود وضعیت عرضه و تقاضای آب نمی‌کند، حتی ممکن است تبدیل به معضلی شود که به‌عنوان یک عامل تهدیدکننده برای سلامت جامعه شناخته شود؛ در نتیجه فروش پساب بدون نظارت، هیچ توجیه منطقی به‌منظور بهبود شرایط بحران آب ندارد. در بحث فروش پساب، باید این پرسش مطرح شود که آیا پساب‌های تصفیه‌شده، سلامت جانداران و انسان‌ها را به اشکال مختلف تهدید نمی‌کند؟ به‌اعتقاد من، نباید بازار غیررسمی ایجاد شود که در نهایت، منجر به مرگ خاموش جانداران و انسان‌ها شود.

در گام نخست باید مشخص شود پسابی که قرار است به چرخه مصرف بازگردد، در چه بخشی و کجا مورداستفاده قرار می‌گیرد؛ تا متناسب مصرف، پساب تصفیه شود. این امر کمک زیادی به صرفه‌جویی در هزینه‌ها می‌کند. گام دوم، مشخص کردن ضوابط، چارچوب‌ها و بعد ایجاد یک روند نظارتی دقیق است.

■ چرخه را به‌پایان برسانیم

نباید به‌عنوان یک منبع درآمدی به فروش پساب نگاه کرد؛ همچنین باید به این نکته هم توجه کنیم که درآمد حاصل از فروش پساب در کجا مصرف می‌شود. متاسفانه، برخی شرکت‌های آب و فاضلاب در کشور که اغلب زیانده نیز هستند، در برخی موارد، می‌خواهند با فروش پساب به حل معضلات کمبود بودجه سازمانی بپردازد. درآمد حاصل از فروش پساب در کشورهایی که تجارب موفقی دارند، به این چرخه کمک می‌کند؛ نه اینکه منجر به رفع کمبود نقدینگی سازمان‌های مربوطه از جمله شرکت‌های آب و فاضلاب شود. به‌عبارت دیگر، باید درآمد حاصل از فروش پساب، صرف بهره‌برداری از پساب سالم شود، در غیر این صورت منجر به ناپایداری شرایط عرضه و تقاضا می‌شود.

به‌لحاظ فناوری، معضلی در فرآیند تصفیه احساس نمی‌شود، چراکه در سطح قابل‌قبولی در کشور وجود دارد. به‌اعتقاد من، در صورت عملیاتی کردن ۲ گام گفته‌شده، می‌توانیم فناوری‌های لازم را برای تصفیه بهتر به‌کار بگیریم.مهم این است چرخه پساب را با کیفیت بالا به انتها برسانیم، نه آنکه بدون نظارت، زمینه بروز معضلات دیگری را فراهم کنیم. گفتنی است، می‌توان از فناوری‌های روز دنیا هم استفاده کرد. خوشبختانه فناوری‌های موردنیازاین بخش در لیست تحریم‌ها نیست و می‌توان از طریق نهادهای بین‌المللی برای واردات آن اقدام کرد.

■ نظارت را نباید به بخش خصوصی واگذار کرد

بخش خصوصی می‌تواند نقش جدی داشته باشد، مشروط بر اینکه یک روابط و نظام مشخصی در این چرخه ایجاد کنیم، نه اینکه بخش خصوصی هم پساب را بخرد و هم نظارت کند و باید نظارت مستقل از این بخش وجود داشته باشد، بنابراین به‌شرط وجود یک نظام و شاخص، می‌توان چارچوب‌ها را پایش کرد و متوجه انحرافات شد.

■ کلام آخر

باتوجه به موارد یادشده، باید گفت بازگردانی و بازیافت آب، صنعتی فرآیندی است که در آن فاضلاب تولیدشده از یک منبع، تصفیه می‌شود تا در همان فرآیند یا برای فرآیند دیگری مورد استفاده مجدد قرار گیرد. روش‌های مختلفی برای بازیافت یا استفاده مجدد از آب صنعتی بسته به نیازهای کیفیت آب، محدودیت‌های فضا و ملاحظات بودجه‌ای موجود است. گفتنی است، بازچرخانی و استفاده مجدد آب در صنعت، قابلیت کاهش هزینه‌های تامین آب و تصفیه فاضلاب توسط صنایع را دارد. همچنین باعث کاهش فشار بر منابع آب می‌شود. فاضلاب را می‌توان در خود یک کارخانه بزرگ یا بین چندین کارخانه مورد استفاده مجدد قرار داد. بسته به نوع و کیفیت فاضلاب، ممکن است مستقیما و به‌طورمجدد مورد استفاده قرار گیرد یا قبل از استفاده مجدد، تصفیه شود.

یادداشت

اقتصاد نفتی سد راه توسعه دانش‌بنیان

فرشاد پرویزیان
عضو انجمن اقتصاددانان ایران

تولید کالا، حاصل تعامل کار و سرمایه با پیوست ضوابط فنی است. به‌عبارت‌روشن‌تر، اگر کار و سرمایه با یکدیگر در فرآیند یک ضابطه فنی ترکیب شوند، کالا استخراج می‌شود و تولید محصول شکل می‌گیرد. رابطه فنی تولید یک کالا به این معنی است که تولیدکننده باید بداند چه میزان از مواد اولیه باید با یکدیگر ترکیب شوند تا یک کالا تولید شود. بی‌شک این رابطه فنی بر مدار یک دانش و دانایی می‌چرخد. یعنی بخش اساسی از تولید کالا دانش و دانایی است. به‌طورقطع وقتی که رابطه‌های فنی و دانش تولید یک کالا را بهتر بدانیم و اشراف هوشمندانه‌ای روی آن داشته باشیم و از دانش و خرد بیشتری استفاده کنیم؛ به‌طورقطع یا محصول بیشتری با مواد اولیه کمتری تولید خواهیم کرد یا محصول باکیفیت‌تری روانه بازار می‌کنیم. چنین روندی دقیقا ضدتورم است که منجر به کنترل و مهار تورم می‌شود.به‌عبارت‌روشن‌تر، بکارگیری دانش و فن روز در فرآیند تولید یک کالا به‌شرطی که کالا با نرخ تمام‌شده کمتری راهی بازار شود و باکیفیت‌تر هم باشد، تورم را مهار می‌کند.باتوجه به شعار سال گذشته، تعداد دانش‌بنیان‌ها به‌یک‌باره رشد چندهزارتایی داشت، اما باید بدانیم که رونق تولید دانش‌بنیان به‌معنای افزایش تعداد ثبت‌شده این شرکت‌ها موسوم به دانش‌بنیان نیست. در کل، وقتی در اقتصاد صحبت از تولید دانش‌بنیان می‌شود؛ یعنی تولید مبتنی بر دانایی و خرد.به‌عبارت‌روشن‌تر یعنی محصولاتی که تاکنون تولید می‌شده‌اند، با شیوه‌های نوین علمی و فنی تولید و روانه بازار شوند. در تولید هر محصول، خدمت یا هر کالایی که ارزش اقتصادی داشته باشد، اگر بتوان کار و سرمایه را با یک دانش فنی به‌کار بگیریم و هر چقدر دانش فنی به‌کارگرفته‌شده در فرآیند تولید بیشتر باشد، محصول باکیفیت‌تر با نرخ تمام‌شده کمتر یا با حجم تولید بیشتری روانه بازار می‌شود، بنابراین بکارگیری روش‌های دانش‌بنیان یعنی افزایش تولید. افزایش تولید هم به‌معنای مهار تورم است. در شرایطی که عرضه محصول در بازار از طریق دانش رشد پیدا کند، تولید کالا در کشور افزایش پیدا می‌کند و تورم هم مهار می‌شود.دانشی که به‌کار گرفته می‌شود، ممکن است هزینه‌هایی داشته باشد، اما در نهایت خروجی حول ۲ مدار افزایش تعداد و کیفیت محصول می‌چرخد، اما آن فرآیندی که در وزارتخانه‌های کشور به‌ویژه صمت درباره بکارگیری دانش‌بنیان‌ها به‌منظور تحقق اقتصاد دانش‌بنیان رخ می‌دهد، فارغ از تعاریف و اصول گفته‌شده است. متاسفانه وزارت صمت و دیگر وزارتخانه‌ها در سازمان‌های دیگر، وقتی صحبت از تولید دانش‌بنیان می‌شود، تصور می‌کنند که باید سراغ یک فرآیند ناشناخته و عجیب و غریب بروند که معمولا فناوری های‌تک را شامل می‌شود و وقتی هم که می‌خواهند از تولید دانش‌بنیان حمایت کنند، سراغ شرکت‌هایی می‌روند که تولیدات‌شان در زمره محصولات های‌تک است. این در حالی است که شمار زیادی از فناوران در اکوسیستم دانش‌بنیان از فناوری‌های های‌تک و بسیار پیشرفته استفاده نیم‌بند کنند و اصلا لزومی هم ندارد که چنین فناوری‌هایی را به‌کار ببرند.پرسشی که مطرح می‌شود، این است که باتوجه به افزایش شمار شرکت‌های دانش‌بنیان در یک سال اخیر، چرا تاکنون اتفاق مهمی که بتواند وضعیت اقتصاد کشور را از حالت بیماری رها کند، به کمک فناوران به‌وجود نیامده است؟ در پاسخ به این پرسش باید گفت، به ۲ دلیل عمده برمی‌گردد. اقتصاد وابسته به فروش نفت در ایران و در کل، در هر کشوری سد راه توسعه فناوری است. کشوری که بیش از یک قرن اقتصادش به نفت وابسته و درآمدهای نفتی هنوز به کامش شیرین است و از رانت منابع نفتی استفاده می‌کند، نیازی به تحقیق و توسعه و کاربرد فناوری در فرآیند تولید ندارد. در این شرایط معمولا با پرداخت درآمد حاصل از نفت محصولات موردنیاز باوجود توان تولید در داخل با نرخ کمتر وارد می‌شود.دلیل دوم، وجود انواع اقسام انحصار در کشور است. برای مثال، وقتی خودروساز انحصارگر، می‌تواند هر خودرویی با هر سطح ایمنی را روانه بازار کند، دلیلی برای ارتقای کیفیت با توان دانش‌بنیان که قطعا هزینه‌بر هم هست، نمی‌بیند. در کل، وضعیت اسفبار شرکت‌های خودروسازی در کشور ناشی از عدم‌کاربرد دانش‌بنیان‌ها در بدنه آنها است. بی‌شک تا زمانی که شیوه حکمرانی اقتصادی در کشور مبتنی بر نفت باشد، صحبت از دانش‌بنیان خنده‌دار است. بنابراین به‌دلیل درآمدهای نفتی، تولیدکنندگان دلیلی نمی‌بینند که دانش را در بدنه تولید وارد کنند. وقتی که هر تولیدکننده‌ای، به‌عنوان‌مثال خودروسازان می‌توانند هر محصولی را با هر درجه کیفیت در بازار بفروشند، چرا باید در فرآیند تحقیق و توسعه هزینه کنند و دانش فنی را به‌کار بگیرند؟

هدر رفت آب در ایران پایین‌تر از میانگین جهانی

یک مقام مسوول گفت: میانگین جهانی هدررفت آب را در حدود ۳۵درصد و این رقم را در ایران ۳۱.۳ درصد عنوان کرد و به تشریح ۷ اقدام وزارت نیرو در سال ۱۴۰۲ برای کاهش آب بدون درآمد پرداخت.

علی سیدزاده با بیان اینکه آب بدون درآمد در شبکه توزیع آب به صورت اختلاف بین کل ورودی به سیستم و مصارف مجاز با درآمد تعریف شده است، به تقسیم آب بدون درآمد به سه بخش هدر رفت واقعی، هدر رفت ظاهری و مصارف مجاز بدون درآمد اشاره کرد.

وی با تأکید بر اینکه بالا بودن آب بدون درآمد در یک سیستم، منجر به هدر رفتن و اتلاف منابع با ارزش و محدود آب و سرمایه‌گذاری‌های غیرضروری در بخش تولید می‌شود، افزود: بر این اساس کاهش آب بدون درآمد یکی از مباحث و اقدامات کلیدی در مدیریت سیستم‌های آبرسانی بوده و به ویژه در شرایط کاهش و کمبود منابع آب، جلوگیری از هدر رفت آب تصفیه شده، نقش مهم‌تری را ایفا می‌کند.

وی در ارتباط با مزایای کاهش آب بدون درآمد در شبکه، اظهار کرد: در این رویکرد نیاز به تولید و تصفیه آب کمتر خواهد شد و متعاقباً صرفه‌جویی زیادی در هزینه‌های بهره‌برداری و نگهداری رخ داده و نیاز به توسعه ظرفیت به تعویق خواهد افتاد. هدر رفت ظاهری کاهش یافته و اسراف در مصرف کاهش یافته و میزان کل مصرف کمتر می‌شود. درک و شناخت بهتری از الگوی مصرف واقعی ایجاد شده و در نتیجه امکان بهینه کردن سیستم‌های توزیع و بهبود پیش‌بینی تقاضا فراهم می‌شود. علاوه بر این جریان‌های فاضلاب و آلودگی‌ها کمتر خواهد شد.

مدیرکل دفتر مدیریت مصرف آبفای کشور با بیان اینکه حجم آب بدون درآمد و یا هدر رفت آب در جهان بسیار زیاد است، تصریح کرد: هر ساله بیش از ۳۲ میلیارد متر مکعب آب تصفیه شده از طریق نشت از شبکه‌های توزیع هدر می‌رود. علاوه بر آن ۱۶ میلیارد متر مکعب در سال، آب تصفیه شده به دست مشترکان می‌رسد اما به دلایلی همچون مصارف غیر مجاز (آب دزدی)، عدم دقت در اندازه‌گیری و خطای مدیریتی به حساب نمی‌آید (قبض صادر نمی‌شود).

سیدزاده با اشاره به اینکه میانگین جهانی هدر رفت آب در حدود ۳۵ درصد برآورد شده است، خاطر نشان کرد: این در حالیست که در بعضی کشورهای دارای درآمد کم، مقدار هدر رفت در حدود ۵۰-۶۰ درصد منابع آبی است.

وی با بیان اینکه در کشورهای در حال توسعه، هدر رفت منابع ناشی از سطوح بالای آب بدون درآمد، قابل ملاحظه است، ادامه داد: بر اساس یک برآورد محافظه‌کارانه از کل هزینه‌های سالانه خدمات و تأسیسات آبرسانی مربوط به آب بدون درآمد در سراسر جهان، این رقم در حدود ۱۴ میلیارد دلار است که در حدود یک سوم از این مقدار مربوط به کشورهای در حال توسعه است.

وی با بیان اینکه در کشورهای در حال توسعه روزانه در حدود ۴۵ میلیون متر مکعب آب از طریق نشت از شبکه‌های توزیع هدر می‌رود، افزود: این حجم، برای آبرسانی به حدود ۲۰۰ میلیون نفر کافی است.

به طور مشابه روزانه نزدیک به ۳۰ میلیون متر مکعب آب تصفیه شده به دست مشترکان می‌رسد، اما به دلایلی همچون مصارف غیر مجاز (آب دزدی)، عدم دقت در اندازه‌گیری و خطای مدیریتی به حساب نمی‌آید (قبض صادر نمی‌شود).

وی در ارتباط با اینکه از بین بردن کل آب بدون درآمد در تأسیسات آبرسانی امکان‌پذیر و عملی نیست، اظهار کرد: رساندن سطح هدر رفت در کشورهای در حال توسعه به نصف مقدار فعلی، یک هدف واقع‌بینانه به نظر می‌رسد؛ این میزان کاهش هدر رفت می‌تواند سالانه در حدود ۲.۹ میلیارد دلار سرمایه اضافی برای بخش آب تولید کند (به علت افزایش درآمد و کاهش هزینه) و امکان آبرسانی به ۹۰ میلیون نفر جمعیت جدید را بدون نیاز به سرمایه‌گذاری جدید در بخش تولید و یا برداشت بیشتر از منابع محدود آبی، فراهم کند.

مدیرکل دفتر مدیریت مصرف آبفای کشور میزان آب بدون درآمد در کشور ایران را در حدود ۳۱.۳ درصد مطابق آخرین جدول بالانس آب عنوان کرد و افزود: از این میزان ۱۵.۵ درصد مربوط به هدر رفت فیزیکی (واقعی)، ۱۴.۴ درصد هدر رفت غیرفیزیکی (ظاهری و غیرمجاز) و ۱.۴ درصد مربوط به مصارف مجاز بدون درآمد است.

سیدزاده در ارتباط با اقدامات کشور ایران در سال ۱۴۰۲ به منظور کنترل و کاهش هدر رفت آب، یادآور شد: اصلاح و بازسازی حدوداً ۲۶۷۱ کیلومتر شبکه فرسوده آب، بازسازی ۳۳۶ کیلومتر خطوط انتقال، نشت‌یابی ۱۶۸۴ کیلومتر خطوط انتقال، نشت‌یابی ۱۸ هزار و ۷۹۷ کیلومتر شبکه توزیع، نشت‌یابی و رفع نشت ۳۴۰ باب مخزن ذخیره آب، تعویض ۳۵۶ هزار کنتور خراب مشترکان و خرید و نصب ۱۴۱ دستگاه شیر فشار شکن از اهم اقدامات انجام شده در سال ۱۴۰۲ برای کنترل و کاهش هدر رفت آب تا کنون بوده است.

وی تصریح کرد: امید است با برنامه‌ریزی انجام شده در شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور و تلاش شرکت‌های آب و فاضلاب در سال‌های آتی گام به گام شاهد کاهش آب بدون درآمد و هدر رفت در شبکه‌های توزیع آب کشور ایران باشیم.

آغوش باز نفت و گاز آرژانتین به روی ماینرهای بیت کوین

یک شرکت انرژی در منطقه سرشار از ذخایر گاز واکا موئرتای آرژانتین، از گاز فلر برای فعالیت تولید ارز دیجیتالی استفاده خواهد کرد.

همزمان با اقدام دولت‌ها در سرتاسر جهان برای وضع مقررات بیشتر در حوزه استخراج رمزارز به منظور ساماندهی این فعالیت انرژی‌بر، شرکت‌های ارز دیجیتال، به طور فزاینده‌ای در تلاش برای استخراج به روش‌های پایدارتر و مقرون‌به‌صرفه‌تر هستند. در همین راستا، شرکت‌ها در سرتاسر آمریکا، با استفاده از گازهای زائد حاصل از فعالیت‌های تولید سوخت‌های فسیلی برای استخراج نیرو، فعالیت استخراج رمز ارز را در کنار پایگاه‌های موجود نفت و گاز راه اندازی کرده‌اند.

اما این امر روز به روز دشوارتر می‌شود زیرا دولت به دنبال گذار سبز است و بعضی از ایالت‌ها، مقررات سختگیرانه‌ای را در خصوص ارزهای دیجیتال وضع می‌کنند. اکنون، بسیاری از شرکت‌های ارز دیجیتال به دنبال راه‌اندازی فعالیت‌های مشابه در آرژانتین و تقویت ارز ضعیف این کشور هستند.شرکت «گیگا انرژی سولوشنز» به دنبال توسعه فعالیت‌های استخراج رمزارز در بازارهای جدید است. استان مندوزا در آرژانتین، دومین ذخیره بزرگ گاز شیل جهان به نام واکا موئرتارا در خود جای داده است که می‌تواند مقادیر زیادی انرژی دچار هدررفت را برای استخراج کنندگان ارز دیجیتال فراهم کند.شرکت گیگا پس از راه اندازی موفقیت‌آمیز فعالیت در سراسر آمریکا و ورود به شانگهای، در مارس، برنامه‌های خود را برای توسعه فعالیت به آرژانتین اعلام کرد. این شرکت با شرکت نفت و گاز «فونیکس گلوبال ریسورس» و شرکت خدمات فناوری اطلاعات «اگزا تِک» برای توسعه یک پروژه ۲ مگاواتی در واکا موئرتارا، همکاری خواهد کرد.این پروژه به تولیدکنندگان نفت و گاز کمک می‌کند انتشار گازهای گلخانه‌ای را کاهش دهند و در عین حال، گازی که هدر می‌رود را به محصول ارزشمندی تبدیل کنند. برنت وایتهد، یکی از موسسان گیگا در این باره گفت: گیگا با جمع آوری گاز فلر برای تامین نیروی مورد نیاز دیتاسنترها در محاسبات انرژی‌بر، فعالانه در کاهش انتشار جهانی متان مشارکت می‌کند.

موج انرژی

تحقق ۱۰۱ درصدی تولید نفت و گاز مارون در سال ۱۴۰۲

مدیرعامل شرکت بهره‌برداری نفت و گاز مارون از تحقق بیش از ۱۰۱ درصدی برنامه تولید نفت خام این شرکت در سال ۱۴۰۲ خبر داد.قباد ناصری با اشاره به رکورد تحقق ۱۰۱ درصدی برنامه تولید نفت خام با توجه به وجود موانع تحمیلی گفت: پیچیدگی فرآیند تولید افزون بر منحصر به فرد بودن مخازن تحت راهبری و قرار داشتن در دوره برداشت ثانویه، عواملی هستند که دستاورد یادشده را به‌عنوان نتیجه تعهد، تجربه و تفکر جهادی سرمایه انسانی سازمان، به‌صورت یک مورد کم‌نظیر بازتاب داده است.وی با اشاره به سختی‌های پیش‌آمده از شرایط ویژه فرایندی در سال ۱۴۰۲ افزود: با استفاده از تفکیک‌گر سیار نفت (MOS) و فروش سیار نفت (MOT) توانستیم بیش از ۱۵۳ هزار و ۵۷۰ بشکه نفت را برداشت و عملیاتی کنیم که این اقدام سبب جلوگیری از آلودگی محیط زیست و هوا در حوزه عملیاتی شرکت شد.مدیرعامل شرکت بهره‌برداری نفت و گاز مارون ۱۴۵ مورد عملیات با استفاده از لوله‌مغزی، ۸۰ مورد نمودارگیری، مسدودسازی و مشبک‌کاری (شرکت‌های نمودارگیر)، ۲۰ مورد اسید کاری گسترده، ۲۰۰ مورد زنده‌سازی و راه‌اندازی، ۲۷۰ مورد خدمات فنی درون و سرچاهی و ۴۵۰ مورد برنامه‌ریزی برای تداوم تولید را ازجمله مهمترین اقدام‌های انجام‌شده در سال ۱۴۰۲ برای پایداری تولید برشمرد.ناصری یادآور شد: نصب و راه‌اندازی سه دستگاه تلمبه تزریق پساب P-۶۸ و P-۱۰۰ در واحدهای نمک زدای یک، ۵ و ۶، انتقال تلمبه پساب p۳۵ از نمک زدایی مارون یک به نمک زدایی مارون سه برای کاهش ارسال پساب به حوضچه‌های تبخیر و تکمیل و راه‌اندازی چاه‌های جدید تزریق پساب در واحد نمک زدایی مارون ۴ نیز ازجمله اقدام‌هایی است که همسو با مدیریت بهینه پساب‌های نمک زدایی انجام‌شده که به تبع آن، بیش از ۹۸ درصد این پساب‌ها به چاه‌های دفعی تزریق شدند.

روزگار معدن

دوشنبه
۲۰ فروردین ۱۴۰۳
۲۸ رمضان ۱۴۴۵
۸ آوریل ۲۰۲۴
سال هفتم
شماره ۱۲۸۰

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن: ۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر: ۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

تلفن‌سازمان‌آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲
امورمشترکین: ۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع‌وسازمان‌شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه: شاخه‌سبز

E-mail:info@madandaily.com
https://t.me/rozegarmadan
www.twitter.com/Madandaily
www.instagram.com/Madandaily
www.rouzegaremadan.ir

تالار نقره ای میزبان عرضه یک میلیون و ۶۱۵ هزار تن انواع محصول

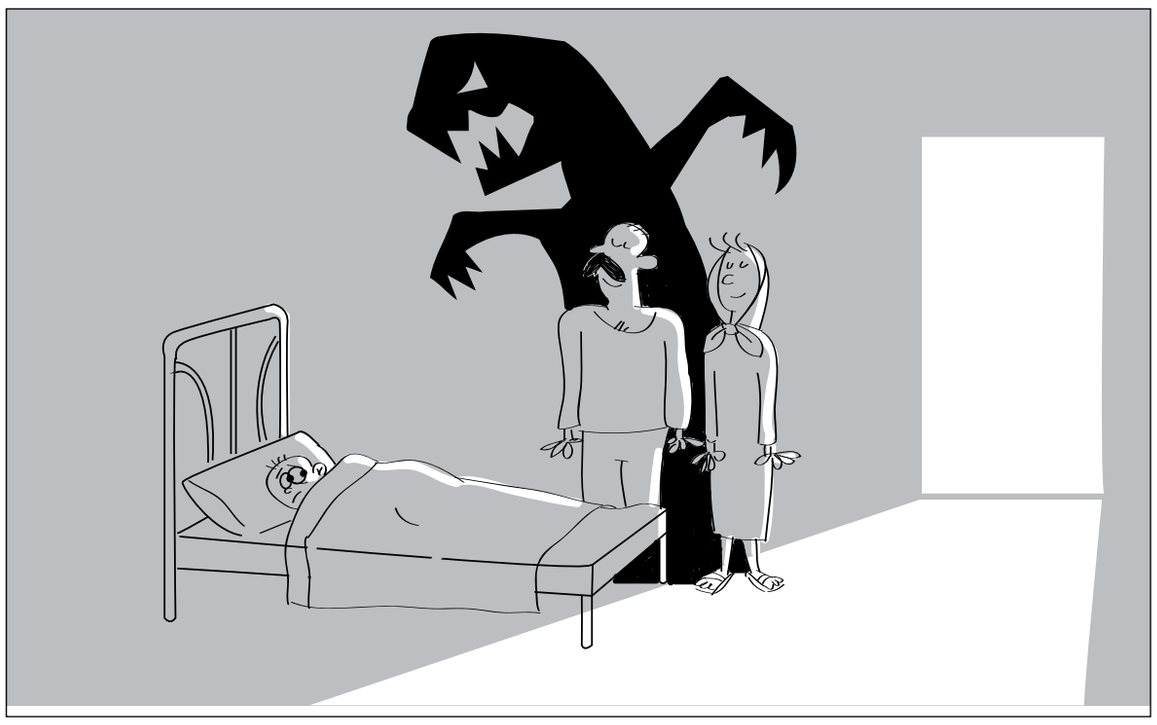
تالارهـای بورس کالای ایران در روز یکشـنبه ۱۹ فروردین مـاه میزبان عرضه یـک میلیون و ۶۱۵ هـزار و ۶۲۷ تن انـواع کالا و محصول بود. بیشترین عرضه ها در تالار سیمان رقم مخورد به گونـه ای که یک میلیون و ۲۰۵ هزار و ۷۶۲ تن سیمان روی تابلو رفت.

۵۰ هزار تن گندله سـنگ آهـن، ۱۶ هزار تن اکسـید آلومینیـوم، ۵ هزار و ۴۵۰ تن شـمش آلومینیوم، ۵ هزار تـن مس کم عیار و یک هزار تن هیدروکسـید آلومینیـوم در تالار محصولات صنعتی و معدنی عرضه شـد.تالار پتروشـیمی و فراورده های نفتی میزبان عرضه ۵۶ هزار و ۱۱۸ تن مواد پلیمری و شیمیایی بود.

در تـالار حراج بـاز نیز ۱۴۲ هـزار تن وکیوم باتوم، ۲۵ هزار تن کنسـانتره سنگ آهن، ۴ هزار تن مس کاتد، ۳ هزار تن سـولفات سدیم و ۲۰۰ تن سولفور مولیبدن روی تابلو رفت.

تالار صادراتی عرضه ۶۰ هزار تن شمش بلوم و ۲۲ هـزار و ۹۷ تن قیر را تجربه کرد. بازار فرعی نیز شاهد عرضه ۲۰ هزار تن کلوخه باریت بود.

کارتن

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

عقب ماندگی ۴۰ درصدی بورس نسبت به سایر بازارها

گروه بـورس: هنوز رونـد بازار بـرای اکثر فعالان مشـخص نیسـت که این موضوع توانسـته بـازار را با نوسـانات بالا همراه کند. از این رو افزایش نقدینگی در بازار لازمه برگشت بازار سرمایه از جو منفی به جو مثبت گذشته اسـت. بورس در پایان هفته تلاش داشت تا به ریسک‌های سیاسی وزن پایینی دهد اما در نهایت زیاد موفق نشد و فشار فروشـندگان زیاد قابل کنترل نبود. بورس فعلا با ابهامات و ریسـک‌های زیادی روبروسـت اما نمی‌تواند از رشـد نرخ دلار، رشد قیمت‌های جهانی، گزارش شرکت‌ها و ... چشم‌پوشی کند و این موضوعات سناریوهای مختلفی پیش روی بازار قرار داده است.

بـا توجه به ابهامات پیش رو و نوسـانات بالا در بازار به‌نظر می‌رسـد باید برای یک روند بـا ثبات و منطقی کمی زمان داد اما استفاده از این نوسانات برای چیدمان پرتفوها بهترین فرصت است. پرویز خالقی معتقد است که فروشنده های قوی از بازار تخلیه شده و منفی های فعلی فرصتی اسـت بـرای جا مانده‌هاسـت. اما صعود شـارپ مثل اوایل سـال ۱۴۰۲ انتظار نمی رود. در هر صورت در مقایسـه با سایر بازارها حتی سود ۳۰ درصد بانکی بورس طی امسـال با احتمال بالا یک سود ۴۰ تا ۵۰ درصدی در دل خودش نهفته دارد

پرویز خالقی کارشناس بازار سرمایه با اشاره به اینکه قبل از حادثه کنسـولگری در سـوریه نمودار شـاخص بـورس یک اصلاح موقت را نشـان می دادند، گفت: در چنیـن مواردی بازار به یک بهانه‌ای اسـتارت اصلاح را می‌زند ولی انتظار ریزش سراسری نبود. در آن زمان اول وقت یک حرکت گله ای ناشـی از هیجان و ترس ایجاد شد. اما کلیات بازار این اصلاح موقت را انجام خواهد داد منهای تعدادی از نمادها که در هر شـرایطی راه مثبت خودشان را ادامه می‌دهند.

او بـا تاکید بـر اینکه فروشـنده های قـوی از بازار تخلیه شـده و منفی های فعلی فرصتی اسـت برای جا مانده‌هاسـت. افزود: اما صعود شـارپ مثل اوایل سال ۱۴۰۲ انتظار نمی رود. در هر صورت در مقایسه با سایر بازارها حتی سود ۳۰ درصد بانکی بورس طی امسال با احتمال بالا یک سود ۴۰ تا ۵۰ درصدی در دل خودش نهفته دارد. به شـرطی که سـهام مسـتعد را انتخاب و فرصت صعود به آن داده شود. او تاکید کرد: دلار نیمایی ناگزیر از تغییر نرخ فعلی است، در واقع اینکه دلار بازار حوالـی ۶۵ تا ۷۰ هزار تومان باشـد و دلار نیمایی بین ۳۷ تا ۴۰ هزار تومان قابل دوام نیسـت. خالقی با تاکید بر اینکه قطعا از ۸۰۰ تا نماد تعدادی سـهم عقب مانده از رشـد در انتهای یک موج نزولی هستند که سیگنال خرید محسـوب می‌شوند، گفت: اما شاخص کل چیزی زیر سقف کانال کوتاه مدتی قرار دارد. حالا ممکن است که سـقف را بشـکند و به صعود ادامه دهد. یا اینکه تا کف کانال دوباره اصلاح کند. او با اشاره به اینکه در حال حاضر هرکسی مسیری برای ادامه صعود شاخص رسم می‌کند، اظهار کرد: قرار نیست ۸۰۰ سهم بازار همزمان صعود یا نزول کنند.

▣ عقب‌ماندگی ۴۰ درصدی بورس

همچنین سـینا سـلیمانی، تحلیلگر بازار سـرمایه با اشـاره به اینکه عقب‌ماندگی ۴۰ درصدی بورس نسبت به نرخ ارز تنها طی یکسال گذشته رخ داده است، گفت: از اردیبهشـت ماه سال ۱۴۰۲ تا انتهای سال، میانگین ارزش بازار شـرکت‌ها در بازار سـرمایه افت حدود ۲۴ درصـدی را تجربه کـرد. این درحالی اسـت که عموم شرکت‌های کوچک و متوسط میانگین افت بیش از ۳۵ درصدی را تجربه کردند.

او افزود: علاوه بر این، اندک رشد انتهای سال گذشته باعث شده تا این میانگین از بیش از ۳۰ درصد به حدود ۲۴ درصد بهبود یابد. درحالی که وضعیت بازار سرمایه پیش از رشد اسفند ماه و تا انتهای بهمن ماه، افت بیش از ۳۰ درصد به‌طور میانگین را تجربه کرده بود.

به گفته سـلیمانی واریز سود تقسیمی مجامع خرداد ماه شـرکت‌ها نیز عموما از شـهریور ماه تا بهمن ماه به طول انجامید که میانگین وزنی تنزیل شده بازده نقدی مجامـع با نرخ تنزیل معادل بـازده ماهانه صندوق‌های درآمد ثابت، حدودا بازده ۲.۱ درصد را برای سهامداران بـه ارمغـان آورده کـه در فرمـول شـاخص کل دیده نمی‌شـود. اما ایـن میانگین بـازده تنزیل شـده ۲.۱ درصدی عموما با عدم پر شـدن افـت قیمت تئوریک قیمت‌ها پس از مجامع همراه بوده اسـت. آن دسـته از معدود شـرکت‌هایی که افت قیمـت تئوریک پرداخت سـود مجامع را پُر کردند نیز با تاخیـر اتفاق افتاده که خود این تاخیر، به دلیل محاسـبات ارزش زمانی باعث کاهش بیشتر ارزش سهام سهامداران می‌شود.

او تاکید کرد: در مجمـوع می‌توان گفت بازده نقدی مجامع نیز به جز تعداد بسـیار معدودی از شـرکت‌ها، برای سـهامداران منفی بوده یـا تاثیر مثبت چندانی بر بازده سرمایه‌گذاری سـهامداران نداشته است. از سوی دیگر نرخ ارز از اردیبهشـت ماه سـال ۱۴۰۲ تا انتهای سـال حدود ۱۶.۵ درصد رشد داشـته که اثر این رشد در سایر بازارها به مراتب بیشتر بوده است. به‌طور مثال اگر مبنای محاسـبات از نرخ دلار به نرخ طلا یا سکه یا مسـکن و ... تغییر یابد، نرخ رشـد از ۱۶.۵ درصد برای دلار به بیش از ۲۵ درصد خواهد رسید. حتی در برخی موارد مثل بازده بازار سـکه این رشـد بـه بیش از ۴۰ درصد می‌رسد.

او با مقایسـه بـازده ارزی در مقابل افـت ارزش بازار شـرکت‌ها در بازار سـرمایه و ارزش تنزیل شـده بازده نقدی مجامع، گفت: بازار سـرمایه طی سـال ۱۴۰۲ نه تنها رشدی را تجربه نکرده، بلکه بازده واقعی آن حدودا بیش از ۴۰ درصد منفی بوده است.

سـلیمانی با تاکید بر اینکه ارزش شـرکت و دارایی سـهامداران، با وجود شـرایط تورمی و رشد دارایی‌ها و حتی رشـد اسمی سـود، به‌طور میانگین در یک سال اخیر بیـش از ۴۰ درصد کاهش یافته اسـت، گفت: از دید سـرمایه‌گذاران و سـهامداران طی یک سال اخیر نه تنها موفق نشـدند که ارزش سـرمایه خود را حفظ کنند، بلکه بیش از ۴۰ درصد از ارزش سـرمایه خود را از دسـت دادند. حتی آنهایی که تلاش کردند تا ارزش اسمی سـرمایه خود را طی یک سال اخیر حفظ کنند. به گزارش بازار، برای هفته پیشرو بازار پرنوسانی انتظار است. خوش‌بینانه ترین حالت گذشت زمان طولاتی‌تر در مقایسه با آنچه انتظار می‌رفت برای ادامه روند صعودی بایستی در نظر داشت و افزایش نقدینگی در بازار لازمه برگشت بازار از جو منفی به جو مثبت گذشته است. در واقع هنوز روند بازار برای اکثر فعالان مشـخص نیست که این موضوع توانسته بازار را با نوسانات بالا همراه کند اما برای همه روشن است که با قبول ریسک‌های موجود فرصت‌های جذابی در بازار وجود دارد.

سردرگمی مضاعف بورس

بورس تهران در روز گذشـته با کاهش ارتفاع نمادگرها همراه شـد. در روزی که گذشت، ۸۸درصد نمادها در محدوده سرخ تابلوی معاملاتی کار خود را به اتمام رسـاندند و مابقی نمادها در قسـمت سـبز تابلو جای‌گرفتند. همچنین در روز گذشته، شاخص‌کل بورس تهران ۰.۸۸درصد از ارتفاع خود را از دست داد و نماگر هموزن نیز که نشـانی از اثرگذاری یکسـان کلیه نمادهای معاملاتی اسـت و چهره بـازار را به نحو مطلوب‌تری نمایـش می‌دهد، با افت ۲.۱۴درصدی همراه شـد. همان‌طور که از آمار و ارقام فوق نیز پیداسـت، فشار فروش در نمادهای کوچک‌تر بازار در روز گذشـته، بسیار بیشتر از نمادهای بزرگ و باارزش بازار بالا بوده و این موضوع در افت بیشـتر شـاخص هموزن نسبت به شاخص‌کل پدیدار شده‌است. در فرابورس نیز شاخص‌کل این بازار افت ۱.۵۶درصدی را تجربه کرد.همان‌طور که در گزارش روز گذشـته «دنیای اقتصاد» تحت‌عنوان رفتار متفاوت بورس با سایر بازارها نیز اشاره شد؛ افزایش ریسک‌های سیستماتیک در مقاطعی به مهم‌ترین عامل پیش‌روی معاملات سهام به‌خصوص در بازه زمانی کوتاه‌مدت بدل می‌شود. گاهی اوقات، سـایه سنگین ریسک سیاسـی، مهم‌ترین عاملی است که جریان معاملات بازار سـهام را تحت‌الشـعاع قرار می‌دهد. بازار سهام، یکی از حسـاس‌ترین بازارها نسبت به ریسک‌های مختلف موجود در اقتصاد کشـور اسـت و نمود منفی و مثبت اخبار گوناگون، به‌سـرعت در نماگرهای تالار شیشه‌ای نمایان می‌شود. بازار سهام در روزهای گذشته به‌طور کامل تحت‌تاثیر تنش‌های حادث‌شده در خاورمیانه قرار گرفته‌است و نماگرهای سـهامی با کاهش ارتفاع همراه شدند. بورس تهران در سنوات قبل، به کرات با چنین ریسک‌هایی دست‌وپنجه نرم کرده است و هربار ثابت شـده که واکنش بورس به موارد مذکور به‌صورت کوتاه‌مدت بوده و بازار سهام، پس از فروکش‌کردن التهابات به روند قبلی خود بازگشته است. ششم خرداد ماه پارسال و پس از درگیری‌های مرزی رخ‌داده میان ایران و نیروهای طالبان در مرزهای شـرقی کشور نیز بازار سـهام سرخ‌پوش شد و در روز پس از این واقعه، هر سـه نماگر اصلی بازار سـهام، کار خود را در محدوده سرخ تابلوی معاملاتی به اتمام رساندند، اما پس از مدت زمانی کوتاه که دامنه درگیری‌ها گسترده‌تر نشد، بازار به روند قبلی خود بازگشت.

اگر سـال‌های قبل را نیز بررسی کنیم، خواهیم دید که بازار سهام حتی ریسـک‌های مهم‌تر از ریسک فعلی را نیز در بطن و متن خود هضم کرده اسـت. مهم‌ترین ریسک سیستماتیک یک دهه‌اخیر بورس تهران که موجبات صف فروش‌شدن کلیه سـهام موجود در بازار را فراهم کرد، به دی ماه ۹۸ و ماجرای ترور سردار سلیمانی در بغداد بازمی‌گردد که این موضوع برای چند روز متوالی بازار سهام را تحت‌تاثیر قرار داد.

▣ فشار عرضه در بورس

از آغازیـن دقایـق معاملات دیروز، فشـار عرضـه در کلیت بازار مشـهود بود و هرچه که به دقایق پایانـی بازار نزدیک‌تر شـدیم، از حجم عرضه‌ها کاسـته نشد تا یک روز سراسر سرخ در سـپهر بورس تهران سـپری شـود. در روز گذشته هزار و ۳۳میلیاردتومـان از گردونـه معاملات سـهام خارج شـد که بیشـترین مقدار خروج پول از تالار شیشه‌ای از ۶ آبان پارسال به بعد اسـت. ارزش معاملات خرد بازار سـهام نیز که شـامل سهام و حق‌تقدم می‌شـود، رقم ۵هزار و ۵۰۴میلیاردتومان را ثبت کرد. مسـاله این است که ابهام موجود در فضای سیاسی کشـور در شـرایط کنونی سبب‌شـده تا وقوع هر حادثه‌ای در قالب ظن قریب‌به‌یقین مطرح شـود و همیـن موضوع فعالان اقتصادی و سـرمایه‌گذاران بازارهای دارایی را گوش به‌زنگ‌تر کرده است. بازار سـهام نیز بنا به سابقه و سنت تاریخی خود، همواره از ریسک‌های سیاسـی که در دل خود ریسک نظامی را نیز دارند، ترس داشته و در مقطع کنونی نیز همین موضوع رنـگ واقعیت بـه خود گرفته‌اسـت.بعد از حمله اسـرائیل به کنسـولگری ایران در سوریه، سناریوهای مختلفی توسط افراد مختلف و در رسـانه‌های گوناگون، مبنی‌بـر نوع واکنش ایران به مسـائل مزبور مطرح شـد. فعلا حرکت مستقیمی از جانب ایران در این راسـتا صـورت نگرفته و همیـن موضوع، فضای مبهم کنونی را غبارآلودتر از گذشته کرده است. همین موضوع سبب‌شـده تا بازار سـهام در فقر تقاضا و فشار عرضه غوطه‌ور شـود، اما تجربه و بررسـی سابقه بازار سـهام در مقاطع قبلی نشـان می‌دهد که سایه چنین ریسـک‌هایی دیر یا زود از سر بازار سـهام رفع می‌شود و بازار به حرکت در مسیر قبلی خود ادامه‌می‌دهد، بنابراین ضروری است که در شرایط خطیر کنونی کلیه سـرمایه‌گذاران توجه کافی را به موارد یادشـده مبذول دارنـد. روندنزولـی بورس در روزهای اخیـر در حالی ادامه‌دار بـوده که دلار در بازار آزاد، هر روز قله جدیدی را فتح می‌کند و سـایر بازارهای دارایی نیز پا به پای اسـکناس آمریکایی در مسـیر صعودی گام برمی‌دارند، حال آنکه بازار سـهام به دلیل ریسک‌های موجود این‌چنین در انزوا قدم برمی‌دارد.

هیجان منفی در بورس

تالار شیشه‌ای معاملات بورس تهران در اولین روز کاری هفته نیز سرخ پوش شد تا به روند نزولی خود در ابتدای سـال ادامه دهد. برخی از کارشناسـان عقیده دارند که بورس تحت تاثیر اخبار سیاسـی روند منفی به خود گرفته و برخی دیگر میگویند که بورس در ابتدای سـال با ریزش نسبتا سـنگین مواجه شد تا بتواند ماه های آتی رشد داشته باشد. اما اگر بخواهیم منطقی نگاه کنیم این موارد بهانه است چراکه در همین شرایط بازارهای موازی همانند سکه و دلار روند صعودی داشته‌اند ولی بورس نزولی بوده است.طی روزهای اخیر سکه و دلار رکوردهای خوبی را ثبت کردند و تا به این لحظه قیمت سکه در بازار به ۴۵ میلیون و ۶۱۰ هزار تومان رسیده و دلار نیز در محدوده۶۴ و ۹۳۰ تومان نوسان می کند و به عقیده برخی از کارشناسان این ارز در نهایت ۶۵ الی ۶۷ هزار تومان آرام خواهد گرفـت و برخـی دیگر از فعالان بازار ارز نیز معتقدند کـه دلار به همین زودی به آرامش نخواهد رسـید و این بازار روند نوسانی خواهد داشت.پیش از این گفته می شد که بورس تهران نیاز به یک شـوک مثبت برای رشـد و توسعه دارد و افزایش قیمت دلار نیز همان شوک به حساب می‌آمد؛ اما اکنون با افزایش قیمت دلار هنوز هیچ چیزی تغییر نکرده و اتفاقا بورس نزولی شده و قیمت سهام مختلف نیز در بازار کاهش یافته است.

▣ نرخ بهره کاهش یافت

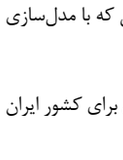
نرخ بهره بین بانکی که در هفته نخسـت فروردین ماه سـال جاری ۲۳.۶۲ درصد شده بود در دومین هفته از نخسـتین ماه سـال جدید با کاهش ۴ صدم درصدی همراه شد و به ۲۳.۵۸ درصد رسـید.این نرخ در هفته پایانی اسـفندماه سال ۱۴۰۲ به ۲۳.۶۶ درصد رسیده بود که بالاترین نرخ بهره بین بانکی از آبان ماه به بعد محسوب می شود؛ بیشترین رکورد این نرخ در هفته نخست مهر ۱۴۰۲ ثبت شده است؛ نرخ بهره بین‌بانکی در پایان هفته منتهی به ۵ مهر ماه سال ۱۴۰۲ با رکوردشکنی ۱۰ سال به ۲۳.۸۰ درصد افزایش یافته بود.البته بعد از آن روند کاهشی نرخ سود بین بانکی آغاز شد و در هفته نخست آبان ماه به ۲۳.۷۱ درصد کاهش یافت و بعد آن وارد کانال‌های پایین‌تر شـد.ممکن اسـت بانک‌هـا در دوره‌های مالی کوتاه‌مدت روزانه یا هفتگی با کسـری یا مازاد نقدینگی روبرو شوند. اگر بانکی دچار کسری نقدینگی شود، باید از طریق وام گرفتن آن را جبران کند تا به حالت تعادل برسد، برای اینکه بانک‌ها برای حل این مشکل به بانک مرکزی نیاز نداشته باشـند، بـازاری را به‌نام بازار بین‌بانکی تشـکیل داده‌اند که در آن بـه یکدیگر وام دهند. اکثر وام‌های بین‌بانکی سررسـید کوتاه‌مدت یک‌هفته‌ای یـا کمتر دارند. وام‌دهی بانک‌ها به یکدیگر بر مبنای یک نرخ سودی است که به آن نرخ سود بین‌بانکی گفته می‌شود.

▣ تسویه ۲۲۴ هزار میلیارد تومانی اوراق بدهی

آمارهای مرکز مدیریت بدهی‌ها نشان می‌دهد دولت در سال گذشته بیش از ۲۰۰ هزار میلیارد تومان اوراق بدهی منتشره در سال‌های قبل را تسویه کرد. بر اساس این گزارش با توجه به میزان انتشـار اوراق در سـال جاری و طی سال‌های گذشته و سررسید اصل و سـود اوراق در سـال ۱۴۰۲، دولت جمعاً ۲۲۴ هزار میلیارد تومان جهت بازپرداخت طی سال ۱۴۰۲ تخصیص داده که از این مبلغ ۱۶۹ هزار میلیارد تومان بابت اصل و ۵۵ هزار میلیارد تومان بابت سـود اوراق اختصاص یافت. افزون بـر نیمی از رقمی که دولت برای تسـویه اوراق بدهی در سال گذشته هزینه کرده، مربوط به بدهی‌هایی است که در دولت قبلی ایجاد شده است.

یادداشت

تورم و بورس در سال ۱۴۰۳

امیررضا اعلاباف
تحلیلگر بازار سرمایه

تـورم و انتظـارات تورمی همـواره به‌عنوان یکـی از محرک‌های بازار سـرمایه مطرح اسـت. در این‌خصوص باید نگاهی به وضعیت انتظارات تورمی در سـال‌جاری داشـت.میانه نرخ رشد اقتصادی ایران از سـال۱۹۷۹ حدود ۲.۶۵درصد و طی ۱۰سال میلادی گذشته میانگین رشد اقتصادی ایران حدود ۲درصد بوده اسـت و به‌صورت انباشـته به حدود ۲۶درصد می‌رسد که در مقایسه با منطقه و کشورهای همسـایه عملکرد بسیار ضعیف‌تری را نشان داده‌است. نرخ رشد اقتصادی پیش‌بینی‌شده سال۲۰۲۴ طبق آخرین گزارش صندوق بین‌المللی پول IMF حدود ۳.۷درصد است که در مقایسه با متوسـط خاورمیانه (۲.۹درصد) و متوسط جهان (۲.۶درصد) بهتر بوده و در مقایسه با اقتصادهای درحال‌توسـعه آسیا (۵.۲درصد) عدد ضعیف‌تری به‌شـمار می‌رود و از میانه تاریخی نیز بالاتر است. لازم به ذکر اسـت در آخرین آپدیت گزارش IMF این عدد از ۲.۵درصد قبلی افزایش پیدا کرده که ناشی از بهبود تولید و صادرات نفت است که در صورت وقوع سناریوهای بدبینانه و تشدید تنش‌ها و محدودیت‌ها نرخ رشد اقتصادی تحقق‌یافته می‌تواند از پیش‌بینی‌ها پایین‌تر باشد.همچنین پیش‌بینی این موسسـه برای سـال۲۰۲۵ حاکی از رشد اقتصادی ۳.۵درصدی اسـت.با مطالعه پیش‌بینی‌های انجام‌شـده توسـط موسسـات معتبر جهانی نظیر صندوق بین‌المللی پول و مطالعه روند گذشته‌نگر تغییـرات تولید ناخالص داخلی ایران می‌توان نتیجه گرفت که بخش عمده رشـد اقتصادی بالاتر از میانگین سال۱۴۰۲ مدیون رشد تولید و صادرات نفت به سطوح بالای ۳میلیون بشکه و ۱.۲میلیون بشـکه در روز است که در تحت‌کنترل نگه‌داشتن نرخ ارز و همچنین کاهش نیاز دولت به استقراض (سینیورژ) از بانک‌مرکزی و رشد منابع پایه‌پولی و ایجاد تورم پولی کمک شایانی کرده است، هرچند با این وجود منابع بودجه به‌طور کامل تحقق پیدا نکرده و کسری‌بودجه از این محل ادامه دارد. حال با فرض تداوم وضعیت فعلی می‌توان انتظار تحقق رشد اقتصادی پیش‌بینی‌شده و کنترل نسبی تورم را داشت اما ابهامات زیادی در این‌خصوص به‌ویژه با درنظرگرفتن انتخابات پیش‌روی آمریکا و امکان تغییر سیاسـت‌ها وجود دارد که می‌تواند ضمن کاهش قابل‌توجه رشـد اقتصـادی، باعث اوج‌گیری مجدد تورم و جهش ارزی شـود. به گزارش تانکر تراکرز در ماه مارس میزان صادرات نفت ایران به ۱.۶میلیون بشکه رسیده‌است.

▣ روش‌های تخمین انتظارات تورمی

به‌طـور کلی در علم اقتصـاد اندازه‌گیری انتظارات تورمی به ۳ روش انجـام می‌پذیرد که عبارتند از: نرخ تورم سربه‌سـری یا breakeven inflation rate که از اختلاف بازده تا سررسـید اسمی اسـناد خزانه ۱۰ساله عادی و بازده تا سررسید واقعی اوراق TIPS در آمریکا حاصل می‌شود، روش نظرسـنجی یا poll از فعـالان اقتصادی و تحلیلگران که نمونه آن در داخل کشـور گزارش اجماع تحلیلگران است و در نهایت مدل‌های پیشرفته اقتصادی و روش‌های اقتصادسنجی که با مدل‌سازی اقتصاد و درنظرگرفتن متغیرهای مختلف اقدام به پیش‌بینی تورم می‌کنند.

▣ پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول IMF

برآوردهای صندوق بین‌المللی پول از نرخ تورم در سـال۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ میلادی برای کشور ایران به‌ترتیب برابر با ۳۲.۵درصد و ۲۵درصد هستند.

▣ پیش‌بینی بانک جهانی World Bank

طبق گزارش چشـم‌انداز اقتصادی ایران که توسط بانک جهانی یا world bank تهیه شده‌است، نرخ تورم پیش‌بینی‌شده برای دوره ۲۰۲۵-۲۰۲۴ یا همان سال۱۴۰۳ شمسی برابر با ۳۵.۸درصد و برای سال۱۴۰۴برابر با ۳۲.۳درصد است.

▣ پیش‌بینی اجماع تحلیلگران بازار سرمایه IRANCR

بر اساس آخرین به‌روزرسانی گزارش اجماع تحلیلگران نرخ تورم پیش‌بینی‌شده برای سال۱۴۰۳برابر با ۴۰درصد اسـت.طبق مدل‌های اقتصادی وب‌سایت تریدینگ اکونومیکس نرخ تورم پیش‌بینی‌شده برای سال۲۰۲۴ معادل با حدود ۳۲درصد در دسامبر ۲۰۲۴ و ۳۰درصد برای سال۲۰۲۵ است.

▣ پیش‌بینی بانک‌مرکزی جمهوری‌اسلامی ایران

بر اسـاس گزارش‌های غیررسـمی از بانک‌مرکزی به‌نظر می‌رسـد نرخ تورم پیش‌بینی‌شده توسط سیاسـتگذار پولی کشـور برای سـال۱۴۰۳ حدود ۳۵ تا ۴۰درصد اسـت.با لحاظ اجماع و میانگین پیش‌بینی‌های منابع معتبر مختلف از نرخ تورم موردانتظار برای سال۱۴۰۳ و اعمال نظر کارشناسی تحلیلگر به‌نظر می‌رسد افزایش سطح عمومی قیمت‌ها در سال‌پیش‌رو به‌طور میانگین در بازه ۳۵ الی ۴۰درصد در یک سـناریوی واقع‌بینانه باشـد و لازم به ذکر است منظور ما از نرخ مذکور صرفا تورم میانگین کل کشـور بر مبنای روش شـاخص قیمت مصرف‌کننده یا CPI است که شامل سبدی از کالاها و خدمات مصرفی خانوار بوده و برخی اقلام نظیر مواد خوراکی (گوشـت قرمز و...) نرخ تورم به‌مراتب بالاتری را می‌توانند تجربه کنند و حتی شهرها و استان‌های مختلف نرخ تورم متفاوتی دارند. همچنین در یک سناریوی بدبینانه نرخ تورم می‌تواند در بازه ۴۵ الی ۵۰درصدی قرار بگیرد؛ این در حالی است که هدف‌گذاری بانک‌مرکزی کانال ۲۰درصدی است.

دنیای رمز ارز

نهنگ‌ها دوباره در حال انباشت شیبا!

شـیبا اینو (SHIB) طی هفته گذشته و در پی اصلاحات گسـترده بازار ارزهای دیجیتال، با افت قیمت مواجه شد. قیمت این میم‌کوین در اوایل هفته گذشته با کاهشی ۱۵ درصدی از ۰.۰۰۰۰۳۰۶۹ دلار به ۰.۰۰۰۰۲۵۸۴ دلار سقوط کرد.

بـا این حال، به نظر می‌رسـد این کاهش قیمت، فرصت خوبی بـرای نهنگ‌ها بوده تا ذخایر خود را افزایش دهند.

بر اساس داده‌های آن‌چین، برخی از نهنگ‌های جدید در اواسط هفته ۱۸۴ میلیارد توکن SHIB را به ارزش تقریبی ۴.۹ میلیون دلار، از صرافی‌های کوین‌بیس (Coinbase) و بایننس (Binance) برداشـت کرده‌اند.در بازار ارزهای دیجیتال، معمولا این نهنگ‌ها هسـتند که قیمت و احساسـات را مدیریت و هدایت می‌کنند.

قیمت شیبا اینو پس از هفته‌ها صعود در ماه های فوریه و مارس، تا حد زیادی نزولی شده است.

در همین حال، داده‌های پلتفرم اینتودبلاک (IntoTheBlock) نشان می‌دهند که در حال حاضر ۱۲۳ نهنگ فروشنده در مقابل ۱۱۷ نهنگ خریدار وجود دارد که باعث نزولی شدن قیمت شده‌اند. با این حال، خرید اخیر توسـط کیف پول‌های جدید و دیگر نهنگ‌های خریدار، نشـان می‌دهد که برخی از آنها فکر می‌کنند افت فعلی موقتی است و قیمت به زودی افزایش پیدا خواهد کرد.در زمان نگارش این خبر، توکن شیبا، ۰.۰۰۰۰۲۸۱۹ دلار قیمت دارد که حدود ۲۰ درصد کمتر از اوج محلی ۰.۰۰۰۰۳۵۹۲ دلاری آن است.

در ایـن میان، به گفته کاپیتان فایبیک (Captain Faibik)، تحلیلگر حوزه کریپتو، یک الگوی تکنیکال جدید در نمودار شـیبا اینو ظاهر شـده که می‌تواند موجب صعود قیمت آن شـود. در این صورت، قیمت SHIB می‌تواند در هفته دوم تا سوم آوریل، حتی به محدوده ۰.۰۰۰۵۸ تا ۰.۰۰۰۶۲ دلار صعـود کنـد.در کوتاه مدت، صعودی شـدن روند می‌تواند باعث غلبه قیمت شـیبا بر مقاومت ۰.۰۰۰۰۸ دلاری شود. فعالیت نهنگ‌ها می‌تواند کمک شایانی به شکستن این مقاومت بکند.

قیمت INJ تا پایان ماه آوریل به ۵۰ دلار می‌رسد؟

قیمـت ارز دیجیتال اینجکتیو (INJ) طی ۲ روز گذشـته، افزایش قابل‌توجهی را تجربه کرده که مجموع رشد سالانه آن را به ۵۷۰ درصد رسانده است.

عملکرد قابل‌توجه اینجکتیو، توجه جامعه ارزهای دیجیتال را به خود جلب کرده و به گمانه‌زنی‌ها در مورد پتانسیل آن برای رشد بیشتر دامن زده است.

قیمت این ارز دیجیتال طی ۲۴ ساعت گذشته، با رشدی ۲.۵ درصدی به ۳۵.۴ دلار و ارزش بازار آن با افزایشی ۲.۳ درصدی به ۳.۳۰ میلیارد دلار رسیده است.

در طرف مقابل، حجم معاملات ۲۴ ساعته آن با افتی ۱۲.۵ درصدی به ۱۱۹.۴ میلیون دلار کاهش یافته است.

طی هفته گذشته، قیمت اینجکتیو روندی جانبی را تجربه کرد که در آن، خریداران و فروشندگان سعی در به دست گرفتن اختیار بازار داشتند.

گفتنی اسـت، قیمت INJ طی ماه گذشـته، کاهشی ۱۴ درصدی داشته که نشان‌دهنده نوسانات زیاد بازار اسـت. با این حال، با توجه به روند اخیر قیمت، به نظر می‌رسـد شرایط به نفع گاوها تغییر کرده است.

قیمت این ارز دیجیتال اکنون در موقعیتی حسـاس قـرار دارد. چنانچه قیمت بالای حمایت ۳۵ دلار باقی بماند، می‌تواند تا ۴۰ دلار افزایش پیدا کند. در این صورت، اهداف بعدی قیمت به ترتیب، ۴۵، ۴۸ و ۵۰ دلار خواهند بود. از طرف دیگر، اگر روند نزولی شود، قیمت در سطح ۳۰ دلار حمایت خواهد شـد. در صورت شکسته شدن این سطح نیز، احتمال کاهش قیمت تا ۲۵ دلار وجود خواهد داشت.

در این میان، تحلیل تکنیکال چارت این ارز دیجیتال نشـان‌دهنده احتمال بالای صعود قیمت آن است. خط اندیکاتور MACD، خط سیگنال را به صورت صعودی قطع کرده که سیگنالی صعودی محسوب می‌شود. هیستوگرام این اندیکاتور نیز نشان‌دهنده وجود تمایل به خرید در بازار است.

شـاخص قدرت نسبی (RSI) نیز که به بالای سـطح ۵۰ افزایش یافته، این چشم‌انداز صعودی را تأیید می‌کند. اما باید توجه داشـت که این اندیکاتور در حال نزدیک شـدن به سـطح اشباع خرید اسـت. سیر صعودی خطوط میانگین متحرک ساده ۲۰ و ۵۰ روزه در نمودار روزانه هم، از یک روند صعودی بلندمدت حکایت دارد.